

Jesús

Sciu miquel perez ala molt illustre dona ysabel de billena abadesa del monestir dela sancta trinitat.

Dolt illustre e virtuosa sepoza perque de aquesta trista enuiosa e desestimable vida sō breus los miserables dies: e perque en la peregrinacio de aquest mō miserable no engopegasscu en los grās laços quel enemich d natura humana tors jorns nos para: vos sou aturada en lo repos d religio tan benaueturada oblidāt los bens los amichs e parents de real linatge . E recordant vos d humilitat verdadera haueu calcigar les supbes vanitats e ponipes enrequint e abillant dls bens e joyells spituals lamina vostra . E ati vostres virtuosos deligs anip:ant totes les ales de vostra voluntat vos feren volar en aqueix alt loch d cōtēplatiua vida: on sou spill clar en qui clarament mirar se deuen los qui volē entrar en la streta senda de verdadera penitencia: e los qui volen la fuga nau d la cam deformeja: dles conuersaciōs mudanes dregant la proba adesijar lo celestial regne fins que vinguen a surgir en lo segur port de la ciutat de gloria . E pque per prechs del reuerēt mestre pere calaforra mestre en sacra theologia del sagrat orde de sant agost he yo traduit de la ti en valenciana prosa lo libre de mestre jobā ger
a.ii.

Libre

son canceller de paris intitulat lo menyspreu del mon:he deliberat endregar lo present libre ala senyoria vostra puix essent gran senyora e de real linatge haueu menyspreat de aqst trit mō les honors e riqueses . Es aquest libre hū luminos faro clarejat de nit e de dia per mostrar als cechs miserables homēs la carrera dels eterns e pōrables regnes . Lo qual es stat encas d'la lum de aqlla ardent lantia que eu lo fust d'la creu penja per aclarir les enfosquides tenebres de natura humana . Es recepta marauellosa de materials e remeys spirituals p' aguarir les grās malalties dl malalt sperit nostre . Y es hū p'cios enguēt per acurar e amollir la grā infladura d'la pōposa supbia:pq' en profunda humilitat stā fundats los alts edificis de aqsta profirosa obra . Y es vna clara fōt ab les aygues d'la qual podē lauar les enuellides taqs d'elanima nra . Y es encara hū delitos ort en lo q' axi homēs com dones rics e pobres jousns e vells poden collir fruyt de marauellosa doctrina . Suplicant quant puch la senyoria vostra en satisfaccio dl afayros treball q' yo he pres en la splanacio de aquesta presēt obra pregueu cascū dia ala immensa trinitat per mi q'ni faça esser tal que ab los merits d'la sacratissima passio de jesus saluador nostre mereisca yo d'els saluats atenyer lo benaueturat e pōrable p'ni.

Libre primer

Comença lo libre primer de mestre iohan gertion cancel·ler de paris de la imitacio de iehuchrist e del menvispreu de aquest mō miserable splanat de lati en valenciana lengua per lo magnificb·en miquel perez ciutada.

Capitol. i.

Quī segucit amī no acanīa en teneb·res mas haura lum d' vida . Aque·stes glorioses paraules son de jesus saluador nostre: ab les quals nos amonestā en quīna manera seguirem los drets camins de la sua sancta e benauenturada vida. **E** si volen ab luminosa lum bandejar del nostre en·fosquit cor tota scuredat d' teneb·res: sia lo nostre majo: studi pēsar de jesu christ en la sacratissima vida: puit la sua sancta doctrina les doctrines d' tots los benauenturats sancts excelleir 7 auāça. **E** qui en ella tendra lesperit amagat allí trobarā la saborosa māna. Mas moltes vegades se s' d'ue q' algūns no sentē lo delit de les euangeliqs paraules p' q' en ells lespit de ihs no habita. q' aqll q' pfe tamēt vol de ihu christ entēdre les sanctes paraules: es mester q' diligentmēt treballe en cōformar la vida sua ab la vida de aquell sacratissima. **D**i·gues que aprofitara atu disputar d' la trinitat in mēsa: si d' humilitat tendras streta fretura: per on
a. iij.

Libre

ala sanctissima trinitat vens a desplaure . Verda
derament la força eloquencia ni altitut de les pa
raules no fā lome sant ni juít effer:mas los grās
seruirs d'virtuosa vida al rey dls cels lo fan effer
accepte. E axi desija mes tenir cōtricio verdadera
que saber la difinició de aquella que si tu en los
tancats archius de la tua memoria tenies stoja/
da tota la biblia: e d' tots los filosofes les sabu
des e altres sentencies : molt poch te aprofitaria
si en caritat y en la diuina gracia no habitaues .
Totes les coses de aquest entristit mon son vani
tat vana sino amar e seruir a deu creador de aq̄l
les. Aquesta es la major e pus alta sauica: per lo
menyspreu d' aq̄st mon variable caminar al loch
de benauenturada e perdurable gloria . Quina
cosa es vanitat sino diligentment cercar e cōfiar
en les vanes e inutils niques: desijar honors se
guint d'la cam los folls desijys e abominables .
Clāitat es allargar aq̄sta curta e breu vida poch
curant de aquella perdurable y eterna . Clāitat
es ordenar les coses d' aquesta present vida e no
proueir en les necessaries e profitoses de la s'cve
nidoza . Clāitat es amar lo q̄ ab l' ugeres ales
volant passa ens deta: y effer tants e percosos en
cuytar al loch on lo perdurable goig perfectament
reposa. Studia dōchs d' apartar lo teu cor: d'la a
nior de les coses visibles y en les invisibles te trās
porta. Pux qui segueir de la sensualitat los pas
sos tacāt la sua consciencia pert los richs tresors
de la diuina gracia.

Primer

Dela conetenga quel home deu hauer en sima
ter dela verdadera bunulitat: **Capitol.ij.**

Qualseuol home naturalment saber de/
sija mas la sciencia sens la temor de du
res no importa. Mes es accepte ala di
uina maiestat lo grosser bunul quel superbo phi
losof considerant lo cors e mouiment dels cels
steles e planetes. Qui verdaderament a simateix
coneix: a simateix menyspreant desestima: no sen
tint algũ delit en les vances laors dls miserables
homens. Si per mi totes les coses de aquest vil
mon fossen complidaniet sabudes: y en lo repos
de verdadera caritat no habitaua poch me apro
fitarien dauant la cadira del verdader y etern jut
ge. Deça donchs lo desig de saber coses de profũ
da e alta intelligencia per los amagats engans
e laços que allí continuaniet se troben. Que mol
tes coses son que saber les poch o no res ala nos
tra anima aprofitẽ. E axi foll es aquell qui entẽ
sino en aquelles coses q̄ ala salut del seu malalt
sperit son necessaries. Moltes paraules no fartẽ
lanima nostra mas la bona vida li dona refeccio
complida: e la pura e neta consciencia molta cõ
fiança nos fa tenir dela bondat diuina. Quant
mes seras home de gran sciencia: tant pus greu
ment seras jutjat en lo final iubi: si ja la tua vida
no fos stada de lum de virtuosos obres illumĩ
nada. No vulles donchs tenir d alguna sabuda
art o sciencia eleuada superbia: mas tem los innu

a. iij

Libre

merables perills que per la conetença de aquella perillosament encores. Si atu par q̄ sabs moltes coses: discretament considera que sens comparació son mes les que tu poch sabut ignores. Ai vulles muntar en altitut d̄ superbia per la tua gran sciencia: mas la tua ignorancia voluntariamente atorçant confessa. E ati la pus alta e necessaria ligo que pots virtuosament aprendre es de tumateix mēyspreu e conetēga. Si veus algu manifestament peccar: conetent contra nostre senyor peccats greus e abominables: no stimes atu millor que aquell: puix no sabs quant temps perseveraras en lo repos d̄ virtuosa vida. Tots sō en aq̄st miserable mon a peccar fragils: mas tu d̄ tumateix humilment cōsidera: que est lo pus fragil q̄ en aquesta present vida trobar se puga.

De doctrina de veritat.

Capitol. iij.

Benauenturat es aquell aq̄ la veritat no per tancades figures mas per si clara-
ment se manifesta. Perque la nostra opinió e lo nostre entenimēt ab la ceguedat d̄ la sua curta vista souint nos engana. Que aprofitē les grans astucies de les scures e amagades coses d̄ les quals en lo final juhi per hauer les ignorades no serem represos. O gran e manifesta ignorancia q̄ mēyspreant les coses necessaries e profitoses voluntariamente coregam a les que tan tristament nos podē noure. Tenint vlls per admirar ve

Primer

ní a caure en lo fōdo pou de aq̄stes terboles e a-
margues argues . O veritat deu fūda la casa de
la nra vida en caritat perdurable perq̄ mereirca
p la dreta scala d̄ tals edificis mūtā ala celestial
posada . Enugem souint de legir e oir moltes co-
ses perque en tu senyor es tot lo que nra volūtat
desija . E allē ab reposat silenci dauāt la tua ma-
jestat inimēia totes les vniuersals creatures e tu
sol amí parlāt rahōa . Quāt mes algu dius si pro-
fundament se abaxa tāt pus altamēt les subtils
e altes coses sens molt treball atenyer y entēdre
basta; e de mes alt loch p̄cē la lū de verdadera in-
telligēcia . E lome de pur humil e simple sperit en
molts negocis no scscāpa : mas totes les sues o-
bres sol en honoꝝ laoz e gloria de nre senyor deu
temienē . E si es cert q̄ lo q̄ mes en aq̄st trist mō te
empacha es del teu enuerinat coz la afecció mor-
tal e pestifera . Que lo virtuos homie ans q̄ les
sues obres vbertamēt manifeste: dius la fomal d̄
la sua neta cōsciencia apurāt les afina . E axi aq̄l-
les nol tiren als desigs d̄ inclinacio viciosa: mas
p los dilitosos camins d̄ verdadera rahōa alegra-
mēt lo passegē . La majoꝝ batalla lo mes fort ene-
nich q̄ en la guerra d̄ aq̄st treballor mō pots glo-
riosamēt vēge es atēyer d̄ tumateix gloriosa vic-
toria . Aq̄st du esser lo nre continuat negoci : aq̄st
deu esser lo nre voluntari exercici treballar a sinia-
teix d̄ cada dia vēge . E tota p̄fecció en aq̄sta mi-
serable vida es impfeta e qualscuol subtilitat nra
de tenebrosa scuredat es cuberta . La conexen-
a. v.

Libre

ga de timateix humil e mãsueta mes prest te por-
tara en la conetenga d'la essencia diuina que la in-
quificio deles profundes e altes sentencies. No
es de rependre ni de menysprear la sciencia la qual
es granment bona si en si es considerada:mas a
daquella deuem preferir la bona consciencia e la
virtuosa e contemplatiua vida. E p que molts
mes en altes sciencies attenyer que en beniuire stu-
dien granment erren. Ja plagues a deu que tan-
ta diligencia tinguessen en talar los vicis e sem-
brar virtuts en los sterils camps dela sua anima
com tenen de collir dels arbres d' pomposa scien-
cia fruyts de questions subtils e scures. O trists
de aquells que en lo dia d' final jubi nols sera d'
nariat que haueu lest:mas quines obres de mi-
ricordia haueu en lo temps de vostre viure obra-
des. Digues on s'õ aqlls sabuts mestres en digni-
tat de saber tan famosos d'ls quals viuunt era fe-
ta mecio grandissima e ara algu no sen recorda:
car prest passa de aqst transitoi mon la gra laoz
honor fama e gloria. Si la vida de aqlls ab la
sciencia fos stada cõforme:dich te que be hague
ren studiat e lest. Mas molts per la vana sciencia
de aquest ignorant mon dels camins de seruir a
deu senyor nostre se desuiẽ:tenint poch recort d'ls
grans benifets que de aquell rebuts tenen. E p q
fundats sobre vanitat tan variable mes desigen
esser alts per sciencia que per humilitat baxos:va-
nament la humana memoria sen oblida. Clerda
derament aquell es gran qui sobre les altes pe-

Primer

nyes de verdadera caritat lo combatut castell de la sua vida funda. **E** verdaderament aqll es grā qui en lo baix centre de humilitat a simateix dua lla. **E** verdaderament saui es aquell qui totes les coses de aquest inich mon com a vils trāsitories e vanes les stima: per guanyar a jesus qui es tre for incomparable. Verdaderament docte e gran bone de sciencia es aquell qui desemparrant los desigs dela sua perueria voluntat ala diuina voluntat alegrement se acostā.

¶ De tenir prudencia en los actes e negocis.

¶ Capitol. iiii.

DO duem totes persuasions ni paraules laugerament creure: mas segons deu la cosa discretament ha d'esser considerada. **E** de aço ab strema dolo: ne parle pensant que p n'ostre vil condicio som fets malalts: q̄ pus tost crebē lo mal que dels altres se rahona que lo be que per los virtuosos actes d' aquells se publica. Mas los homens de perfecta vida guiats per la lum de discreta prudēcia a totes paraules no donen perfecta crehença. Sabēt la cōdicio humana tan fragil que ans a dir lo mal q̄l be es grāment inclinada. Gran discrecio es no esser rebeu en sos continuats negocis: ni ab enuiosa porfidia perseverar en la opinio sua: ni encara totes paraules creure: ni hauent les oïdes sembrar les ab multiplicada lauor per les orelles dels altres. Del home de sciencia e virtuos te consella ans q̄ segueix ques d'la tua opinio les perilloses sendes. **E** sies

Libre

cert q̄ la bona vida fa l'home prudent e s'hiu: tant
com en si es pus humil e a deu subiecte tāt en to
tes coses mostra mes los stinats arreus d'la sua
ennoblida prudencia.

¶ De legir les sanctes scriptures. ¶ Capítol. v.

A veritat nos deu cercar en los rius e
fonts dela enganosa eloq̄ncia mas en
la gran mar d'la sagrada scriptura. La
qual se deu legir ab aquell sperit que es
stada ordenada: collint pus tost lo precios fruyt
de aquella que les verts fulles deles embellides
paraules d' poesia. Vian souint duots libres q̄
son vetells plens de marauellosa doctrina. No
pensant d' componedo: la auctoritat si es stada
molta o poca: mas la amor d'la pura veritat a le
gir aquells los nostres adornits vlls alegramēt
desperte. Hi cerques qui es lo qui ha compost lo
libre: mas que es lo que diu discretamēt cōsidera.
Que los homens en aquesta transitoria vida atī
com a vana ombra fenexen: e la veritat de deu se
ra eternament viuidora. E atī sens fer distincio
de persones en moltes maneres nostre senyor diu
ab nosaltres rahona. La grā sollicitut nostra en
legir les altes scriptures souint nos empacha: p̄q̄
volem alçar en altitut de subtilitats scures lo que
clarament e plana se pot perfetament entendre
E si vols de aquest fondo pou de scriptures poar
les verdaderes aygues de sciencia lig simplamēt
humilmēt e feelmēt no desijant atenyer nom d'
home de gran sciencia. Interroga diligentment

Primer

e dels gloriosos factes les profitoses paraules ca-
lladament scoltra . E los exēples dels vells e an-
tichs not desplaçien perq̄ no son stas sens causa
stojats de aquells en les antigues cares dela me-
morja.

¶ Dels afcciōs desordenades. ¶ Capitol. vi.

¶ Quant l'ome alguna cosa desordenada-
ment desija la nau dela sua treballada
penja per diuerses ones de afanyosos
pēsaments es cōbatuda . E aximateix
lo superbo e auar en la gran mar de terribles an-
sies se offega. Sol lo pobre e humil d'sperit en lo
port d' reposada vida sens temerosa por se orme-
ja . E l'ome inclinat als vicis dela cam seguit los
desordenats passos d'la sensualitat ab molta dif-
ficultat se pot apartar dels vicis grans aque los
folls desigs lo conuiden . Demanera q̄ mortals
dolors lo assalten si de aq̄lla viciosa vida sol hū
punt se aparta . Indignāt se encara si algu p̄ bō
consell resfesteix al seu desordenat viure. E si puen-
tura ateny la fi del que follament desija de conti-
nent lo vnie dela sua nafrada cōsciēcia tā fort lo
roïega: que no troba lit on la sua malalta vida d'
litosament repose . Dō clarament se mostra q̄ re-
sistit e no seruint ales passions e desigs se troba
lestrado on reposadament seu la pau de lanima
nostra . Hoy ha dōchs pau ni repos en lo cor d'
hōe en los sutzeus vicis d'la cam embolicat: mas
en aq̄ll q̄ sab resistir ales tentaciōs iniq̄s q̄ ab sfoz-
gades forces e manyes lo flach spit nrē cōbaten.

Libre

¶ **É**o deueni fugir dela vana speranza e supbia.

¶ Capítol.vij.

Norant foll e miserable es aquell qui en los fragils homens ferma la sua speranza. E axi no tingues a vergonya ser uir per amor de jesu chriſt als altres ni en aquest miserable mó de eſſer pobre. Ni fies de tuiateix mas en deu ferma les ancores dela tua speranza perque pus prest se acoste al que tu virtuosament desiges. E ab aqſt profitos acost lo terrible vêt de vanitats folles not fara dõar a traues en los perillosos sculls d' peccats abominables. No cõ fies en la tua grã ſauiea ni en la gran astucia d'ls homens mas en leſforçat poder dela diuina potencia: q' exalça ajuda y endreça als humils: e als superbos e vans en lo pus baix loch d' entristida vergonya derroca. No vulles gloriejar te en los grans anichs e riçes mas en deu qui es donador de totes gracies. No vulles ſtimar te per la granea e bellea del teu cors rã fragil que per vna poca malaltia es deſfiguradament enlegida. No placies a tuiateix dela abilitat del teu subtil ingení que desplacies a nostre ſenyor d'u qui liberal mêt te ha fet tan ſtimada gracia. Ni ſtines atu nullo: quels altres que peruentura dauant lo diuinal conſpecte no ſies viſt lo pus abominable. Ni vulles tenir vanagloria del exercici d'les tues bones obres: que altres ſon los jubins de deu q' los dels homens: aqui ſouint desplau lo que als homens acostunia plaure. Si algun acte de virz

Primer

tut alguna vegada obraues pensa que los altres ab millor pretret la casa dela sua consciencia obrar reparen perque en stament de verdadera humilitat te conserues . Que not pot noure si tots los altres millors que tu stimes: e poriat fer da si sol ab preferir volies . Tranquille e reposada pau en lo cor del home humil acostuma aposentar se: p en lo cor dl presumptuos superbo ira iniquitat p enuenerinada malicia.

Com deuē squiuar d tenir molta familiaritat.

Capitol.viij.

DO manifestes a tots los homiens totes les coses que dins los tacats retrats de la tua pensa son stojades: mas al sauient du obri dels teus secrets los sagellats cofrens . Ab los iouens ni ab los grās senyors no comuniqs tots dies mas ab los humils deuots e simples qui son perret per ala obra dela celesti al posada . No tingues familiaritat ab alguna dona mas totes les virtuosos honestes e bones sien per tu discretament loades . Solament desija del rey dels cels e dels benauenturats angels esser familiar e accepte fugint dela conetenga dls senyors dela habitable terra . Necessaria cosa es tenir caritat a totes les gents mas no es necessari tenir familiaritat a totes persones . Algunes vegades se deuē q la fama de algū home resplandint clareja del qual la presència en los vlls dels miradors es enfosquida. Pensani en alguna manera per nostra comunicacio plaure als altres e

Libre

soni a aquells desplaents per la viltat de nostres iniques costumes.

¶ De obediencia e subiectio. ¶ Capitol.viiiij.

Nan cosa es e digna de laor grandissima star en obediencia seguint dl prelat o superior les regles e ordinacions sanctament ordenades. Y es cosa molt p^o alta esser en humil subjugacio que en dignitat de superba prelatura. Mas alguns mes per necessitat que per caritat aportar lo pes de aqsta sancta obediencia se inclinen. Los quals dolorosos afanyos afanyosos treballs e penes senten murmurant continuament contra sinateiros perq̄ han fet electio de ta subjugada vida. E james repos delit ni consolacio attenyen fins tant quel seu enduret cor per amor de nostre senyor deu a tant treballos e afanyos viure amollint subjuguen. E si tots los staniets de aqst mon miserable diligentment cercar volies trobaras que hoy ha contentat repos ni reposada benaventura sino en la vida al regiment de prelatura humilment subjugada. E perq̄ no es algu tan saui que perfectament totes coses saber puia no vullcs dela forza del teu subtil enteniment tenir algua fianca mas en lo deliber dels altres voluntariamēt te transporta. E si peruentura lo que tu entendras sera bo e allo per amor de nostre senyor deu tu dxtaras e seguiras lo parer de algun altre: mes dalliauant a profitaras per occasio de tan humil e simple obediencia. Moltes vegades he oit que mes segura

Primer

cosa es oir e pendre consell que donar ne . E pot
sefdeuenir que lo teu parer sera bo mas no voler
acoftar se al parer dels altres cō lo temps ho re
quir descubert senyal es de manifesta supbia.

¶ De squiuar superfluitat de paraules.

¶ Capitol. x.

Elig ab cuyrats e laugers passos d'el bro
git e vanes paraules dels homens per
lo molt queus podē noure encara q̄ ab
fancera intēcio sien itades rasonades . Que mol
tes vegades volguera hauer tengut callat scien
ci e no esser itat en aiusit d'homens perque apres
roman la nia consciencia tristament enllaçada.
La occasio queus fa algunes vegades molt par
lar es perq̄ parlant alegrem le ntristit cor fatigat
de innumerables cōgoxes . E tambe souint nos
dilitam en molt parlar d'aquelles coses que molt
amam e desijam attenyer . Mas aq̄sts son vans
e inutilis remeys perque aquestes exteriors conso
lacions deles interiors e diuines son enenigues
Perço deueni vctlar en oracions deuotes que lo
temps ociosamēt no feneixca . E si necessariamēt
bauem a parlar parlem tals paraules q̄ tinguen
raels en los camps de bona e pfeta consciencia .
Molt aprofita per attenyer lo delit dela spiritual
alegria rabōar e parlar ab aq̄lls q̄ ala celestial pa
tria tenē la pa d' sos d'sigs dretamēt endreçada.

¶ De attenyer verdadera pau. ¶ Capitol. xi.

Ranquille segura e reposada pau porie
dins los regnes de lanima nostra conti
b.i.

Libre

nuament attenyer si deles paraules e obres dels
altres nons ocupauen . Que no pot gran tēps
aturar en pau d' reposada vida aquell qui en los
negocis e ansies dels altres ansiosamēt se mescla
Benauēturats son los humils e simples perque
continuanient tendran pau dins los termens de
lanima sua . E axi los gloriosos sancts en pfeta
e contemplatiua vida repōsauen puix dels folls
desigs de aquest mon fugint se apartauen . Mas
nosaltres perque granment nos ocupam en les
passions propies molt tart en la batalla de aq̄st
cruel mon podem vn sol vici e peccat vengre . Si
nosaltres fossim morts al mon p la separació e
fuyta deles passions humanes poriem dela celest
rial contēplacio gustar la saborosa manna . Mas
lo que tant aquest segur camí empacha es no vo
ler entrar dels gloriosos sancts en la perfeta sen
da . De manera q̄ vna chica puma del foch de ad
uersitats e congores complidamēt tot nostre cor
cremar y encendre basta . Si tenim sforç axi con
fan los sancts e forts homens pa batallar cōtra
les aduersitats nostres : certamēt en socors de no
salties deuallaria del cel la diuinal ajuda . Que
nrē seyor deu es aq̄ll qui als batallāts y en la sua
gracia cōfians ajudar acostuma . Procurāt nos
occasions de batalles p̄q̄ apres restem gloriosos
dela loable e alegre victoria . Si sol lo benefici
dela religió sancta posam en aq̄stes exteriors ob
seruancies decontinent haura si la deuocio nrā .
Mas posem la dextral ala racl de aq̄st arbre perq̄

Primer

Sporgats daquestes mortals passións tingã en se-
gur port la nau dela treballada pensa reposada.
La feruor e deuocio nostra deuria en gran aug-
ment de cada dia creixer: mas ara stima gran cosa
si algu part dela primera feruor retener basta. Si
en lo principi feyem alguna poca d' resistencia to-
tes coses apres ab contet e alegre goig fer porie.
Afanyosa cosa es dexar les acostumades prati-
qs e mes afanyosa resistir ala voluntat propria.
Mas si en lo principi les coses flaqs poqs e lau-
geres tu no treballes venga com dles coses gras
e difficults poras atenyer victoria. Resesteix en lo
principi ala forza dela tua inclinacio maluada p
que apres no reites venga en tan streta batalla.
Que si pensaues quant reposada pau per atu e p
als altres quant gra alegria procuraries si en lo
toineig de aqstes resistencies aiosamet te hauies:
po stime que molt pus sollicit series en adquerir
e atenyer lespiritual benefici.

¶ De utilitat de les aduersitats. ¶ Capítol. xij.

Bona profitosa e loable cosa es pera no
saltres que en algun temps sentam ad-
uersitats tribulacions e miseries perqns
recordem que posats en miserable exili
no fermem la nau de nostra speraça en la perillo-
sa platja de aquest mon variable. E profitosa co-
sa es q algues vegades cõportẽ en uergonydes
injuries q molt aprofitẽ p atteyer humilitat vda
dera e pera bandejar dels termies d' nres peses la
pomposa vanagloria. De manera q interiorment
b.ij.

Libre

prenem a deu per testimoni q̄nt publicamēt som
menyspreats dels homens. Perque seria raho-
ble cosa al home dreçar la proba de sos desigs a
la ciutat de gloria que james del camí de alegres
consolacions se desuiaria. Quant lome de bona
intencio per lo creuant foch de tentacions e con-
goxes en la fornal de aquest inich mon es cuyt o
per males cogitacions turmentat ab major duo-
cio inuocant reclama del cel la diuinal ajuda: sēs
la qual no pot algun remey atan turmentada do-
lor atenyer. E axí prega gemeca e plora per les
grans tribulacions que tan dolorosament passa.
Y enuiant se de nies auant viure la mort per re-
mey de sos enuiosos mals desija. Perq̄ desligāt
se dels laços d̄ aquest enganós mon pogues ab
jesu christ reposar en libertat verdadera. E axí per-
fetament coneix que perfecta seguretat ni compli-
da pau en lo vetell de aquest entristit mon lōga-
ment no atura.

¶ Cō deuē resistir ales tētaciōs. **¶** Capitol. iij.

Qant com en aquest miserable mon vi-
uim no podem sens tentacions tribula-
cions e miseries spay d̄ vn sol dia viure
E axí en lo libre d̄l pacient job aquestes
paraules se trobē scrites. Tētacio est vita hoīs su-
per terram. E per aquesta manifesta occasio cas-
cu deu vetlar en oracions deuotes: que lo diable
qui ab deus de enuerinada malicia cōtinuamēt
cerca aq̄ duore nons p̄nga dins los se^rinfernats

Primer

laços . No es algu en aq̄sta present vida tã sanct ni perfet que algunes vegades cruels tentacioni no sostinga . E es quals encara q̄ ab molt afany se comporten son profitoses: pque son medicinal purga ab la qual son purgats e instruits de moltes coses necessaries p ala salut d lanima nostra. Tots los sancts gloriosos per los aspres camins de tentacions e fatigues als goigs dls celestials regnes alegrement passaren. E los qui per aq̄sts segurs camins no caminen molt tart o nunca arribaran ala ciutat de perdurable benauentura. Hoy ha algun orde tan sanct ni loch tã secret on no tinguen les aduersitats e tentacions entrada segura . Ai podem esser segurs deles tentacions aquestes perque en nosaltres natesos es per on som têtats car en concupiscencia son nats. Apar tant se de nosaltres vna tentacio afanyosa altra decontinent sobreue perque tingã costeps que so ferir pui lo be de nostra felicitat pderem . Molts cerquen de fogir ales tentacions iniqs e mes caben dins los treballosos laços d aqlles. Car per sola fuyta no les podem vengre mas ab verdadera humilitat e paciència de tots los enemichs q̄ns poden combatre podẽ attenyer victoria. Lo principi d totes les iniqs tentaciõs es la incõstancia del nostre fragil animo e la poca confiança dela diuina misericordia. Que ari cõ la nau sēs timo e gouern per les tempestoses ones fluctuāt vacilla ari lome desansiat dsemparant tot bon proposit

b.iiij.

Libre

desuariadament es combatut p los enuiosos treballs de tentacions diuerfes. **E** ari cō lo cremant foch lo ensutziat ferro apura: ari les tentacions e congoxes lonie iust e de bona vida. **A**ccessaria cosa es donchs tenir continuada vetla en lo comēg dela batalla de les tentacions iniques: que lene nich es facilmente vençut si la porta de nostra treballada pensa sta continuament tancada: e si de continent que ell al lindar se acostia per tocar les anelles li es feta furiosa resistēcia. **P**erque diu hū famos doctor. **E**n lo principi dila batalla fes resistencia: car primerament es assaltada la nostra defansiada pensa p lo simple pensament del greu peccat o vici: apres per la gran e continua imaginacio: apres per lo fort mouiment e lo dilit plaēt e alegre. **D**e manera que apoch apoch lo cruel e nich dins nosaltres se aposenta si en lo principi no li es feta animosa resistencia. **A**lgūs en lo principi dela sua conuersacio a fanxoses tētacions cō porten: altres en los derrers dies de son viure: altres per tot lo temps e camí dela sua treballada vida. **E** molts laugerament son tentats segons la voluntat dela diuina saueia ordenadament ho dispensa: la qual conerent los merits dls homēs totes les coses per ala salut de aquells arregladament ordena. **E** ari nons deueni desesperar com som tētats mas deuotament supplicar la maiestat diuina quens vulla aiudar en les tribulaciōs tan sobergues. **L**a qual segons diu lo glorios vercell

Primer

de electio sent pau tal, puïso fara ales tentacions nostres que los delicats muscles de nostra fragilitat poran sostenir aq̄lles. Humiliem dōchs les nostres animes en qualseuol tribulacio tentacio o congoxa dauall la poderosa ma de deu senyor nostre: la q̄l los humils saluara y exalçara en altitut de benauenturada gloria.

¶ De squiuar los folls iuhins. ¶ Capitol. xiiij.

¶ Fra los te⁹ vlls a mirar a tumateix e los actes e obres dels altres guarda no iutges perque erraras peccaras e treballaras en va en aq̄sta iudicatura. ¶ E lo teu afanyos treball sera granment pfitos si asseyt en cadira de humilitat a tumateix iutges. Mas no saltres axi com volen les coses axi les iutja perdent lo verdader iubi per la gran affectio e amor que tenim adaquelles. Mas si endreguem a deu la pura intencio de tots los desigs nostres no seriem tan facilmente empachats per la resistēcia dl sentiment nostre. A molts par que en lo repos de benauenturada vida aturen quant les coses ala sua voluntat succeren. Mas si altrament se fa dl que ells desijant volic̄ ira tristoz e terrible cōgoxa enuiosament los assalta. Quantes vegades p la diuersitat dels parers e opinions naxen entrels parents e amichs entrels cauallers e ciutadans entre los deuots e religiosos enuermades discor dies: perq̄ la antiga consuetut de seguir cascu son parer ab difficultat se ordena. ¶ E si mes ala tua opinio que ala virtut subiectiua de iesus saluador

b.iiij.

Libre

nostre següetes molt tart attereras la lumi de ver
dadera intelligencia.

¶ Deles obres fetes de caritat. ¶ Capítol. xv.

No neguna cosa d'aquest mon ni per lo
delit de algun home no deueni fer algu
mal mas per lo benefici del proïsme la
obra bona deu esser algunes vegades
oblidada. Que per aquesta occasio la bona obra
no es perduda mas es en cosa millor cambiada.
Sens caritat res no aprofita que totes les coses
que en caritat son fetes per chiques e menysprea
des que sien son fetes molt profitoses. Mes pen
sa nostre senyor deu dō proceix lo q̄ cascu obra q̄
no mira que es lo q̄ obra. Molt fa qui molt ama
molt fa qui fa be lo q̄ obra: be fa qui pus tost ala
comunitat que a si mateix servir treballa. Qui de
verdadera e perfeta caritat possedor se contēpla
neguna cosa en sguart de si mateix obra: mas a la
or honor e gloria de nostre senyor deu aq̄lla dis
cretament ordena. No te enueia de algu ni algu
particular goig ama ni en si mateix se vol alegrar
mas en deu senyor nostre. Neguna cosa de be a
si mateix mas ala diuina bondat solaniet ho apli
ca. La q̄l es gloriosa font de q̄ totes coses de be
abundantment dcorren: y en qui tots los benauē
turats sancts beuen aygues d' benaueturada glo
ria. Certament qui de caritat tingues sol vna cin
tilla conserua totes les coses de aq̄st mon esser d'
vanitat plenes.

¶ De sufferir e comportar los defalliments dels
altres. ¶ Capítol. xvi.

Primer

Aquelles coses que l'ome no basta esme-
nar en si ni en los altres d'u pacientmēt
sofferir fins tant que la diuina sauiea al
trament hi disponga. **E** si es cert q̄ com-
portar aquests defalliments es cosa molt profi-
tosa perque allí es conegut lo precios or d'la tua
stimada paciencia a quants quirats basta: sēs la
qual no son de molta stima los preus d'ls merits
nostres. **E** p aquests defalliments supplica a d'u
senyor nostre queet done gracia ab q̄ benignamēt
aquells comportar pugues. Si algu vna o dos
vegades per tu amoestat no cessa de enuijar te no
vulles ab ell contendre mas supplica la pietat di-
uina que vulla aiudar te puit sab de mal en be cā-
biar totes coses. **S**tudia ab paciencia compor-
tar los defallimēts e les malalties de lanima d'ls
altres puit tu arimateix tens moltes coses que d-
uen p los altres esser cōportades. **E** si tu no pots
fer tal a tumateix com volries cōporas fer quels
altres not desplacien. **D**esijam quels altres sien
asprament corregits mas no volem esmenar les
nres enuellides crres. **V**olē q̄ls altres fors los lí-
gams d'les leys e ordinacions sanctes sien cōpre-
sos e no volē cōportar q̄ns hi detingue. **P**er on
manifestament apar q̄ no stimā tāt lo proisme cō-
a nosaltres materos. Si tots fossē pfets los ho-
mens daq̄sta p̄sent vida poq̄s coses tendriē a cō-
portar p amor d'la bōdat diuina: la q̄l axi scāmēt
ho dispō p̄q̄ aprengā hūilment cōportar los vns
los enuijosos d'fallimēts d'ls altres. **E** p̄q̄ negu es
b.v.

Libre

scus defecte:nequ es sens malaltia d' anima: e ne
gu es prou sau: es niester que los vns als altres
nos comportem nos anonestem ens aiudem en
totes les coses que tenim miserable fallēça . Quā
ta força te la virtut de cascu per occasio deles ad
uersitats se pot complidament conerex. E aq̄stes
occasions no fan lome esser fragil mas d'scobren
a quant la sua força basta.

¶ Dela vida dels monestirs. **¶** Capitol. xvij.

Necessariament te has a subiugar a mol
tes coses si ab los altres pau e concor
dia tenir desiges . E no stimes q̄ sia po
ca cosa habitar en les congregacions e
monestirs cōuersant sens querelles tot lo temps
dela tua religiosa vida. Benauenturat es aquell
qui en lo monestir ha be e sanctamēt virtut e glo
riofament es mort . Si vols alegriament reposar
en la religio sancta cōsidera que est bandeiat e pe
regri sobre aquesta habitable terra: v stima atu es
ser foll e grosser per amor de iesu christ redemptor
e saluador nostre . Lo simple abit e la corona sō
coses q̄ molt poch aprofitar te podē:mas la mu
dança de pratiqs e la mortificacio d'les interior
passions te faran habitar en sancta e religiosa vi
da . Qui ala lum de aquest miserable mon cerca
altres coses sino la salut de lanima sua no troba
ra sino treballs tribulacions e congores . Ni pot
granment star en pau repos ni concordia qui no
stima a si lo menor e de tots lo mes subiecte:perq̄
tu a seruir est vengut no a regir a sofferir e treba

Primer

llar no a reposar ni parlar . Ací donchs son speri-
mentats los homens ací no pot aturar sino aqll
q̄ p la diuina amor a tots humilmet se subjuga.

¶ Dels exemples dels sancts pares.

¶ Capítol. xvij.

Ara e contempla dels sancts e antichs
pares los marauellosos exēples en los
quals tota vera perfectio e religio dig-
namment resplandeix e clarcia: e veuras quant son
de poca stima los preus de nostres obres . O mi-
serables de nosaltres que la nostra vida concrere
esser no res si ala vida d̄ aqlls es cōparada . Los
sācts e amichs de deu ab fam ab set ab fret ab tre-
balls ab fatigues ab vigilies ab oracions e deu-
nis alegrament lo seruiren . Cōtempla les forts
e greus tribulacions que hā comportat los sācts
apostols los martres los confessoꝝ e les v̄gens
e tots los altres q̄ hā volgut seguir de iesu christ
les sanctes carreres . Aquells en aqueit mon les
sues vides auorrien perque iustament la perdura-
ble y eterna vida guanyassen . O quant aspre e tre-
ballos viure los sancts pares en la soledat dels
aspres deserts sostingueren: quant largues e gre-
tentacions animosament cōportaren: q̄nt souint
deuotes oracions a deu offeriren e abstinencies :
e quant forts batalles vincerem combatent con-
tra la força dels inichs e cruels vicis . De dia tre-
ballauen e de nit posats en deuota oracio deuota-
men contemplauen: encara que treballant la mē-
tal oracio james cessaua . Qualseuol temps vtil

Libre

ment despenien lo qual pera orar molt chich los semblaua: oblidant se moltes vegades ab la dolçor dela contemplació alegre de pendre refectio de corporal vianda . A totes les riqueses dignitatats honors parents e amichs alegrament renūciaren no volent alguna cosa de aquest mon tràsitori . Dobres donchs eren deles eternals e baxes riqueses mas grannient richs de virtuts e de la diuina gracia. Lo cors fanciava mas lesperit de celestial refectio ab delit se nodria . Del mon pensament eren apartats mas a deu senyor iure per amistat e familiaritat se acostaren. En aquest mon eren tenguts per vils e deiectes mas en los vlls dela diuina clemencia eren bells singulars e preciosos . En verdadera humilitat reposauē: en simple obediencia viuien: en caritat e paciēcia caminauen: e ari cada dia dauāt la diuina maiestat innumerables gracias attempien. Aquells son donats en exemple als religiosos perque la sua sancta vida a ben obrar los tire ans que lo nombre dels frets en deuocio deles sanctes obres los a parte. O quant grā feruor los deuots religiosos en lo principi dela sua institucio tingueren . Quanta deuocio de dir oracions quanta reuerencia e obediencia sots la regla del mestre en ells resplandia . E de totes aquestes coses nos fa manifest e verdader testimoni lo renom q̄ han dextat de gloriosa fama p la victoria que han attesa batallant contra la potencia del mon inich e maligne.

¶ Dels exercicis del bō religios. ¶ Capitol. xix.

Primer

A vida del bon religios deu resplandir de virtuts marauellofes perque sia tal dins si qual p les exteriors obres se manifesta . E molt mes du eér nullos dins que defora puit nostre senyor deu es aqll qui continuamente nos mira:al qual nos duem girar on feuilla que sia e axi cō angels dauant lo cōspecte dela sua magestat purs e nets appareter . Cada dia deuenem renouar lo proposit nostre e a duocio promourens axi cō si huy ala conuersio venguts fossim :e dir a nostre senyor deu ajudani senyor e conseruani en tot bō proposit e en lo teu sant seruir e donā huy grā de pfetament comēçar qno es res lo q fins aci he obrar . Lo bō proposit dls justs mes dla diuina gracia q dla ppria sauiesa deua lla . Lo me delibera e deu dispō e ordena e axi no es en lome lo seu deliber . Los exteriors e interiors actes nres deuē egualment inuestigar e ordenar q molt es necessari per ala salut dela malalta aia nra . Si no pots fer continuamēt aqst virtuos exercici almeys vna vegada en lo dia cōsidera totes les tues obres axi les paraules los actes e les cogitaciōs si puentura has fet offēsa ala magestat diuina o al proisme . Arma armateix axi cō a home de grā sforç cōtra les grēs malicies dl enemich diable . Refrēa lo vici dla gola pq lo vil peccat dla carn p^o facilmet subjugus . No vulles star ocios mas lig studia e digus oōo o fes algū acte d virtut e misericordia:car segōs la disposicio dl tēps diuersitat d exercicis nos dilitē . Uns en los

Libre

dies d'les solenns festes altres en los feriatz dies altres en lo tēps de tētacio e altres en lo tēps de pau e repos e oci . Cōmes coses deuen pensar com sta la nostra pēsa trista e altres com stā contrēts e alegres . En les majors e p'ncipals festes deuen renouar los bons exercicis e o'manar d'ls benauenturats sancts la fauorable ajuda . De festa en festa deuen p'ouēir axi com si haguessen a passar lo canu de aq̄sta present vida en l'altra . E axi diligentment nos deuē apparellar en lo tēps de deuocio a fer bones obres sperant sens tarda de nostre senyor deu rebre d' nostres treballs lo salari . E si peruentura conexem que tardaua siam certs que no som dignes ni disposts p' rebre tan gran benefici lo qual en lo temps degut sera donat a nosaltres . Benauenturat es lo seruent diu lo glorios euangelista sent luch al q̄l venint lo senyor troba vetlant e despert guardant de aquelles precioses riqueses .

¶ Dela amor dela solitut e scilēci. **¶** Capítol. xx.

¶ **Q**u'erca temps dispost pera reposar e dels grans beneficis rebuts dela diuina bōdat souint te recorda oblidant d' aquest enuijos niō les misables alegries . Vig souint tals libres que ans dolor e contricio dels teus abominables peccats te procuren que occupacio de mundans negocis . Si tu de tu de supflues paraules e de oir nouitats e fanies lo teu sperit a partes trobaras femps dispost pera exercir actes de operaciōs virtuoses . Los sancts glo

Primer

riosos tant com podien deles humanes conuer-
sacions cuytadament fogien: y en d'serta soledat
apartats ab deu continuament rabonquen. Diu
vn excellent doctor que tant com ell entrels ho-
mens habitaua tant era fet menys home. E de
aço souint atenyem manifesta speriencia que on
seuulla que molt parlem apres nos penedim de-
sijant hauer tengut la lengua muda. Qui los spi-
rituals beneficis atenyer desija ha niester que de
la conuersacio e companyia dls homens fugint
se aparte: que no pot segurament mostrar se sino
aquell que voluntariament se amaga. Ni pot se-
gurament preceir sino aquell qui voluntariamet
se subjuga. Ni segurament mana sino qui a obeir
se inclina. Ni seguramet parla sino aquell qui vo-
luntariament calla. Lo temps la seguretat dels
sanctes de temor de deu es itada murada: e tāt cō
de majors virtuts resplandien tant mes humils
e dejectes sestinauē. Mas la seguretat dls mals
homens dela font de presumptio e superbia de-
ualla: y en la gran mar de d'cepcio y engan temie-
na. Ni fics d'la seguretat en aquesta present vida
encara que si es vist bon hermita o mōge: perque
souint los qui son millors en la opinio dels ho-
mens son mes perillosos de caure per la gran fi-
ança que de simateos tener. Demanera que es
molt necessari que algunes citacions sostinguē
que altrament fient de simateos en los grās la-
ços de presumptio e superbia porien tristament
caure. Ja plagues a du que james la transitoria

Libre

alegria de aquest trist mon cercàsseni mas que en les coses celestials e diuines fermassē tota la nra sperança, No es digne d'la gran consolacio si no aquell qui alegriament se exercita en la trista memoria de sos peccats abominabls. Si vols dins tu dolorosament planyer e dolre entra en lo teu retret perque tancat fuges d'les conuersaciōs mundanes: e dins la tua tancada cetla trobaras tot lo be que defora has pogut per culpa tua perdre. La continuacio dela cetla pus dolça es que gucre: e la fuyta d'aquella es aceuer amarch e abominable. Si en lo començ dela tua conuersacio colras e amaras aquella tostemp te sera stinada amiga e deport plaent e agradable. En lo reposat scilenci aprofita lanima deuota e aprē troba e contempla los amagats trefors dela sagrada scriptura. Allí trobara correns fonts de lagrimes en les quals cascūa nit pora lauar les sutziel y enuellides taques. E axi d'el seu creador fa mes familiar amiga quant mes deles conuersacions mundanes se aparta. Qui donchs dels parents familiars e amichs se lunya adaqll nostre senyor deu ab tots los seus gloriosos angels gloriosament se acosta. Loable e profitosa cosa es al religiōs tart exir dela cetla fugint dela vista e cōuersacio dels homens no d'sijant veure lo que no es bo posseir: perque aquest miserable mon fencix e passa: e los desigs dela sensualitat son vans e trāsitoris: e passats aquells dexen la consciencia de greus nafres penada. La alegra exida als sola

Primer

cosos d'ports souit trista e doloro sa tornada nos procura . E axi tot delit cama l lo començ te plaent delitos e alegre mas la fi ab enuerinat e pestilent tuxech eternament nos mata . Que pots tu en altres veure que dins lo chich spay dela tua tã cada cetla manifestamēt nou veges ? Mira la belea del cel mira tots los elements dels quals totes les coses sō fetes: q̄ pots en altre loch veure q̄ lonch temps dauall lo sol aturar puga ? Si totes les coses de aq̄st vil mon presencialment contemplaues que senen sino vna visio inutil e vana Alça los vlls a deu senyor nostre e prega per los teus abominables peccats e culpes: e dexant les coses vanes als vans enten en aquelles q̄ la diuina sauiesa guardar te ha manades . Tãca la tua porta e crida a iesus amat teu que ature ab tu en la cuberta cetla : e allí e no en altre loch trobaras cõplit repos e alegria . Sino exies d'la cetla e res dels parlars e fames no obies ab mes repos de lit e consolacio viuries: car lo qui en oir coses no ues se delita li es forçat que torba de cor e de pensa enuiosament comporte.

C De contricio de cor. **C**apitol. xxi.
I vols en la present vida aprofitar en la diuina temor te cõfrua e no vullas tenir molta libertat mas sots pfitosa disciplina los te^s d'sordenats sētiments refrena. No donāt te indiscretamēt ales coses de alegria mas a la duota cõrricio d' cor te inclina p̄q̄ en duocio p̄ libertament te conserues . La contricio trobar
c. i.

Libre

acostunia aq̄lles estimades riqueses que la n̄ra viciosa vida souint nos fa perdre. Marauella es q̄ lome en aquesta present vida pura perfetamēt alegrar se si lo seu gran exili e los gr̄s perills de la nima discretament considera . O trists de nosaltres que ab la vanitat del enduret cor nostre e ab la negligencia dels nostres defalliments e culpes no sentim les cruels dolors que lanima n̄ra dolorosamente comporta:ans ab alegre goig nos riem en lo temps que pus tristament plorar e planyer deuriem . Hoy ha segura libertat ni verdadera alegria sino en la temor de d̄u ab bona cōsciençia . E axi benauenturat es aquell qui ab crida d̄ dolorosos sospirs bandeja de si totes les coses q̄ dela casa d̄ verdadera contrició apartar e luyar lo poden. E benauenturat es aquell qui en la fōt de lagrimes neteja d̄ si aquelles coses que la sua consciencia emnegrir e tacar poden . Batalla aïo samēt que la gr̄a pratica dels vicis ab molta practica de virtuts se ha de vengre . Not vulles ocupar en los ansiosos negocis d̄ls altres mas te cōtinuament sobre tu vberts los vlls dela tua suetlada pensa negociāt primer los profitosos negocis de lanima tua que les fabenes d̄les persones atu en deute y en amor acostades . E si no est afauorit dels homiens no vulles sentir alguna tristicia : mas enujat sospira e ploza comi no est tal cōduries esser tenint religiosa vida . E oneix atu eēr indigne dela consolacio diuina e granniēt digne de sentir tribulacions doloroses . Quant lome

Primer

es mes p̄fetament contrit tant li son p̄ greus e a
margues totes les dolçors de aquesta enganosa
vida: e cerca necessaries occasiōs d̄ plāyer e dolre
perque complidament sab que no pot hui punt
sens tribulacions e cōgoxes en aquesta morta vi
da viure. E quant mes aço altamēt considera tāt
se deu mes profundament dolre. La materia de
n̄ra justa dolor e contricio intrinseca son los pec
cats e viciis nostres: los quals nos tenen atī grā
ment carregats que nons d̄xen alçar a contēplar
les celestials e alegres benautures. Si pus so
uīt en la tua curta mort que en allargar la tuā vi
da pensaues certament atenyeries dels teus pec
cats esnica complida. E si del trist infem o pe
nos purgatori les doloroses penes discretament
consideres so cert q̄ les dolors treballs e fatigū
de aquesta present vida ab niolt delit sostendries
Mas perque aq̄lles penes al nostre d̄sanciat cor
encara no atenyen: frets stam e pereosos en n̄res
peccats planyer e dolre. Preca dōchs humilmiēt
la maiestat diuina que alegre sperit d̄ consolacio
donar te vulla diēt les paraules del grā rey e pro
pheta dauid. *Mozeix me seyor d̄ pa de lagrimas
e abūdantment dona a mi en aq̄lles a beure.*

Cla consideracio dela miseria humana.

Capitol .xxij.

Mhable trist e desaueturat fas onseuul
la que vages si ja a n̄re senyor deu los
c.ij.

Libre

teus passos no gires . **E** si peruentura te enuges que les coses no succeeren axi com volries: recordat que no es en aquesta present vida algu q̄ tinguera complidament lo que la sua voluntat desija . Ai lo papa ni lo rey ni quāts senyors sobre aq̄sta habitable terra viuēn sens tribulacions dolors e congoxes no poden spay de vn sol dia viure. Diē alguns flachs e malalts per les vanitats humanes als altres: mirau com te bona e reposada vida aquell home: mirau com es rich: mirau com es poderos: cō es prosperat: com es bell: com es grā e com es posat en dignitat de gran senyoria: mas no miren les celestials benauētures per les quals veuran que aquestes temporals coses neguna segura fermetat tenen: ans son d̄splaents enuioses e tristes perque ab grā sollicitut e ansia son posseides . No sta en tenir de bens temporals grā abundancia la felicitat del home: mas en tenir lo q̄ ha mester pera no sentir enuiosa fretura. Que tant cō mes vol esser spiritual home tāt mes la dolçor de aq̄sta enganosa vida li es feta amarga puix clarament veu les podridures e vanitats de la corrupcio humana . Que mējar beure dormir vetlar reposar treballar e subjugar se a totes les altres necessitats de natura gran miseria e afliccio son al q̄ viu en deuota e sancta vida . **E** perque granmēt es turmentat d̄ns si lome per les necessitats corporals en aquest mon miserable lo gran Rey e

Primer

ppherá dauid a deu deuotament supplica dient.
De necessitatib⁹ meis erue me dñe **O** mesquins d'
aquells qui no tenen dela sua miseria perfeta co-
nexēça: e pus mesquins aquells qui amant aq̄sta
miserable e viciosa vida axi graument que si en e
lla podien eternament viure encara q̄ ab treballs
e miseries la soitinguessen poch curarien del celest-
tial regne ni dela sua benauenturada gloria. **O**
folls e infels de cor tan profundament soterrats
en los vans delits dela terra que nos leuen sino
per ales coses d'la carnalitat viciosa:les q̄ls en lo
dia del final iubi no volrien hauer amades. **L**os
sanctos gloriosos amichs d' ihs redēpto: nre tota
la sua sperāça als eternals bens endreçauē guiāt
p aq̄st vtuos cami lo seu d'sig ala amor d'les coses
inuisibles p̄q̄ amant les visibles e baxes no fossen
portats ala pfūditat d' miseria. **N**o vulles dōchs
amat germa perdre la confiança deles spirítuals
riquees e puix has temps e hora no vulles d' dia
en dia allargar lo teu bō proposit: mas leuat en
vn instant e digues: ara es temps de fer bones o-
bres ara es temps de batallar ara es temps dis-
post pera fer dels grans peccats esmena. **E** q̄nt
pus greument les grans tribulacions te congo-
ten tant es mes temps dela diuina gracia mere-
xer. **L**ar necessaria cosa es passar per foch e ay-
gua de tribulades congotes ans que arribes a-
la posada de perfeta benauentura. **E** si a tu-
mateix no forces james dels teus peccats atte-
c.iiij.

Libre

Hyperas complida victoria que tant com lanima tua dins lescur cargre dl cors stara presa no pora deles cadenes dl peccat esser dlliure ni ses enuigf dolors e fatigues poren spay d vn sol dia viure. Branment hauriem delitos repos de nostres afanyosos treballs e ab dclit e goig trobariem la beatitut verdadera si per lo peccat no haguessiem la innocencia perduda. Perque es necessari en les tribulacions e treballs nres tenir paciencia y spar la diuina misericordia fins passe la iniquitat aqsta e la mortalitat sia separada dela vida . O fragilitat humana als vicis granmet inclinada huy cofesses los teus peccats e vicis e dma tornes a cometre les confessades culpes . Ara proposes de james peccar e poch apres obres contra aqll fact e virtuos proposit . Degudament dochs nos deueni humiliar e no ensuperbir nos puix som ta inconstats e fragils: y encara perque molt prest podem per negligencia perdre lo que ab molt treball havié guanyat p gracia.

¶ Del recort e memoria dla mort. **¶** Capít. xxiij.

Molt prest atrepera lo teu stimat viure la mort a qui granment fugir deliges . **E**ari carament te pñgue que penses en les tues obres que huy es viu lome e dema jau tan cat dins les dures pedres dela scura fossa. **N**o ql tan prest com es apartat dela vista dels homens tan prest es oblidat e lançat deles altes torres de la memoria . **O** vanitat e duricia dela pensa nra que folament les coses presents recorda e les sde

Primer

uenidores ab les tenebres dela sua grā ceguedat
no contempla:ni en qualseuol temps les sues o=
bres arregla axí com si decontinent hagues a de
xar la vida . Si armaues la tua consciencia d'les
arnies de verdadera fe d'la cruel mort molt poca
temor hauries: milloz fora que primer dels vicis
e peccats que dela mort fugisses. Si huy no stas
apparellat e disposat a bē morir cō ho seras dema
majorment que no tens seguretāt alguna d' mes
auant viure. Quens aprofita tenir spay de larga
vida puix fem tan poca esmena d' nostres enuelli
des culpes : ans com mes viuim en major suma
lo nōbre dels nres abominables peccats augmen
ta. Que si la mort granmēt es de tēbre molt mes
deuem tenir por als grans penlls dela larga vi=
da. Benauenturat es aquell qui te continuamēt
la mort dauant los vlls dela sua esuetlada pensa
perque recordant se de aquella a ben morir se or=
dena . Si en algun temps has vist morir algun
home pensa que per aquell mateix camí ha de
passar la tua stinada vida. Com te leues dema
ti stina que no tens a veure les tenebres del sde=
uenidor vespre:e com seras en la foscor d'la scura
nit pensa que no tens seguretāt d' veure la lum d'l
esdeuenidor dia . E axí ab aquests discrets pensa
ments seras apparellat ala mort si improuísamēt
lo teu viure assaltaua . Molts subítamēt e impro
uísament moren perque en hora no pēsada ha de
venir letem e verdader jutge . E quant vendra a
qll darrer y spantable dia dolo: tēdras strema cō
c.iiij.

Libre

seras stat tan negligent e oblidat en la smena de la tua viciosa vida . Benaventurat e saui es aqll qui es tal en la vida com en la mort esser desija .
Bran sperança d' gloriosament morir nos dona lo menyspreu de aquest mō miserable: y encara la gran amor de les virtuts e sciencia lo treball d' la penitencia la promptitut d' la obediencia e lo cōport de qualseuol aduersitat p' amor de jesu christ seyor e saluador nostre . En sanitat moltes obres pots obrar meritories les quals essent malalt no se com fer les pugues . No vulles fiar en los parents amichs e riques ni allargues en esdeuenidor la salut de lanima tua que prest se oblidaran de tu aquells homens aqui viuunt grannēt amanes . Millor es donchs q' tu prouecirques en les coses necessaries per al canu d' la celestial patria e no fies en lo socors que apres la tua mort los amichs fer te poden: que si tu seras stat per atunia teix negligent que faran los altres en qui tu spāt confiaues . Ara que tens sanitat es tēps disposat mas ab gran dolor ne parle pēsant com en coses inútils e vanes lo despens podent en aquell merer los bens d' la eterna vida . Algun jorn vendra que volries sols tenir spay de vna hora pera esmenar les grans erros del teu viciós viure e no se sit sera atorgada . Mira mira amat germa de quant perill poras esser delliure de quant gran temor apartar te si continuamēt d' la tua mort tendras recort e memoria . Studia ara en tal mane

Primer

ra viure que en la hora dela mort te pugues mes alegrar que aquella tembre . Apren ara d morir al mon perque tantost ab jesu christ comiences a viure . Apren ara de menysprear totes coses per que libertament a jesu christ anar pugues . Castiga ara lo teu vicios cors per penitencia perque pugues segurament tenir de be certa sperança . O foll abominable perque creus longament viure com vn sol dia d seguretat no tingues mirat molts com improuisament han dexat la vida . Quantes vegades has oit dir aquell es mort negat: aquell es caygut dela torre: aquell ha pres proplexia: altre per armes o foch o pestilencia ha dexat lestimat preu del seu viure . Demanera que la mort es la fi de totes coses e la vida dels homens axi com a laugera ombra subitament passa . E puix passat lordéat terme dela tua vida algu de tu nos recordara: fes fes stimat jernia ara de present tot lo be que pugues: que no sabs en quin temps la mort pendra lo flach castell dela tua miserable vida . E puix has temps de vida aiusta les immortals requies no pensant sino en les coses dela salut de lanima tua . Pren aci ab los sancts de deu amistat ferma perque passant de aquesta breu vida en laltra ells te acullen en los delitosos jardins d la ciutat de gloria . Habita axi com aperegrí e hoste sobre la terra al qual no pertany la concexença dels negocis de aqst mon variable . Endreça e alça tostéps lo teu dñig e pésa ales celestials altures

c.v.

Libre

puix aci no tens ciutat perdurable mas alli les
tues pregaries los teus gemechs e lagrimes en-
uia:perque la tua anima apres la mort mereixca
benauenturadament posseir d' paraís los tresors
de preu incomparable.

¶ Del final iubi e deles penes dels peccadors.

¶ Capitol. xliiij

EA totes les coses contempla e mira la
fi de aquelles y en quina manera staras
dauant la magestat del etem iutge al ql
neguna cosa es amagada ni es placat per dona-
tiús ni excuses mas totes coses iutjara ab la fina
balança dela sua dreta iusticia . O miserable e in-
discret peccador q̄ respondras a deu qui los teus
abominables peccats no ignora. Perque not ap-
pelles p al dia del final iubi on negu pora par-
lar per laltre ni excusar aduocar ni defendre les su-
es ardues causes:mas cascu portara lo proces d'
les sues ferugues culpes. Ara es complidament
lo teu treball satisfet:ara les tuas lagrimes accep-
tades:ara los teus sospirs e gemechs oits: ara es
la tua dolor purgatiua . En aquest mon te lo bō
bome profitos purgatori si rebent grās injuríes
mes se dol dela malicia dels altres que dela sua
propia injuria:pregant per aquells qui maliciosa-
ment lo enuergonyeren:perdonant ab humil e sã
cera voluntat les sues enuergonyides injuríes:re-
sistit ala grã furia e força deles sues passions pro-
pies subiugāt la sua carn viciosa a tots treballs
e fatigues:perq̄ purgar en aq̄st mon los vils pec

Primer

cats e vicis es millor que purgar les sutzies culpes en lesdeuenidor purgatori . Mas nosaltres matoros nos enganam p la desordenada amor que tenim ala nostra carn infecta . E axi qnt mes a tumateix en aqst inich mon perdone tant pus greumēt pēaras e cremaras en los encelos fochs del altre:attenyent a qualseuol materia de peccat e culpa conformitat de dolorosa pena . Allí los pereosos de terribles açots e agullonades sentrā forts e cruels ferides . Allí los golosos de gran fam e set conportaran turniēts afanyosos . Los luxuriosos e los amadors de sos folls desigs de cremant e pudent çofre sentran enuigs incōportables . Allí los enuejosos adulant de rabiosos cans serā morduts esquinqant la sua carn en troços . E axi qualseuol acte d peccat tendra conformitat de turmentable pena . Allí los superbos seran plens de dolorosa confusio e vergonya: e los auars de miserable pobrea sentran enuiosa fretura . Allí sera mes greu dolorosa e trista vna hora d pena que cent anys en aqsta present vida . Allí negun repos ni consolacio p als miserables dānats se troba : e aci algunes vegades som aconsolats dls amichs procurāt nos descanç de nres treballs e congoxes . Fics dōchs solicit e diligēt e dol te dels teus peccats e offenses:perque en lo dia dl final iuhí tingues seguretad de añar ab los benauenturats a poblar les cadires dela ciutat d gloria . Aqll joan staran los justs ab gran cōstancia mirant aqlls qui dolorosamēt se dolran dles

Libre

apparellades penes . Aq̄ll jorn sera al iutjar aq̄ll qui ara humilmet se subiuga als folls iubiús dls miserables homens . Aquell jorn tendra gran speranza lo pobre humil e simple de guanyar dles eternals riques: e lo impacient superbo tendra temor grandissima deles infernades penes . Aq̄ll jorn sera tengut per saui qui en aquest mó es stat menyspreat per amor de iesus redemptor nostre . Aquell jorn se alegrara graiment la persona deuota e merecera grans bens lo religios d sancta vida . En aquell iorn se alegrara mes la can en aquest mon affligida que si en delits fos stada no drida e criada . E mes clarejara la humil e simple vestidura que de brocat e seda les brodades e de uisades robes . En aquell iorn mes sera loada la pobla e chica posada que los alts e solemnes palacios obrats de vistoses pedres de marbres . E mes aprofitara la humil paciencia que de aquest mon la gran e superba potencia . En aquell iorn de major valor y stima sera lo menyspreat pobre que tots los tresors dela habitable terra: e mes seras aconsolat dela oracio deuota que del plaent past deles saboroses viandes . En aq̄ll iorn mes seras alegre de hauer tengut callat e reposat scilēci que deles embellides y estudiades paraules de poesia . En aquell iorn mes sera plaēt la streta vida per aspredat de penitencia q̄ tots los alegres delits que tu has pogut en aquest trist mon alegrament pendre . Apren ara de cōportar en aq̄st breu temps de vida perq̄ aquell iorn siēs dlliurat

Primer

dels penills d'les eternes penes. Si ara no pots comportar lo lauger pes d'les poques coses com poras lauors comportar la feruga carrega dels turments dolorosos? Si ara als chichs treballs est fet impacient e debil que faras als cruels turments deles infernals penes? Considera e pensa que no pots hauer dos benauétures d'ltar te en aquest mon trist e miserable e aþs regnar en lo cel ab iesu christ saluador e senyor nostre. Si fins a huy per los prats de grãs honors e d'ltis haguesses la tua vida passejada que aprofitarié atu si en vn iust ant te fos forçat dexar te de viure? Totes coses sō dōchs vanitat vana sino amar a dū e seruir la sua magestat inmensa. E qui a nre seyor dū ab sancera pensa seruint aua ni teni la mort trista ni lo final iubi ni d' infem les cruels y enceses flames:perque la perfecta amor seguretad nos dona de acostar nos a deu seyor e creador nostre. Mas aquell que fins a huy en gre⁹ peccats se delita no es marauella si dela mort e del final iubi te enujo sa temença. E seria molt profitosa cosa que si la amor enuers la maiestat diuina de mal obrar no podia los teus passos retraure almeys forçes te la temor deles infernades penes. E aqll qui la diuina temor postposa no pora longament star en delit de reposada vida mas caura en los enganosos laços del enemich de natura humana.

¶ Dela esmena d' tota la vida nra. **¶** capi. xxv.

f **S**ies diligent e despert en lo seruir dela magestat diuina e pensa studiosament porque est vengut ala religio sancta de

Libre

Tant de aquest enuijos mon los dñs agradables e conexas que est vengut per viure ab deu seyor nostre e a esser fet spirtual home . Donchs encen tu de deuocio la luminosa antorcha que en breu temps attēperas dels teus afanyosos treballs lo salari . Per vn poch de treball en aquest mon miserable guanyaras conplit repos e pfeta alegria en laltre . E si tu perseueraras feelment en lo fuir del rey de gloria certament ell sera liberal en retribuir te conplidament lo guardo deles tues bones obres . Bran sperança deus tenir de aconseguir de paraís lo benauenturat premi mas no es mester quen tñgñs seguretad certa:perque en los enganosos laços d' presumptio e superbia no viñgues a caure . Com algu en la mar de temor y sperança ansiosamēt fluctuāt nauega e adolorit e trist dauant algñ deuot retaule se agenolla semblants paraules ab baxa veu rabona: ía plagñs a deu que yo sabes si gran temps perseuerare en bones obres d'continent ou dñs si la diuinal resposta diēt:que volries fer tu si aço sabies:fes ara lo que lauoys fer volries e tēdras seguretad certa e arí prest aconsolat e confortat ala diuina volūtat acomanant se cessen dñs ell les onies d'les ansies quel cōbatien . E no volent ansiosament cercar de saber les esdeuenidores coses studia cercar que plau ala voluntat diuina per al coniençe ala fi de tota bona obra . Confia donchs en nostre seyor deu e fes bones obres diu lo glorios propheta e habitant en la terra seras nodrit en les ri

Primer

quees de aquella. Una cosa es que molts dela es
miena de sos peccats retrau e aparta: lo spant de
la difficultat e la temor d' entrar en tal batalla. E
aquells granment en virtuts augmenten qui les
coses a ells mes afanyoses e contraries s'esforzen
vengre: que lome de major benefici es digne quāt
mes a siniateix treballa vengre. Dos coses son q̄
per ala esmiena de nostres desuariades eres spe-
cialmēt nos aprofiten: la vna es retraures força
dament d' aquelles coses ales quals la natura vi-
ciosament es inclinada: l'altra es cercar diligent-
ment aquells virtuosos bens dels quals tenim
fretura: y encara bandejar d' si aquelles coses que
en los altres enuiosament nos desplaen. En ql
seuol temps pots cullir innumerables beneficis:
car si tu mires y scoltes obres de virtuosos exem-
ples ajusta les en los graners dela tua memoria
perque apres les pugues sembrar p' al gouern de
lanima tua. E si alguna cosa digna de esser repre-
sa tu veuras guarda no la stoges mas birbat lā-
ça la dels camps dela tua treballada pēsa. O q̄nt
es dolça e alegre cosa mirar los deuots e cōtrits
freres reposar en los delits d' virtuosos costumef
E quant es cosa amarga e trista veure per desor-
denats camins anar aquells qui no fan lo que d'
uen. E quāt es cosa danmofa niensprear lo bō
proposit de fer lo que la religio sanctament orde-
na. Sies recordant dl teu delliberat proposit e la
ymatge del sanctissim crucifix deuotament contē-
pla: e tendras vergonyosa dolor que posat en la

Libre

diuinal carrera no haies sabut conformar la tua vida ab la vida d' ihu christ sacratissima. Lo religios q' deuotament en la sanctissima mort e passio de du iesus contempla totes les coses profitoses pera la salut sua abundantment troba. O si iesus crucificat venia en lo cor nostre prestament e digna seriem fets doctes. Lo feruet e deuot religios tots los carrechs dela religio sacra ab muscles d' verdadera paciencia humilment comporta: e lo negliget e tebeu entropecat d' tribulacio en tribulacio dexat caure la pfitosa carrega cotinuament inumerables ansies lo congoren perq' dela interior consolacio te dolorosa fretura: e de cercar la exterior no te libertada licencia. Qui en la religio sancta cerca les coses laugeres e facils tosteps en grans treballs fera la sua miserable vida constituida: pq' alguna cosa trobara que necessarament li te a desplaure. Mira e contempla innumerables religiosos stretament ligats sots lo vincle de claustral disciplina: mira com ixen tart d' la cetla: solitariament viuen: pobrament mengen: granment treballen: poch parlen: molt vetlen: d' matinada se leuen: so uint ligen: e a simatexos en tota disciplina cotemplen. Mira los cartorans e de cistell e moltes religions de monges co' denit a loar la diuina maiestat alegrament se leuen: e tu pereosament dormis en lo temps que tanta multitut comença cantar gloriosos cants a deu creador nostre. Si tu no te nies altres negocis sino loar magnificar e beneir lo gran rey dels cels e dela terra e sino freturaues

Primer

menjar dormir ni beure mas que solamēt en los
spirituals studis entenguesses molt pus benauē-
turat series q̄ ara seruint ales necessitats dela tua
cani viciosa . Ja plagues a deu que aquestes ne-
cessitats no tinguessē sino solamēt les spirituals
refections de lanima les quals per nostra culpa
molt tart gustar se poden . Quant lome al grau
de aquella perfeta vida munita que la sua conso-
lacio entre los mortals homens no cerca adaq̄ll
noitre senyor deu benauenturadament se acostā .
E axi content de qualseuol cosa que esdeuenir li
puxa ni deles grans coses de aquest trist mon se
alegra ni deles poques pot sentir tristor alguna:
ni sens diligencia e sollicitut james atenyeras de
les virtuts lo ceptre . E si en lo principi dela tua
professio en lo seruir de deu senyor nostre seras te-
beu tendras enuiosa vida mas si ala duocio e cō-
tricio te acostaras qualseuol afanyos treball te se-
ra plaent delitos e agradable: que lome diligent
e deuot apparellat es a sostenir innumerables a-
fanyos dolors e miserias . Maior treball es resistir
als viciis e passions propries q̄ treballar corporal-
mēt en la mes afayosa faena . E axi q̄ los pochos
e chichs defalliments no pot vègre apoch apoch
als maïors viciis canina . Seras en lo vespre a-
legre si lo dia hauras despes en virtuosos obres .
Uetla donchs desperta e amonesta a timateix e
quesuulla facen los altres tu a timateix no me-
nyspres.

D.i.

Libre

Acaba lo primer libre interior: comença lo se-
gō de la conuersació. Capítol. i.

Regniū dei intra vos est dicit dñs. Lo
regne d̄ deu dins vosaltres es diu lo
senyor: conuerteix te de bon cor al se-
nyor: del cel e de la terra e dexant aq̄st
mon misable trobara delitos repos
la tua treballada anima. Aprē de mēysprear les
exterioris coses e ales interioris te cōdona e veu-
ras venir dins tu lo diuinal regne. Es lo regne d̄
deu pau goig e alegria en la anima sc̄a lo q̄l no fa
donat als inichs e puerfos. Vendra atu lo rey d̄
gloria mostrāt los richs bens d̄ la consolacio sua
si adaquell apparellaras dins tu molt digne po-
sada. Apparella dōchs aia christiana adaq̄st glo-
rios spos del teu cor la posada p̄q̄ meret̄s q̄ ve-
nint atu dins tu habitar vulla. E puit aq̄stes glo-
riosas paraules ha misico: diosamēt dites. Si al-
gu ama ami e guardara les mies paraules po v̄
dre en aq̄ll e p̄dre habitacio e posada. Dona a ie-
su christ loch q̄ dins tu habite negāt a tots los al-
tres la delliure entrada. E at̄i tenint aq̄ll fas fet-
rich de bens d̄ preu inettimable no freturāt de al-
gunes altres coses: p̄q̄ ell sera lo teu proueidor e
procurador en les necessitats tues: d̄ manera que
no bauras mester tenir en los homiens spança al-
gūa. Los homiens laugeranient se muden e iesu
christ etemamēt dura. No deuē tenir gr̄a fiāça en
los homiēs mortals e fragils p̄ molt q̄ mostren a-
mar a nosaltres: ni deuē entristir nos si aq̄lls nos
serā aduersaris: car los q̄ buy sō ab tu y en valēça

SEGON

tua dema poden esser cruels enemichs e puerfos
p q̄ ari cō lo vent desuariadament se muden. Fer-
ma pot prech la tua spança en dū senyor nre e sia
a q̄ll la temor e amor tua: e p tu respondra donāt
atu a q̄lles medicines q̄ mes hauras mester p ala
necessaria salut tua. No tens aci ciutat habitable
q̄ tu en a q̄st mō ari cō strany e peregrí camināt a-
tures: ni james trobaras del segur repos la casa
fins q̄ ab iesu cristi vnit e acostat lies. Que vols
mirar res de a q̄st mon misable puix aci no troba-
ras lo loch de reposada vida mas en los cels at-
tēperas la habitacio delitosa e alegre. Que ari cō
lome q̄ anant camí passa p vna ciutat e veu mol-
tes coses e passant les dexa: ari deuē dexar nosal-
tres a q̄stes coses terrenes e baxes puix som cada
dia caminants al repos dls celestials regnes. En-
drega a deu la tua oracio e pēsa e si no sabs specu-
lar les celestials e altres coses reposa de iesu cristi
en la mort e passio sacratissima. Que si ales p̄cio-
ses plagues de a q̄ll reco:res attēperas content re-
pos e alegria en les grās tribulaciōs e cōgores:
ni fas ansios si los homes te menyspreē ni si ver-
gonyosamēt te farā algūes injurics. Per q̄ piado-
samēt contēplaras q̄ lo rey d gloria ihs fon grā-
mēt en a q̄st mō vituposament menyspat dels ho-
mens: e dls se⁹ majors amichs e coneguts vergo-
nyosamēt desēparat en tēps de molta necessitat e
cōgora volēt cōportar scanis bufets e vitupis: e
tu no vols del foch d aduersitats vna chi q̄ra pur-
na sētir. Jesu crist volgue tenir blasfeniadors e ad-
d. ij.

Libre

uerfaris e tu vols que tots sien amichs e benefac-
tors teus. No sera coronada la tua paciencia si
tu alguna cosa de aduersitat no cõportes. Si vna
vegada pferamēt dins les alegres entrameses d'
iesu crist entraues e vn poch dela grā amor sua
senties certament del teu propi dā o be no cura-
ries: mas dels vituperis atu fets granniēt te ale-
graries: p̄q̄ la gran amor d'aq̄ll fa q̄ lome a sima-
teix menyspreant desame. Qui verdaderament a
iesu crist ama no cerca loch ni temps pa obrar d'
uots exercicis ni li cõtrasta algun treball p̄ grā q̄
sia. Mas lo q̄ mes lo nre miserable cor turnēta
es la folla e d̄sordenada amor d̄les creatures hu-
manes les q̄ls si desestimes poras speculant les
celestials alegries sentir dins tu goig delit e con-
solacio stremia.

¶ Dela humil submissio sots lo regimēt del p̄lat.

¶ Capitol. ij.

NO faces gran suma de qui es contra tu
ni q̄ es en deffensa tua mas solamēt tre-
balla q̄ sia d̄u en totes aq̄lles coses q̄ tu
obrar desiges. Deneia e laua dela pols dels gre-
peccats e vicis la casa dela tua consciēcia e lo grā
rey dels cels ab l'exercit dela sua caualleria te def-
fendra de tots los enemichs q̄ tristamēt te podē
noure. Que als que la sua maicstat aiudar dellib-
bera ab lo braç dela sua infimida potencia d̄ tots
penlls dellura. E si tu sabs discretament cõpor-
tar deuallara per atu dels alts cels marauellos
focors e aiuda:perque de nostre senyor deu ve lo
gran sforç en nosaltres e lo poder p̄a poder nos

SEGON

delliuràr de confusio e vergonya . E lo que molt
aprofita pa conseruar la humilitat verdadera es
que los altres sapien los d'falliments nres e que
de aquells vergonyosament nos reprenguen . E
lome quant per los seus d'falliments se humilià
e subiuga facilmente amolleix e apaga les flames
dela ira de aquells q̄l repreuen . Al humil nostre
senyor deu ab la ma dela sua infinita bōdat gui
ant de tots perills delliura:al humil grannient a
mant en les doloroses tribulacions e congoxes
aconsola:al humil humilment inclinant se li em
presta e dona los richs tresors dela sua beneyta
gracia:al humil apres q̄l mira deuallat en lo pus
bax escalo de humilitat profunda lo leua y l mun
ta en altitut dela eterna gloria:al humil los seus
sagellats secrets reuela conuidant lo ales dolces
brefques de contēplació deuota . E axi totes aq̄s
tes coses tu complidament poras atenyer si tu sti
mes a tumateix esser lo mes deiecte home q en a
q̄sta trista vall de lagrimes ature,

¶ Del home pacífich.

¶ Capítol. iij.

Dosa primerament atu en lo delitos ca
mi de pau e poras apres ab verdadera
lum guiar los altres ala casa de pacifi
ca cōcordia. Perq̄ lome amador d' pau
mes p̄st apagara les enceses flames dels oys scā
dels e ires quel home sabut e d' sciēcia . Lome a
passionat lo be en mal cambia e lome pacífich al
be totes les coses gira. Qui en lo d'litos strado d'
d. iij.

Libre

benauenturada pau lo seu sperit descansa de ne-
gu te alguna tenior ni sospita: mas lo inich e ma-
licios souint es mogut e regirat per los terribles
e cruels vents de temeroses sospites. E axi posat
en continu treball als altres reposar no compor-
ta: parlant moltes vegades lo ñ callar deuria ob-
lidant de fer aquelles coses q̄ li son granment ne-
cessaries. O trist de tu que los teus mals sabs scu-
sar e deffendre e dels altres no vols les justes scu-
ses admetre. Mes justa cosa seria que scusant lo
teu proïsme atuniateix acusasses. Perque si vols
esser comportat necessari es quels altres discreta-
ment comportes: e axi no seras liny dls camins
de caritat verdadera la qual nos mostra que sola-
ment nos degam indignar contra nosaltres ma-
texos. No es gran cosa cõuersar ab los mãsuets
e simples mas ab los mals e peruersos poder pa-
cificamēt viure es gran e loable cosa. Algũs ab
simateros e ab los altres tenen pau continua: al-
tres q̄ ni a si ni als altres en pau aturar compor-
ten: altres que aturant en la casa de pau e concor-
dia los altres dignamient hi aposenten. Mas to-
ta la pau nostra en aq̄sta miserable vida mes en
la humil paciencia atura que en no sentir contra-
rietat algũa. E qui mes sab cõportar maior pau
tendra dins los regnes de lanima sua: e sera de si
mateix vencedor e senyor del mon e amich d̄ iesu
christ e hereu dels celestials bens e riqueses.

Dela pensa pura e dela bona e simple intēcio.

SEGON

¶ Capítol. iij.

A dos grans ales nos leuam d'l fanch
deles terrenes e baxes coses : es la vna
simplicitat la qual en la intenció atura :
e l'altra puritat en la affectio nostra. La
simplicitat enten a deu senyor nostre e la puritat
lo pren e gusta . Si sol en la diuina voluntat en-
tens y en lo benefici del proïsme seras en libertat
verdadera perdent del cruel mon lo d'sslibertat ca-
tiueri . L'ome de bona vida ab vlls d' verdadera
intelligencia de l'altitut del mes alt cel fins la pro-
fūditat del baix infern penetra . Si en aquest trist
mon algun goig e alegria si troba certament lo
posseir lo virtuos de cor sancer e munde . E si en
algun loch tribulacions e congoxes habitē com-
plidament les coneix l'ome de reprovada conscie-
cia . E axi com lo ferre posat en les brales del cre-
mant foch detant lo surzeu rouell se neteja axi lo
nie girant se complidament a deu senyor nostre d'
la sutzia roba del peccat se d'spulla e en nouell ho-
me ab vestidures de puritat se cambia . E si come-
ça pfetament a simateix vengre e desemboltamet
e d'lliure acaminar per les diuinals carreres stina-
ra esser laugers e plaets aquells treballs que ans
li eren stats feruchs y enijosos .

¶ Dela propria consideracio

¶ Capítol. v.

No deueni molt creure a nosaltres mate-
ros perque souint nos fall l'entenimiet
e la gracia . E perque dins la lanterna
d. iij.

Libre

del nostre fragil cors molt poca lum clareja la q̄l lo vent de vanitats e negligencia apaga no consideram moltes vegades que lo viure nostre en tenebrosa scuredat habite. De manera que posats en aquesta gr̄a fosca los pochis vicis conerē dels altres e dels grans peccats nostres no volent tenir alguna conerenga . Sentim agudament los enuigs e fatigues quels altres nos procurē e no consideram lo que ells a nosaltres humilment cō porten. Mas qui ab balāça d̄ seny e discrecio los seus d̄falliments pensaua no jutiaría en aquells alguna cosa enuiosa esser: ni james dins la casa d̄ la tua anima alguna deuocio pēdra posada fins que tu callant de rependre los altres a tumateix condemnes . E si pau vnitat e cōcordia atenyer desiges es mester q̄ bandeges tots los altres d̄ls termens d̄la tua memoria e que sol atu poses dauant los vberts vlls dela tua esuetlada pensa : q̄ molt aprofitaras si los teus passos deles temporals ansies treballes retraure . Ni stim es quey haia alguna cosa alegre alguna cosa magnífica agradable ni poderosa sino sol deu e aquelles coses q̄ ala sua maiestat s̄o placent e acceptes. Estima esser vanitat qualseuol delit ni consolacio de les creatures humanes sol deu etern e immēs es lo verdader repos de lanima tua: y es del teu afli git e apassionat cor repos descanç e verdadera alegria.

¶ Dela alegria dela bona consciencia.

¶ Capítol.vi.

SEGON

L A gloria del home lo testimoni es de
bõa consciència la q̄l si treballaras atte
nyer tostèps la tua aia sera de goig e a
legria vestida . La bona consciència laugeramēt
portar acostunia lo feruch pes de enujoses fati
gues e continuament roman alegre en les tristes
aduersitats e congores . E la mala consciència
tostemps fluctuant en la mar de grandissimes te
mors e ansies es combatuda . Tu dormiras en
lo lit de reposada vida si lo verme dela tua con
sciència lo teu cor no rosega . E axi los mals ho
mens james dins la sua entristida anima verda
dera alegria sentē perq̄ no stan en pau los inichs
e peruersos diu deu senyor nostre . E si ells dien
que dauall les ales d' benauenturada pau lo seu
viure reposa no temēt algu q̄ nourels pugā nols
vulles creure perque prestament se moura contra
ells la diuinal ira destruint los actes de aquells
e les cogitacions peruerses e maluades . E per
que la alegria e cōsolacio de aquest mon tostèps
es acompanyada de tristicia la alegria dels iusts
e bons homens en deu solament termina . E a
xi qui la verdadera y eterna gloria desija dela tē
poral e transitoria no cura . E qui les laors e vi
tuperis humans menysprea en tranquille e repo
sada mar lo seu viure nauega: puix veu claramēt
que no es fet mes fact per esser loat ni es fet mes
deiecte per esser vituperat dels homens. Si cō
sideres quin stas dins la casa dela tua conscien
cia no pensaras que dien de tu per los carrers
D.V.

Libre

studis e places. Los homiens solament iutgen lo que de part defora niren e nre senyor deu manifestamēt veu lo que dins lo teu coz cubertamēt se tanca. Los homiens consideren los actes e obres e nostre senyor deu les aniagades intenciōs nostres. Qui continuamēt obra virtuosos actes sens tenir de aquells presumptiō algūa manifest senyal es de humilitat v̄dadera. E no voler esser consolat de alguna creatura manifest senyal es d'apurada consciencia. E qui dls seus bons actes negū huma testimoni d'sija es de creure que soltament en les mans dela diuina magestat se desija nictre:ala qual qui ab sancta iutencio se acomiana segōs diu lo glorios vexell d'electio sent pau atteny segurament lo que la sua virtuosa volūtat desija.

¶ Dela amor de iesu christ sobre totes coses.

¶ Capitol.vij.

Enauenturat es aquell qui entē quina cosa es amiar a iesus deu e seyor nostre: e qui per amor de aquell a finiateix neny spreant desama. Y es mester que lo amiant totes coses desame perque iesu christ sol vol esser amiat sobre totes coses. La amor d'la creatura es inconstant enganosa e mala: e la amor de iesus ferma perdurable e profitosa. Qui ala creatura pesser guardat se arrina perillosament caura ab aquella. E qui a iesu christ per gran amor abraçat sera guardat de caure en lo fōdo pou deles infer

SEGON

nades penes . Ama donchs aqll lo qual encara que tots te desemparen james te dexara ni com portara que tu eternament pereirqs . Si sabies a partar de tu qualseuol creatura ielus dins tu grãment acostant se pẽdria posada:e concreries que totes coses sõ perdudes sino aquelles que fiada mêt a ielus acomanes . **E** perque la carn nostra es sens fermetat alguna axi com la ploma per lo vent moguda:e la gloria nostra es axi com floz collida q̃ prest torna seca scras tristamêt enganat si ales aparents e corteses offerres dls homens tendras la porta deles orelles yberta . **E** si en aq̃lles cerques solaç guany e alegria souit trobaras ansiosos enuigs e perdues . **E**erca pot prech continuamêt a ielus perq̃ en totes coses lo trobes: q̃ nics nouas atu si adaqll no cerqs que si tots los homẽs del nõ te fossẽ cruels e inichs aduersaris.

Dela familiar amicitia d ielus. **C**api.viij.

Quant ielus es present a nosaltres tots los edificis dels nres actes e obres son sancts bons meritoris e d obrar facils. Mas si la sua immensa pietat de nosaltres se absentia tot quant en aquelt trist mon obra es mal e d fer difficil . **E** quant dins la casa del anima nostra la sua paraula no entra de alegre cõsolacio teni streta fretura. Mas si ielus dins nosaltres vna sola paraula rahona sentim en lespit nostre consolacio strema . **E** axi la gloriosa sacra magdalena com la sua iermana martha li dix q̃

Libre

iesus son mestre e seyo: la cridaua tantost se leua del loch on plozant amargues aygues dles fòrs dels vlls destillaua. O benauenturada hora qnt iesus nos demana cambiant les nostres dolo:os: ses lagrimes en contenta alegria desperit alegre. Sens iesus saluado: nostre sech y steril es lo càp de lanima nostra. **E** axi si ab la lū del entenimēt altres coses sino aquell cerques est indiscret gros: ser e poch saui pui no trobāt aquell perts maior cosa que de aquest habitable mon la valua. Qui nes coses te pot donar lo mō sens iesus sino dolors afanys e congores. Star en algun loch sēs iesus es infern trist e miserable: e habitar ab iesus es parais dolç e alegre. Qui ab lo sol d'apurada consciencia cerca lo redempto: iesus troba lo precios tresor de preu incomparable. **E** qui en les tenebres de aqst mon pert a iesus pert totes les riquees quel podien fer benauenturat e alegre. De manera q̄ es fet grāment pobre lo qui ha perdut adaquell e granment rich qui cercāt aquell lo troba. Sies donchs humil pacifich deuot e simple e fa tostēps iesus en companyia tua. **E** guarda q̄l faras grāmiēt apartar de tu p̄dēt la sua beneyta gracia si alguna cosa fora de aquell tu ames. **E** si aquell te dera a q̄na infançonia recorreras en los penlls e necessitats tues: ni a qui amich q̄ atu a: console: sens amich no poras tu longament viure. **E** si iesus no fa lo teu amich principal viuras trist d'saconsolat e o:fe: donchs grosserament vi: si en algun altre sino en aquell confies. Mes p̄st

SEGON

Dus elegir tenir tot aquest maluat e cruel non p
enemich e aduersari q̄ contra lo redemptor n̄re ie
sus vna sola offensa cometre. De tots los teus a
niats sia iesus a qui seruint principalment tu ames
als altres per amor de iesus e a iesus per amor d̄
sinateix tu ama. Solament aq̄ll singularment dir
eē amat puix sol entre tots los altres amichs es
lo mes fecl lo mes bo e mes amable. Per la amor
de iesus axi los enemichs comi los amichs te de
uen effer acceptes pregant cōtinuament p̄ aq̄lls
que la diuina maiestat coneguen e amen. E no
desiges iames singularment effer amat e loat cō
sia cosa que a deu senyor nostre ptanga. E si vols
manifestament veure quant es dolç suau e benign
ne lo senyor del cel e dela terra neteia d̄ls te⁹ vlls
la pols d̄els sutzeus peccats e vicis e lo teu cor
pur e munde a iesus saluador n̄re endrega. E ver
daderament no podem puixar al grau de tan alta
benauētura si la diuina gracia a nosaltres no mu
ta. Que la diuina gracia q̄nt a nosaltres se acost
som fets rics purants e poderosos : e si dexant
nos de nosaltres se aparta restam malalts deiecs
tes e pobres apparellats pera sostenir amargues
e doloroses penes. Y en aquestes coses nons de
uem abandonar ni desespas mas conformar nos
ab la voluntat diuina comportant per amor de
iesus qualseuol treballs e congotes. Que apres
del aspre e fret iuem lo delitos e plaent stiu se pre
senta : e apres deles scures tenebres dela nit lo lu
minos e clar dia se manifesta : e apres dela tenz

Libre

pestosa e valida fortuna la trançlle contenta e re-
posada bonança nos alegra.

¶ Dela fretura de tot solaç e deport.

¶ Capítol. viij.

Des a nosaltres enuiosa cosa posseint
los diuinals delits niensprear los hu-
mans dports e solaços: mas poder fre-
turar dels delits axi humans cō diuinals es grā
cosa e p la diuina amor voler comportar del nre
cor lo exili. Mas qna marauella es sino sēt lo pes
dela fetuga carrega aquell qui es portat e guiat
per deu senyor nostre. Vençe lo glorios martre
sent lorenç la potencia de aquest mon inich e ma-
lignie e totes les coses que en aquell delitar lo po-
diē. Perq̄ lo verdader amador de iesu christ no se-
gueix les pilloses sedes dles cōsolaciōs mūdanes
mas los pfitosos camins dles exercitaciōs vir-
tuoses sostenit per la diuina amor innumerables
treballs e fatigues. E com la spiritual cōsolació
te sera donada fes a nre senyor deu infinides gra-
cies no stimant que vinga p los teus propis me-
rits mas per special do dla bondat diuina. E no
vulles demesiadament alegrar te ni vanament p̄
sumir mas esser per tā stimat do mes humil teme-
ros e recelos en totes les tues obres. E si peruen-
tura la diuina consolació de tu se absentaua no
desesperes mas acompanyat d humilitat e paciē-
cia spera la celestial visita perq̄ nostre senyor deu
ab la ma dela sua infinida potencia te pot donar
major do e gracia que no haues perduda. E aço
no es cosa noua q̄ antigamet los gloriosos factf

SEGON

e àntichs prophetes la tenē moltes vegades spe-
rimentada . **E** axi lo gran rey e propheta dauid
posseint la diuina gracia aq̄stes paraules discreta-
ment rahona. **E**go dixi in abundancia mea non
mouebor in eternum: e freturos d̄ aquella aq̄stes
piadosos rahons entona. **A**uertisti faciem tuam
a me et fact⁹ sum conturbatus . **Y** en aq̄sta tribu-
lacio nos d̄sespera mas ab aquelles deuotes pre-
garies la diuina maiestat supplica . **A**d te domi-
ne clamabo et ad deum meū deprecabor. **E** final-
ment fructificaren granniēt les oracions sues se-
gons se mostra p̄ les paraules aq̄stes . **A**udiuit
domin⁹ et misertus est mei: dñs fact⁹ est adiutor
meus . **E** diu encara . **E** ambiat haueu senyor lo
meu doloros plāt en alegria vestint lo meu ado-
lorit spit de consolacio strema . **E** axi puit nostre
senyor deu ab les p̄sones sanctes aq̄stes coses fer
acostuma nosaltres malalts miserables e pobres
nons deuen desespar si alguna vegada en la fre-
dor del peccat e altra vegada en la calor d̄la grā-
cia sta la nostra anima cōstituïda : perq̄ la gracia
acostuma de venir e absētar se de nosaltres segōs
la diuina voluntat ho dispon e ordena . **E** axi lo
benauenturat job diu. **V**isitans eum diluculo et su-
bito probas illum. **E**n qui donchs confiar yo si
no en la gran misericordia diuina y en la grā spe-
rāça d̄la celestial gracia ? **E** si yo so despullat d̄ tā
excellēt gracia e tornat ala propria pobrea ni los
bomēs ni los amichs e riq̄es aprofitar me podē:
mas podē tenir lo socors de aq̄st remey tenir bu-

Libre

nil paciència conformant la fragil voluntat nra ab la voluntat diuina . No he viit iames algu de uot religios qui no fos en algun temps freturos de gracia . Ni es stat algun sanct tan altamet illuminat q̄ ans o apres no haia sentit tentacions e congoces . Ni es digne de alta contemplacio qui per nostre senyor deu no ha sofert tribulacions e fatigues : que la precedet tetacio manifest senyal es dela consolacio esdeuenidora . Donans noitre senyor deu lo tresor dela cōsolacio sua perque ab sfoz de maior forza sostingam les forts aduersitats nostres . Donans los grans enuigs de tetacio perque no caygam en los laços de presumptuosa superbia per les nres bones obres . E puit lenemich d̄ natura humana continuament vetla dispon te ala batalla q̄ ala dreta e ala squerre tēs cruels enemichs q̄ iames reposen .

¶ Dela gratitut per la diuina gracia.

¶ Capitol .x.

Derque cerques en aquest trist mon lo delit de reposada vida com sies nat pera sufferir enuiosos treballs e fatigues . Dispon te a tenir paciència e a comportar doloroses congoces ans que a sentir deportes plaers e solagos . Qual home en aquesta present vida no acceptaria ab contentat voler la spiritual cōsolacio e alegria si en tostemps posseir la podia puit les spirituals cōsolacions totes les glories d̄ aquest entristit mon sens comparacio auancen . Totes les alegries mundanes en gran vanitat se fundē

SEGON

e los spirituales delits naxen d' virtuts marauello
ses sobre pilars de segura fermietat recolzē . Mas
aq̄stes diuines cōsolacions no podē esser tostēps
q̄ voleni posseides perque la batalla deles tenta
cions nous dexa molt tēps aturar en pau de re=
posada vida . E lo que grāment contrasta ala ce=
lestial visita es la falsa libertat del nostre animo e
la gran presumpció e confiança de nosaltres ma
texos . Nostre senyor deu grā be obra donāt nos
d' alegre consolacio la gracia: e nosaltres obram
mal que no retribuim complidamēt ala sua excel
sa maiestat degudes gracies . E axi per nostra in
gratitut e desconexēça no d'corrē en nosaltres los
rius d'la diuina gracia p̄q̄ nou retribuim cōplida
mēt ala gran font d' on deualle . E axi nre senyor
deu acostuma donar innumerables dons de gra
cies adaq̄ll q̄ dignamēt lui fa gracies: e leua al pre
sūptuos supbo lo q̄ al humil e simple donar acos
tuma . Demanera q̄ yo no d'sige posseir la cōsola
cio aq̄lla q̄ de mi la dolorosa cōtricio bandeia: ni
aq̄lla alta contēplacio q̄ en altitut de p̄sumptio e
vanagloria mūtā me faça . Perq̄ tota cosa alta
no es scā ni tot desig no te puritat cōplida ni to=
ta cosa dolça no es bona ni tota cosa cara no es
ala diuina maiestat accepte . Dōa dōchs a deu in
fīnides gracies p̄ les gracies q̄ misericordiosamēt
te dōa: y itina atu culpable merxēt p̄ les tuas inī
qtats e culpes turnēt d' innumerables penes . Fū
da lo edifici d'la tua consciencia en humilitat pro
funda perq̄ muntēs ab scala d' dignes obres fins
c. i.

Libre

ala sumitat deles celestials altures . Nos grans
sanctes tant cō son mes alts e gloriosos tant mes
en lo pus baix loch de humilitat deualen . E los
qui sobre la grā pedra iesus la casa dela sua vida
funden no poden mūtā en la perillosa altitut de
pomposa vanagloria . Sies donchs grat deles
poqs coses perq dignament merexques attenyer
innumerables e grans beneficis . E si la dignitat
del donador tu discretament contemples conete
ras q noy ha algū do chich ni d poca valua ans
lo menor es de preu incōparable . Y encara qns
done flagells congores e penes li deuē retribuir
alegres gracias puit per la salut dela malalta a
nima nostra les dona . E axi qui la diuina gracia
posscir desija sia grat de aqlla e paciēt humil e sim
ple si li sera leuada : p̄gant deuotamēt q li sia tor
nada e q tenit la no la puga defansiadamēt p̄dre
¶ Dela poquedat dels amadors dela creu de ie
su christ.

¶ Capitol. xij

A aquest baix mon te nostre senyor du
molts amadors dels alts e celestials re
gnes: mas pochis qui ab muscles de pa
ciēcia vullen portar lo glorios pes dla
sua creu dolorosa . E molts q lo delitos goig de
la cōsolacio sentir desigē e pochis lo amarch gust
dla tribulacio afanyosa . Tots desigē ab iesus du
e senyor nre granmēt alegrar se e pochis volē p̄ a
mor dla sua maicstat inmensa sofferir tribulaciōs
e misies . Molts seguexē a iesus fins al partir dl
pa mas pochis a beure lo amarch calzer dela pas

SEGON

fió trista lo acōpanyen . Molts los gloriosos míf
racles de aquell gloriosament hoire mas poch
los vergonyosos impropers dela creu sacratissi-
ma seguereñ . Molts a iesus saluado: nre amen
lo e beneeren si aqll alegres consolaciōs los do-
na:mas si vn poch spay de aqlls la sua gracia se
absēta en tristes clamors e qrelles cridant se trās
porten. Qui a iesus p si e no p algū propri interes
ama en les tribulaciōs e congoxes en les prospi-
tats e alegries grāmēt lo beneeix e glorifica: e si ja
nies alguna benaueitura li donaua no cessaria ab
humil paciēcia retribuir li innumerables gracies
mostrant q la sua pura amor no es p algun pro-
pri interes ensutziada . On se troba tal seruidor a
companyat de amor tā sancera q liberalmēt a du
senyor nre sens interes de algū cert guāy fuir de-
sige: certamēt molt tart se troba . E si algū home
en aqst misable mō tots los richs bens entre los
freturosos pgbres piadosament partia e si feya
grā tēps afanyosa penitencia e si la clara lū de de-
uocio dins ell clareiant cremaua encara li fallina
vna cosa molt necessaria p ala salut d lanima sua
la qual es aqsta: q desaniāt a simateix a deu sola-
ment ame: e cō haura obrat algū edefici de algua
virtuosa e sãcta obra no atribucirca a simateix la
virtut mas ales piadoses mans dela bōdat diui-
na: stimāt se tostēps esser fuent inutil axi cō iesus
redēptor nre ab semblants paraules nos amonef-
ta diēt . Com haureu fet les coses que sancramēt
vos son manades humilment stimau vosaltres
e.ij.

Libre

esser servents inútils . Et así pora esser humil e po
bre desperit e pora dir lo parlar del grā rey e pphe
ta dauid: q̄a vnic⁹ et pauper sum ego . Que verda
derament no es rich no es libert ni poderos sino
aql̄l q̄ sab desamar a si e totes les coses de aqueit
mon miserable: e posat en lo pus baix loch de hu
militat profunda ala diuina maiestat sobre totes
coses ama .

¶ Dela real carrera dela creu sancta . ¶ Capít. xij.

Anyoses cruels e aspres nos semblē a
q̄stes profitoses paraules diēt: desama
a tumateix e porta la creu tua e segueix
a iesus: mas molt p⁹ cruels doloroses e
tristes seran en lo dia dl̄ final iubi aql̄les: fogiu d̄
mi malepts al etem foch dles infernades penes .
Los q̄ ara alegriament scolten e seguexen lo fact
nō dela creu sacratissima en aql̄l iorn dela dāna
ció eterna serā delliures . Perq̄ aq̄st glorios seyal
dla creu sancta claramēt se moitrara en lo cel q̄nt
lo verdader iutge deuallara a iutiar les creatures
humanes . Et tots los servents dela creu gloriosa
se acostaran al gran iutge iesus ab fiança de atte
nyer per sos grans serurs lo preu de benauentu
rada vida . Perque tens donchs temo: de portar
la creu sancta la qual es segur camí e pont pera
passar als regnes dela eterna gloria . En la creu
es la salut nostra la vida nostra e la segura infan
çonia que dls cruels enemichs nostres guardant
nos defensa . En la creu es la fortitut de nostra a
flaquida pēsa lo goig dl̄ entristit sp̄it n̄re e la grā

SEGON

perfectio de sãctedat de vida. **E** puit no tens speranza dela beatitut eterna ni de salut ala malalta anima tua sens la cordial medicina dela creu sacratissima prẽ aquella e seguint a iesus ambaras ala ciutat de perdurable benauentura . Lo qual es volgut morir per tu clauat en la creu dura p̄q̄ portant aquella en aquella morir desiges. **E** si tu li eres companyo en los treballs e pena tambe li series companyo en los delits dela eterna gloria **E** sies cert que noy ha altra carrera p̄ ampla p̄ bella e pus segura p̄ anar ala immortal vida q̄ lo camí dela creu sacratissima . **E** si tu volũtariamẽt ab muscles de paciẽcia portar la desiges ella portara a tu als derrers termens dl que virtuosamẽt la tuavoluntat desija. **E** si forçadamẽt la portes portaras vn enuios pes de feruga carrega . Noy ha algũ sanct en aq̄st mō miserable q̄ no haia portat la creu de tribulacions e cõgoxes. **E** lo redẽptor n̄re iesus tãt cõ virq̄ no stigue sens les dolors d̄la passio dolorosa. No cerqs dõchs altra senda p̄ anar ala ciutat d̄ parais que aq̄st real camí d̄la creu scã. Tota la benaueturada vida de iesu christ acõpanyada fon dela creu e doloros martiri e tu cerques per atu en aquest treballos mon lo delit de reposada vida . Erres erres granment! si ab la lum̄del enteniment altres coses cerques que tribulades congoxes : perque tota aquesta mortal vida de afanys treballs e miseries se mostra granment plena . **E** tant com algu en alçitut de pfeta vida pus altament se alça tant mes profunda

e.iii.

Libre

nient sentra enuigs dolors e fatigues. Mas aq̄t
axi graument affligit no stara sens remey de con
solacio alegra pensant q̄ del arbre de tan afanyo
ses congores cull vn fruyt de sabor marauelloſa.
Que tant com algu al pes deles tribulacions hu
milment se inclina tant mes ala sperança dela di
uina consolacio se endrega . E tant cō la cam per
lo crenant foch d̄ tribulacions es cuyta tāt mes
lesperit per la interior cōsolacio es enfortit d̄ ma
rauelloſa força . E tant se coneix esser ala diuina
maiestat accepte quant mes per aquella pot sen
tir dolorosos treballs e penes. Mas aço no es vir
tut del home mas gracia de iesu christ redemptor
nostre: que obra tan misericordiosamet en nosal
tres fent al sperit nostre amar e d̄sijar aquelles co
ses q̄ la fragil e viciosa cam nostra auorir acostu
ma: e perque no es segons lo desig del home por
tar la creu sancta ni voler castigar lo cors vicios
e culpable ni fugit ales honors a sinateix tenir en
preu de poca stima. Desestima a tumateix y en lo
gran rey dels reys fiadament cōfia: lo qual te do
nara d̄ls cels lforçat poder e força pera subiugar
ala senyoria tua lo cruel mō e la tua cam viciosa.
Ni tendras por del enemich diable si arnat d̄les
arnies de fe seras senyalat del senyal dela creu sa
cratissima. Aparella donchs atu axi com a feel e
bon seruent a portar d̄ tō senyor la creu dolorosa
lo qual per amor tua ha volgut morir en aq̄lla
sentir turments de doloroses penes . E dispon te
a comportar aduersitats e miseries si vols que tō

SEGON

senyor ab tu habite. E beu lo amarch calzer dela
sua passio trista si ab ell desiges gran tēps tenir a
nuitat verdadera. E axí aparellat e disposat a soste
nir tribulacions e congores conxeras aquelles
esser molt profitoses perq̄ sō canu segur pera pas
sar als delits dela eterna gloria. E quant les a
margues tribulacions per amor d'iesu christ te se
ran dolces s'ima esser muntat en altitut de tan p
feta vida q̄ has trobat alegre paradís en aq̄sta
trista e barra terra. E q̄nt a soltenir les tribulaciōs
seras fet incōportable pensa q̄ est deuallat en pro
funditat de tan viciosa vida que ia sentis en aq̄st
mon linfern doloros e maligne. E pēsa que si ha
guesse vist fīs al tercer cel axí com lo glorios ve
rell de electió sent pau no series segur de no sentir
aduersitats algūes. Perq̄ diu iesus senyor nostre
po mostrare adaq̄ll quant grans coses ha niester
que per lo meu nom cōporte. E omportar deueni
donchs tribulacions grādissimes si volen amar
e seruir ab amor verdadera. Ja plagues a deu q̄
per lo sanct nom de iesus algūa cosa cōportasses
perque restaria en tu grā gloria y en los sancts de
deu contenta alegria e gran edificacio en lo pro
xime. No sta lo merit nostre ni la perfectio d'la vi
da nostra en los delits deportes e solagos mas en
lo comport d'les tribulacions e fatigues. E si al
tra medicina mes profitosa teniem per ala salut
nostra certanient lo gran metge iesus ab maraue
lloses paraules y exemples lans haguera mostra
da. Lo qual als seus amats dexebles quant lo
e.iiij.

Libre

seguen a portar ia creu de doloroses tribulaciōs
los exortaua:dient . Si algu vol venir amí desa
me a sinateix e porte la creu sua e segueirca amí.
Mas d' totes les danunt dites rahons sia aq̄sta
la conclusió final e derrera: que no podem entrar
en la ciutat de gloria sino per la gran porta de tri
bulacions e congoxes.

Acaba lo segon libre e comença lo tercer de les
interiors paraules d' Jesu chrit ab la fecl anima
christiana.

Capitol primer.

Aldiam quid loquatur in me domi
nus deus . Benauenturada es ani
ma christiana q̄ dins si scolta de nre
senyor deu les glorioses paraules re
hent dela boca de aquell veu de con
solacio alegra . Benauenturades son les orelles
q no lo so de les humanes veus scoltē mas la ve
ritat que dins elles ensenyant rahona . Benauen
turats son los vlls que per no veure les vanitats
mundanes se tanquen:e pera mirar les celestials
benauentures vetlant se desperten . **E** benauentu
rats son aq̄lls qui per servir a deu senyor nre dels
laços de q̄st miserable mon se deslliguen . **C**onsi
dera e pensa aq̄stes coses o aia mia e tancant d'la
sensualitat les portes poras dins tu oir de nre se
nyor deu les glorioses paraules . Aquestes ama
bles rahons lo teu amat rahona:dient . Yo so la
salut tua la pau tua e la vida tua sta dauāt mi e
trobaras pau cōtinua e dera les coses trāsitories

Tercer

e vanes e cerca les segures pdurables y eternes:
puit no aprofitē res totes les mundanes creatu-
res si seras del teu creador desēpada. Totes co-
ses donchs detades sies al teu creador feel plaēt
e agradable p̄q̄ meret̄qs per tal mijsa attenyer los
goigs dela beatitut eterna.

¶ Que la veritat parla dins nosaltres sens fer al-
gū brogit de paraules. ¶ Capítol. ij.

DArta senyor ab mi q̄ lo teu humil sient
alegramēt te scolta. E puit seruidor d̄la
tua maiestat me cōfesse dona al meu en-
fosquit entenimēt lū tā clara ab la q̄l co-
nega la p̄fectio dela tua veritat immensa. Amol-
leix lo meu endurit cor ab la calor deles paraules
dela tua scā boca destillāt axi cō a ros la suauitat
dela tua p̄fitosa doctrina. Deyē en lo tēps antich
los fills de israel a moyses: parla tu ab nosaltres
y scoltarē la veu tua: nons parle lo seyor q̄ puēt
ra cauriē en les mans dela mort trista. Mas yo fe-
nyor no pregue dela manera de aq̄lls mas ab lo
grā p̄pheta samuel humilmiēt te supliq̄: diēt. par-
la ab mi senyor q̄ lo teu seruēt te scolta e nō parle
moyses ni algu d̄ls altres p̄phetes mas tu deu e
senyor meu inspirador e illuminador de tots los
passats p̄phetes. Perq̄ tu senyor sens aq̄lls me
pots heretar dels richs tresors de sancta doctrina
e aq̄lls no poden donar sens tu alguna cosa de
be al meu sperit pobre. Ells poden formar so de
moltes paraules mas si tu calles ala sua veu lo
nre adornit cor nos desperta. Ells los grās mijs
e.v.

Libre

teris rahonen mas tu descobres la vberta veritat del q̄ signifiquen. La gran carrera de parais nos manifesten mas tu dones sforç pera caminar ab virtuosos passos per aquella. Aquells de part d̄ fora solament obren e tu la casa de nostra consciencia reparant illumines. Aq̄lls los camps d̄ la nra aia solament reguē mas tu dones de maravellos fruyt fertilitat abundosa. No parle dōchs aní moyse mas tu deu e senyor meu veritat eterna que perventura yo morint no reste sens fruyt de virtuosos obres. E puix tens paraules tirant nos ala ciutat de gloria parla senyor aní a gran cōsolacio mia e a esmena dela mia viciosa vida e a honor laor e gloria d̄ la tua maiestat immēsa.

¶ Que les paraules de nostre senyor deu ab grā humilitat oir se deuē e q̄ molts aq̄lles nō entenē.

¶ Capitol. iij.

Solta fill meu la suauitat deles mies dolces paraules auançant la plaent armonia dels passats filosofos e poetes. Les mies paraules spit son e vida e de tanta virtut e força que la humana pensa no les basta cōplidament compendre: les quals ab gran humilitat affectio e scilenci deuen esser scoltades. E yo he dit benauenturat es aquell que tu senyor de la tua sancta ley instruxes. Yo diu lo senyor he ensenyat als prophetes e del començamēt d̄l mō fins a huy no he cessat parlar ab tots vosaltres: mas molts tenen les orelles tancades ales veus

Tercer

de les mies profitoses paraules. E molts mes a legrament al mon que a deu scolten seguint pus prest los folls deligs de la sua cam vicioia que les sanctes ordinacions de la voluntat diuina. Promiet lo miserable mō adaquells coses temporals: transitorics e vanes e ab contētat voler e alegria lo serueren: e yo prometēt innumerables bens d' incomparable stima nos volen leuar a fer lo que los sancts manaments ordnen: essent pereosos en cercar los richs tresors dels celestials regnes lo glorios premi de la eterna vida e los alegres goigs de la subirana e perdurable gloria. Yo al seruent q̄ fins als derrers dies de ion viure diligentment me seruirā li donare los richs bens que liberalment li tūch promesos: p̄que yo so lo remunerador e donador de totes gracies. Scriu y estoia aquestes paraules dins los armaris de la tua pēsa que en lo temps de tentacio te serā molt necessaries. En dues maneres acostume yo visitar los que molt ame: la vna es tentacio: e l'altra cōsolacio. E dues profitoses ligons los acostume legiscascun dia: la vna increpant los seus peccats e viciis: e l'altra conuidant los al dolç past de virtuosas obres. E axi qui scolta les mies sãctes paraules e aquelles menysprea tēdra ab que sera iutiat en lo derrer dia de la sua miserable vida.

¶ Oracio pa demanar a deu gracia de deuocio:

¶ Capítol. iij.

¶ Enyor deu meu tresor d' preu incomparable qui pots complidament enrequir

Libre

les grans fretures d'l meu sperit pobre abtot que
yo so vn pobrellet seruent d'ela tua maiestat im-
mensa e vn menyspreat verme molt pus diecte q̄
no sab dir ma lengua . Recordat senyor q̄ tu sol est
bo iust e sanct qui totes coses pots fer doar e om-
plir solament dres buyt lo peccado: miserable. E
recordat senyor dela tua grā misericordia omplir
lo meu cor dels richs bēs d'la tua beneyta gracia
puix no vols que sien buyts los verells obrats p
les tues mans precioses . Yo nom puch sostenir
en los perills de aquesta miserable vida si la for-
ça y sforç dela tua misericordiosa gracia nom so-
corre . No gires dochs de mi la tua piadosa cara
ni allargues d' mi la tua sancta visita perq̄ la mia
anima no sia feta steril axi com a terra de aygues
freturosa. Mostram senyor de seguir los drets ca-
mins dela tua voluntat sancta e dignament con-
uersar dauant los vlls d'la tua infinita clemencia:
puix tu sest la mia saueia qui veraderament me co-
nexes e has conegut ans q̄ yo vingues ala lū de
aquest mon miserable.

¶ Que en veritat e humilitat deueni cōuersar da-
uant deu senyor nre. ¶ Capitol. v.

All meu acamina per les amples carre-
res de veritat cercat tostemps ami en la
simplicitat d'l teu cor hūil e simple. Qui
dauant mi per los camins de veritat a-
camina de tots perills sera segurament delliure. E
si la veritat te ajudara tendras en lo teu subiugat
catiueri libertat verdadera poch curant deles va

Tercer

nes paraules dels miserables homiens. O senyor manifesta e clara veritat es lo que rahones e que axi sia fet en mi la tua maicstat suplique : la tua veritat me ensenye me guarde e porte als derrers termens de salut verdadera: e delliurant me dles affections desordenades me faça caminar ab tu en libertat de contenta benauetura. Yo diu la veritat guiare atu per virtuosos sendes e mostrare atu obrar tals edificis que als meus vlls seran plaents e agradables. Pensa studiosament ab doloroses lagrimes los teus peccats e vicis no stimant atu merexedor de algun benefici per lo premi dcles tues bones obres:mas que verdadera-ment est peccador indigne profundamet soterrat en lo vil fanch dcles passions mundanes. E que no tens alguna cosa per la qual gloriejar te dges mas infundes occasions pera fer de tu poca mencio y stima. Ni fuges meysprecs ni temes sino los teus abominables vicis: los quals te deuen esser granment desplaets e odiosos per los innumera- bles dans que procurar te poden. Alguns no a caminen ab sancera voluntat per les mies virtuo- ses sendes mas p los camins de presumptio fol- la volent coxeiant nuntar cu los meus secrets de alta e profunda inteligencia. E axi per la sua gran superbia en les tristes mans de cruels tenta- cions e peccats venen a caure. Haies donchs te- mor dels iuhins diuinals tenint temerosa por de la fort ira del gran rey dels cels e dela terra. E no vulles inuestigar les sues sanctes obres mas di- ligetment cercar los teus peccats abominables.

Libre

Alguns en los libres e altres en les mans la sua deuocio porten tenint aní solament en la boca e dins los retrets d'l seu cor aposentar nonn volen . Son alguns altres axí de lum de clar entenimét illuminats q̄ desseruint ales necessitats de natura ala sumitat del cel endrecé los passos . E aquests clarament scolten quines coses lesperit de veritat los rahona: lo qual los mostra menyspreant los falsos bens deles coses terrenes amar de dia e d' nit los richs trefors quen lo verdader paraís alegrament se posseexen .

¶ Dela marauellosa affectio dela diuina amor.

¶ Capítol. vi.

Beneyt e loat sies pare celestial pare del meu senyor iesu cristi que has tengut recort de mi peccador abominable . O pare de misericordia e deu de tota consolacio e alegria q̄ aní malalt per lo cruel veri dels grans peccats e vicis me has volgut algunes vegades confortar ab lo p̄cios restaurant dela tua consolacio alegre . Beneyt e loat sies tostéps ab lo teu vnigenit fill e ab lo sanct spit . O deu senyor e amador meu com tu vendras dins la posada del meu cor tots los meus interiors sentiments se abillarā y empaliaran d' contenta e gran alegria: puix tu est la gloria mia la sperança mia e lo d'escanç e refugi deles mies tribulades congores . Mas perq̄ encara so flach e debil en amor e imperfet en virtut he mester quem aconsole e conforte lo cordial leuouarí dela tua consolacio sancta . Aconsolam

Tercer

donchs senyor ab la salut dela tua scã visita guí:
ant los meus passos per los alegres camps dles
tues sanctes doctrines . Delliurã dela trista preso
deles passions mundanes sanant lo meu açolo
rit cor dela malaltia dels vicis e affections deioz
denades . Perq axí alegrament sanat sia fet abte
e disposst a amar:fort a sofferir:e constãt en obrar
los edificis de sanctes e virtuosos obres. Brã co
sa es amor que sola pot fer lauger lo fetuch pes
dela mes pesada carrega:e qualseuol dssaborida
amargoz endolcir balta . La noble amor de iesu
christ senyor nostre a desijar la perfectio dela celest
tial gloria nos dsperta:e vol esser ala sumitat dls
cels endregada e no dtenguda en la profunditat
de aqstes baixes e miserables coses . Hoy ha algu
na cosa mes dolça mes alta mes alegre q amor
en lo cel y en la terra. Perq amor de nostre senyor
deu es principalment deuallada e no pot sino en
la sua maieitat sobre totes coses creades tenir po
sada . E lo q verdamet ama iames se canisa
ni sent fatiga alguna:mas aqstes deuotes parau
les a deu senyor nostre deuotamet presenta. O se
nyor deu e creador meu fes me axi docte q yo sa
pia nadar enla profunda mar dla tua amor dol
ça:e q deportant me en aqlla cate atu amat meu
dolços e amorosos cantichs . Fes q yo a tu mes
que a nimateix ame ati com la verdadera ley de
amor sanctament humana . Es la verdadera a
mor sancra piadosa alegre dlitabile casta ferma
reposada : y es obediēt e subiecta al q la volutat

Libre

dels prelats e superiors disponent ordena : es a deu granment deuota y en la sua immensa maiestat tenint segura sperança . Qui no es aparellat e disposat per lo amat pacièntment comportar tribulacions e congores de effer nonienat amador no es digne . Necessari es donchs que lo verdader amant per lo qui ama les coses dures amargues e aspres dolçament guste.

¶ Dela experiència del verdader amador.

¶ Capítol.vij.

L Ill meu encara no est en amar fort prudent ne saui: que per vn poch sentiment de aduersitats dels enuiosos canins ó virtuosos obres te desuies ansiosamēt cercant de consolacio la delitosa posada . Que lo verdader amador resistint ala poderosa força deles tentacions afayoses tanca les orelles ales afalagades persuasions del enemich diable. E axi com li so plaēt en les alegres prosperitats axi no li so ó plaent en les aduersitats enuioses . Lo verdader amador no solament lo do mas la amor del donador discretament considera. E batallar contra los folls mouiments dela sensualitat e menysprear les diaboliques persuasions del cruel enemich de natura humana senyal de perfeta virtut senyala. E si es cert q̄ aquell maluat e peruers enemich grannēt treballa empachar los desigs de virtuosos obres e de buydar del teu enteniment lo pensament dels sancts exercicis: e de bādeiar dels termens dela tua pensa la memoria dela passio sa

Tercer

cratíssima : lo recort dels teus peccats e vicis e lo ferm proposit de acaminar per los gloriosos camins d' virtuosos actes. Iniques tristes e males cogitacions dins los retrets dela tua pensa stoia perque desuie los teus ordenats passos dela sancta carrera de oracio deuota e altres deuots exercicis: desplau li graument la tua humil confessio enuiant se que tu a rebre lo precios cors de iesu christ te aparelles. Guarda nol cregues temet de caure en los enganosos laços que cōtinuamēt te para . Mas digues li fuig d' mi maluāt trist e miserable sperit qui vols per la porta d' les mies orelles tancar dins la casa dela mia anima lo ver d' les tues psuasions maluades . Aparta e fuig de mi maleyt enganador que en mi no tendras part alguna mas lo gran rey iesus com a fort e inuenible batallador sera en segura d'fensa mia: Mes ame morir e sostenir qualseuol treballosa pena q̄ cōsentir ala tua voluntat maluada. **E** alla dōchs e nom parles q̄ no dellibere scoltar lo so deles tues enueniades paraules encara que tu cōbat de afanyoses congotes me aparelles. Mas puiq̄ lo senyor es la lum la salut la guia e defensa mia no tendre por alguna encara que valleiat de cruels tentacions me combatesse. **E** si tu al enemich diable diras semblants paraules cō a virtuos e valēt caualler, poras aiosamēt cōbatre en lo desafiū de tā enuiosa batalla. **E** si puētura lo teu cor defallia prē sforç d' maior força cōfiāt d' l' socors d' la mia profitosa gracia, **E** guarda de caure en lo fō
f. i.

Libre

do pou' de pomposa superbia que per tal occasio molts en ceguedat perdurable eternamēt habitē. Sia donchs per atu exemple de humilitat verda dera la destructio e pdua de aquells qui de si grā nient presumieren.

¶ De amagar la diuina gracia dauall lo manto de humilitat. ¶ Capitol.viij.

Ell mes segura e profitosa cosa es atu amagar de deuocio la gracia que muntāt en altitut d' vanagloria fer aqlla palesa. Hi vulles manifestar aqlla ab vanitat de paraules mas a tumateix menyspreant stima esser indigne de hauer rebut do de tan incomparable valua. E pēsa reposant en lo d'itos goig dela diuina gracia quant stas trist miserable e pobre sens la possessio de aquella. E si peruetura tu posseint aqlla la perdies cōporta humilment tan valerosa pdua no apartāt te del studi dela oño ni dels altres sancts e loables exercicis. Hi per la sterilitat e fretura q' dins los regnes dela tua aia cōportes a tumateix d'sames: mas cō nullo: poras ab lū de virtuosos obres treballa diligentmēt trobar lo preu dela pdua grā. Algūns sō fets impaciēts cō les coses no succeerē segōs los se⁹ desigs desigē: e no pēsen q' no es en libertat dels homēs anar p la carrera q' volē mas a dū ptāy donar e a cōsolar on qnt ne a q' vol segons la sua scā voluntat ho dispēsa. E algūns indiscrets p la gracia de deuocio les sues flaqs psones hā en poch temps acabadamēt d'stroides volent soffrir maiozs tre

Tercer

balls d'el q̄ la sua apoquida força cōportar basta.
E no pensant la poquedat dela sua debil potēcia
mes prest la grā affectio del cor que lo iubi de ver
dadera raho seguexen. E perq̄ de si maiors coses
han presunt q̄ la diuina voluntat no disponia d̄
continent lo precios tresor dela diuina gracia per
deren. E axi los qui en los alts cels lo seu niu cō
ponien p̄ tal occasio son fets desenparats mise=
rables e pobres: p̄que axi humiliats y empobrits
aprenghen que no deuen confiar en les sues a=
les mas en les mies daurades plomes. E los q̄
nouament per tals camins acaminen facilmēt se
ran assaltats si p̄ lo cōsell d̄ algūns discrets homies
los seus desordenats passos no guien. E si mes
prest lo propi iubi que lo cōsell deles exercitades
persones volran creure en les mans de cruels ene
michs tritament vendran a caure. Mas si sabien
dauall les ales de humilitat atendar se no cauriē
tan prest en tan perillosa offensa. E lo verdader
remey es aquest que posseint la feruor d̄ deuocio
discretament consideres que deuras fer si la lum
de aquella perdies. E si sesdeuenia pensa com la
tomaras dins la lāterna dela enfosquida anima
tua: la qual yo per alguns dies he apagada per
cautela tua e per gran laor e gloria mia. Perque
es mes profitosa cosa per atu fer en tu tal experiē
cia que si continuament les prosperitats dela tua
voluntat possebies. Car los merits no son desti=
mar per tenir visions ni consolacions moltes ni
per esser docte en les scriptures sanctes ni per esser
f.ij

Libre

muntats en dignitat ó gran senyoria más per tenir ledifici deles sues obres fundat sobrels fonaments de humilitat verdadera.

¶ Dela vil e poca stima de siniateix dauant los vlls dela maicstat diuina. **¶** Capítol. ix.

P O parle atú seyor meu essent pols e miserable cendra e si altra cosa maior yoni stimaua dauat la tua gran maicstat les mies iniqtats cõtra mi testificariẽ. **E** si a ninateix meyspreant desestime acostarfa ami la valor dela tua sãcta grã e la claredat d'la lũ tua se fara d'el meu spit uehina: e tota stima p'chica q' sia en lo fondo lach dela mia p'funda misia sera negada: e alli mostraras ami q' so yo ni q' fins a huy lo stat. Si tu seyor los alegres vlls d'la tua grã misericordia ami seruent teu giraras fere fet p'lecte d'la tua vista grãmet fort e d' nouells goigs tendrà los me⁹ sentiments plenitut abũdosa. **Y**õ marauelle q' yo carregat ab lo grãdissim pes d'les mies ferugũs culpes axi laugeramet me sia leuat abraçat me benignamet la tua piadosa misericordia. Mas ago fa seyor la tua amor grandissima que ha socorregut en les grans necessitats mies guardat ami de pills e dans innumerables. **B**e nept sies deu e seyor meu q' ab tot q' yo sia de tots bens indigne la tua grã noblea e bõdat infunida no cessa iames donar me dons de preu inestimable. **E** õuerteix nos seyor a tu p'q' sia grats humils deuots e simples q' tu est la salut la virtut e forta lea nostra.

¶ Que totes coses a deu axi cõ a derrer terme e fi

Tercer

deuen eiser referides.

Capítol. x.

Ell fes que yo sia lo teu darrer terme e fi si complida benauentura attenyer de siges. E ab lo foch de aquesta intencio scã sera apurada la sutzia affectio tua souint a simatera e ales creatures malament inclinada. Que si a tumateix alguna cosa d' virtut atribueres decontinent lo camp dela tua consciencia sera fet steril sech e inutil. Totes coses donchs aní fes que refires puix yo so aqll qui atu liberalment he totes coses donades. E considera q yo so la grã font de q lo subiran be emana e q aní d' qui totes coses pnen natura deuẽ esser reduides. De mi lo rich e lo pobre lo grã e lo chich poẽ abũdoses aygues de innumerables gracias. Mas q luy de mi volra en algũ particular be alegrar se no passeiara per los alegres prats de cõtenta alegria mas p les grãs valls de entristides miserias acaminat sentra doloroses cõgoxes. No appliqs dõchs atu algũa cosa de be mas solament a deu sens lo ql negũa cosa posseiries. Que yo so q totes coses dõẽ e totes coses aní dõ son pceides retornẽ: volẽt q p semblats dons me siẽ retribuides innumerables gracias. Y en aqsta manera bãdeiaras dls termens dla tua pẽsa la inutil vanagloria e aposẽtaras la celestial grã e caritat v'dadera sēs fer te cõtraft algũa enueia ni algũa amor d' sonesta e folla. Perque la diuina caritat s'forçadament venç totes les grãs potencies e dona força p s'forçales aflaquides forces de lanima nostra.

f.iiij.

Libre

E axi si discretamēt los passos d'la tua pensa guī es solamēt en mi te alegraras e confiaras q̄ noy ha algu bo sino sol deu lo qual sobre totes coses deueni loar amar e bencir.

¶ Que hauent menyspreat lo mon dolça cosa es seruir a deu.

¶ Capitol.xi.

Atra vegada parle ab tu senyor diēt en les orelles dela misericordia de tu mon deu mon rey e senyor. O quāt es gran e inmensa la multitut dela tua pietat e clemencia: o quant es gran e saborosa la dolçor d'la contemplacio tua la q̄l donar acostumes als qui deuotament te amen. Y en aço senyor has gran mēt mostrat la marauellosa dolçor dela gran caritat tua que com yo no tingues esser me has creat a ymatge e semblança tua. E com yo me fos luyat de tu per lo peccat e vici me has tornat atu per los camins dela tua sancta gracia. O font d' amor abundosa dela qual deualle aygues d' marauelloses gracies com me pore oblidar d' tu qui has volgut tenir recort de mi peccador abonuable. E aps de hauer peccat has hagut del teu seruent misericordia e sens merexer li has donat lo tresor d'la tua gracia e amicia. Que ritribuire a tu senyor p' lo do de tan incōparable benefici? Nō par afanyosa cosa que yo serueca atu mas tinch per gran e admirable cosa que aní tan miserable e pobre no haics desdenyat rebre en seruent dela tua maiestat immensa: donant me cascun dia tan granf dons que yo no se q̄ puga fer en satisfactio

Tercer

de tã innumerables gracies. Volguera poder ser
uir atu senyor tots los dies dela nua catiua vida
pux tu verdaderament est digne de tot servir de to
ta honor e de laor eterna. Tu est mon senyor e yo
vn teu seruent molt pobre a qui continuamente so
obligat servir sens fatigar me de loar la tua ma
iestat infinita. Bran honra gra laor e gloria es
servir atu senyor menysprear de aquest miserable
mon les vanitats e riqueses. E axi atemperan gra
e marauellosa gracia los qui voluntariamente se
sotmetran ala tua seruitut sanctissima. Allí tro
baran del sanct sperit consolacio suauissima e ale
gra: allí atemperan al catiueri del cor libertat deli
tosa. O plaent agradable e alegre la voluntaria
seruitut a deu per la qual complidament lome ca
tiu e pres per abominables vicis ateny libertat co
ntenta. O glorios stament d' aquesta seruitut la ql
los homens ab los angels eguala: y es a deu ac
ceptable: als infernats demonis orible: e a tots
los fecls christians granment loable. Aqsta ser
uitut donchs deu esser stretament abraçada puix
per guardo d' nres servir nos promet aql subira
be e goig q' sens fi tēda eternament durada.

¶ Que deuen examinar e temprar los desigs d'
nostre cor.

¶ Capitol. iij.

f Ill niester es puix encara no has prou
apres que aprengues moltes coses. Se
nyor e quines coses tinch yo apendre?
¶ Ill q' lo teu desordenat desig ordenes
complidament segons la ordenada voluntat mia
f. iij.

Libre

e que a daquella solament amant a tumateix de-
sames. Innumerables desigs souint la tua pen-
sa combaten e moue: e axi considera tal mouimēt
si es per honor nua o per vtilitat tua. Ai segueix
ques tot desig encara que bo e singular te parega
ni fuges al primer afronte encara q̄ de tu sia con-
trari: mas refrena ab regnes de discreció los teus
desigs q̄ per la velocitat dela tua pensa en algũs
perills no cayguesses. Ai vulles voluntariament
plaure als vils desigs dela tua cana viciosa mas
fes la esser ala virtut subiugada e que de poques
coses se contente e de simples alegrament se deli-
te e que contra les gr̄as aduersitats no murmure
mas aq̄lles pacientmēt e simpla cōporte.

¶ Dela informacio de paciencia e dela luyta con-
tra les cōcupiscencies. ¶ Capítol. xiiij.

Enyor du meu p̄q̄ en aquesta trista e mi-
serable vida cruels aduersitats nos cō-
batē he mester p̄remey de tals fatigues
la excellent virtut de paciencia. Maior
ment que encara q̄ yo dins los termens de pau e
concordia les mies obres ordene no pot s̄cs do-
lor de cruel batalla reposar la nua treballada vi-
da. O fill meu veritat es lo q̄ rahones: p̄q̄ yo no
vull q̄ tu aq̄lla pau atengues q̄ de afanyoses ten-
tacions fretureia: mas vull que stimes q̄ has tro-
bat los principis de pau cō p̄ diuerses tribulaciōs
la tua vida camina. E si ara no pots en aq̄sta pre-
sent vida cōportar lo fret foch de aquestes mūda-
nes cōgoxes com poras comportar en l'altra les.

Tercer

cremans flames d'el penos purgatori: pui sabs
que tostemp d' dos mals lo menor deus elegir.
Perque dochs d'ls esdeuenidors etenis turnets
delliurar te pugues los presents mals per la diui
na amor humilment comporta. Si penses q' los
homens en aquest mon miserable teneu molts d'
lits seguint los passos dela desuariada voluntat
sua recordat quant poch teps posseiran ta vanes
benaventures: p'q' axi co lo fum passa de aqlls la
curta vida ses tenir dels passats goigs alguna me
moría. Los quals encara q' en alegra e dolça vi
da nauenguen p' amargues ones d' enuig e temor
fluctuat treballé. E la occasio q' algus delits los
procura aqlla matexa fouit dolor e pena los prez
senta. La ql cosa iustamet es feta p'q' axi co d'for
denadamet los vans d'lits abracé no sens amar
gor cofusio e congoxa los posseixen. O quant
breu q'nt falses quat desordenades son les alegri
es de aqst mon trist e miserable. Mas los homes
orbs e cechs per la pols deles vanitats munda
nes no les poden coplidament conixer volét per
los transitoris e breus delits de aqsta treballosa
vida attenyer la dolor e tristicia d'la mort eterna.
Tu donchs fill no vulles seguir los desordenats
passos dela desuariada concupiscencia mas aquel
la dels termens dela tua volutat bandeciant apar
ta: delitant e alegrant atu en lo senyor dels cels e
dela terra e liberalment donara a tu del teu vir
tuos cor les demandes. Que si veraderament
vols sentir alegria contenta e de mi consolacio
f.v.

Libre

alegra talla lunya e aparta de tu los mūdans de
lits & les consolacions transitories e baxes. Et tāt
com mes del deport dels homens apartaras lo
teu stinat viure tant en mī sentras nies alegres e
contentes benaueures. Mas primerament no
sens tristor entraras en lo treball d tal batalla cō
trastant atu labit cruel dls inichs vicis lo qual se
ra vençut per gloriosa pratica de virtuosos costu
mes. Mouras contra tu la tua carn viciosa mas
ab la ardent feruor de deuocio sera refrenada. Se
ra cruel cōtra tu aquella verinosa e antiga serp de
natura hūana enemiga mas ab les forts armes
de deuocio la faras posar en fuyta: e ab aqst pro
fitos treball tancaras los camins per on ella als
teus encōtres venir acostumaua.

¶ Dela obediencia del humil subdit e seruent a e
reple de iesu christ. ¶ Capitol. xiiij.

Ell qui aparta a sinateix dels drets ca
minis de obediencia dela ciutat de gra
cia follament se desuia. Et qui algunes
coses particulars posseir desija pert les
comunes. Et qui voluntariament al seu superior
nos subiuga es manifest scuyal que adaqll la sua
carn no fa obediencia. Aprē donchs alegramēt
al teu superior subiugar te si los desordenats mo
nimēts dela propria carn fenyorciar d'liges. Que
mes prest lexterior enemich sera vençut si dins tu
tendras les potencies de lamina tua enfortides.
Ai tens piyor e mes cruel enemich que atu si d tu
mateix seras rebelle. Y es mester q atu grannient

Tercer

menysprees si vols dela tua carn attēper gloriosa victoria. **E** perque tu desordenadament te ames de subiugar te ala voluntat dl superior tremoles Mas quina cosa fas tā grā tu qui est pols e miserable cendra si per amor de deu als homēs te subiugues :que po omnipotent etern e immens q̄ de no res he volgut crear totes les creatures per amor d̄ tu humiliēt me so volgut subiugar al home . **E** so stat fet lo mes humil deiecte e simple p̄ que ab les armes dela mia humilitat la tua gran superbia vences . Apren donchs de obeir tu q̄ est pols e cendra apren de esser humil tu qui est lin e miserable terra desijant esser calcigada p̄ los durs peus de tots los miserables homens . Apren de inclinar la tua voluntat superba sotmetēt la ala voluntat de tots los altres . **E** axi inclinat humil e simple te abata que cascu sobre la esquena dela tua paciēcia acaminar puga :e calcigant atu axi com a vil fāch de les habitades places . Que tēs miserable home de que clamar te que pots abominable peccador cōtradir als qui atu vituperāt menyspreen que tantes vegades has offes a deu mererēt p̄ cascuna offensa del trist infern les doloroses penes . Mas ha perdonat atu lo meu vll iutiant la tua anima en lo meu glorios conspecte p̄ciosa . Perq̄ conerent la mia amor grādissima fosses tostemps grat dels me⁹ beneficis e alegraniēt ala vera humilitat te abatasses comportant pacientment lo menyspreu de tu humil e simple .

Libre

Dela consideracio dels amagats iuhins de du
perque no siam eleuats en les bones obres.

Capitol. xv.

Dclares sobre mi los teus iuhins seyor
e de por e temor tots los me^s ossos tre
molen spantant granmet lanima mia.
Stich marauellat e considere que los cels no son
nets en lo teu diuinal cōspecte: e si als angels no
has seyor perdonat que sera fet de mi peccador
miserable. Caygueren dela sumitat del cel les cla
reians steles yo donchs pols e miserable terra d
que presumint confie. Hoy ha seyor sanctedat al
guna en aquells d qui les tues mans apartes: ni
sauiesa alguna si lo teu gouern los desempara: ni
castedat segura si tu seyor no la guardes. Ni apro
fita alguna guarda sino es preset la tua sagrada
vetla. Que si tu seyor nos desempares totalmet
perint morim: e fins ateny la tua sancta visita at
teny seguretad de alegre vida nostre viure. Moui
bles som e variables mas som refermiats p la po
derosa mia dela tua gran potencia. Tebe^s e frets
som en deuocio mas granment som calfats y en
cesos per la tua sancta gracia. O quant me deig
stimar humil e subiecte: o qnt profundament me
dech seyor sotsmetre als teus iuhins profundes
puix quant mes a mimateix cerq mes esser no res
me trobe. On es donchs la vana y scura gloria
mia: on es la cōcebuda sperança de aquella. Que
es la humana canidauāt lo teu glorios cōspecte
sino vn fanch dauāt aqll qui li ha donat forma.

Tercer

Com se pot exalçar en vanitats de paraules aqll del qual lo cor en veritat a deu sta subiecte? Que tot lo mon no faria exalçar aqll al qual a si la deitat ha fet sotsmetre. Ai sera mogut per lo vent de les laors humanes q en nostre senyor deu ha fermat les ancores dela sua sperança. Perque aqlls qui parlē son vanitat e fallira lo so deles sues vanes paraules: e la veritat del senyor sera eternament duradora.

¶ En quina manera deueni pregar a deu per les coses que de aquell desijani attenyer.

¶ Capítol. xvi.

All digues en totes les coses que ami d' manes. Senyor lo que yo demane sia fet segons la tua voluntat sancta. E si sera a honor laor e gloria tua sia fet en nom dela tua maiestat immensa. E si conexeras senyor que lo que yo demane no ha de esser salut de lanima mia d' mi tan desordenat desig linyāt aparta. Car tot desig senyor encara que al home singular e bo parega no es trames del sperit sact: que dificil cosa es verdaderament conexer si lesperit bo o mal te on ha de manar lo q la tua voluntat desija. Molts qui al principi los paria per bō sperit esser induits finalmēt ala fi son stats enganats e presos. Ai dōchs ab temor de du e humilitat de cor deuenē desijar e demanar los desigs d' la pēsa nra: diēt tostēps ami. Senyor puit tu sabs lo q es nullos p ami fes segons la tua voluntat sca. Donam lo q vulles e qnt vulles y en la manera q

Libre

vulles . Posam senyor en lo loch que la tua maie
stat vulla que yo so seruent teu aparellat a fer la
tua voluntat sancta.

Oracio pera coniplir lo que vol la voluntat di
uina. **Capitol. xvij.**

Argam clemētissim e misericordios se
nyor tot lo temps dela mia vida lo tre
sor dela tua sancta gracia . E fes me vo
ler e desijar aquelles coses que atu seyor
sien plaents e acceptes. La tua voluntat fes que
sia mia e la mia la tua segueixca. Fes que yo vna
matera cosa ab tu vulla: e q̄ yo no vulla ni puga
volar ni desuoler sino aquelles coses que tu seyor
vols o desanies. Donam gracia que per amar la
tua maiestat inmensa tot lo que es en aquest mi
ferable mon auorint desame. E que mos desigs
en tu reposen e lo meu cor en tu repos y spay attē
ga: q̄ tu est la verdadera pau repos e alegria sens
qui totes coses sō amargues treballofes e tristes.
Fes senyor q̄ yo en la pau d̄ tu subiran y etern be
dorma repose y descance amen.

Que en sol deu deuē cercar lo verdader goig d̄
lit e consolacio. **Capitol. x. viij.**

Nalseuol cosa que yo alegriament puch
desijar ni pensar per al repos e consola
cio mia no en aquesta presēt vida mas
en laltra esdeuenidora attēyer spe. Que
si yo tots los deportes delits e solagos de aquest
entristit mon possebia no porien tenir larga dura
da. E axi tu aia mia no poras perfetamet esser a

Tercer

consolada ni complidament recreada sino en du
aconsolador dels miserables pobres e abraçador
dels humils e simples . Spera ab contentat vo-
ler vn poch anima mia la diuinal promesa e atte-
nycras en los vergers de parais de tots bens cō-
plida abundancia . Que si tu desordenadament
aquestes coses presents transitories e vanes desis-
jant speres perdras les eternes celestials e perdu-
rables . Usa solament les temporals coses mas
les eternals continuament lo teu continuat desig
desige . No pots de algun temporal be esser cōpli-
dament cōtenta puix tu pera posseir aquell no est
creada . Ni encara que totes les benaventures d'
aquest d'sauenturat mon atenguesses no pories
esser benaventurada:perque tota la verdadera fe-
licitat benaventura e gloria en deu senyor nostre
perfetament atura . Lo deuot e bon home en tot
loch a iesus consolador seu ab simateix porta di-
ent li . Aiudam senyor e sies present ami en quals
seuol loch temps e hora e sia aq̄sta la consolacio
mia volūtariament voler afreturar d' tots los hu-
mans delits e solaços . E si la tua consolacio me
fallira sian la tua voluntat e iusta experencia en
loch de subirà solaçe e alegria:que tu senyor no se-
ras irat tostemps contra mi ni eternament trame-
tras ami menaces .

Que tota nostra sollicitut e ansia deuē posar sola-
ment en deu senyor nostre.   ¶ Capítol. xix.

f   Ill comporta que yo faça en tu lo que
vull perque yo se lo que has mester per

Libre

ala tua salut complida. Que tu solament entens e penses moltes coses cō a home seguint de tots desfigs los desordenats passos. O senyor veritat es lo que amí rahones que maior es la cura q̄ tu de mi tens que tota la sollicitut diligencia e ansia que yo de mi tenir poria. E axi perillosament viu qui atu la sua sollicitut no endrega. O senyor solament que la mia desordenada e fragil volūtat en tu sia dreta e ferma fes de mi lo que vullas: q̄ no pot esser sino gran be lo q̄ en mi volran obrar les tuas mans sanctes. Si vols senyor que yo en mi serables y scures tenebres de miseria habite sia feta la tua voluntat sancta. E si vols que yo en alegria lū repose sia aximateix feta la tua voluntat sancta. E si vols fer gracia de acōsolar me sies beneyt pera sempre. E si vols que yo senta tribulacions e miseries sies aximateix beneyt pa sempre. O fill meu axi has mester q̄ stigues si ab mi vols habitar en los regnes dela eterna gloria: axi es mester q̄ sies aparellat a sentir treballs e miseries comi delits e consolacions alegres. E axi alegrament deus comportar esser freturos e pobre comi putant e rich de abundants y estimades riqueses. O senyor voluntarianēt e contenta comportare per tu qualseuol pes que sobre mi volrās que traballosament sostinga. E igualment seyor vull d'la tua ma rebre be o mal dolç o amarch consolacio o tristicia: e fer de qualseuol cosa d' aq̄stes ala tua immensa maiestat innumerables gracias. Guar dami senyor d' tot peccat e vici e no haure por d'la

Tercer

mort ni de les cruels e infernades penes . E sola-
ment que noni a partes pera sempre dela tua ale-
gra vilita ni ragues anir del libre de vida noni po-
ra noure qualiscuol tribulacio que sobre mi venir
ni habitar puga .

¶ Que per exemple de iesu christ senyor nostre de-
uem ab paciencia sofferir les tēporals miseries .

¶ Capítol .xx.

¶ Ill per donar salut ala tua malalta ani-
ma so deualat dela summitat dls cels en
la bara e miserable terra prenēt les tues
tristes miseries no per necessitat alguna mas per
la caritat quem mogue a fer tan senyalat e mara-
uellos acte:e perque tu aprengueses alegrement
sostenir ab muscles de paciencia lo pes de les tem-
porals miseries . Que del dia dela natiuitat mia
fins ala hora dela mia dolorosa mort en la creu
sancta iames me hā fallit dolors e treballofes pe-
nes . Yo he sentit dels tēporals bens enuiosa fre-
tura . Yo he oit souint blasfemies clamors e inju-
ries . Yo humilmēt he cōportat confusions scars
e vitupis . Per los grās beneficis cruel ingratitude
he rebuda:p los miracles blasfemies:e per la mia
doctrina reprehensions maleytes . O senyor puix tu
has tēgut paciēcia en la vida tua cōplint la volū-
tat del teu etern pare es gran rabo q̄ yo peccador
miserable ab cōtentat voler cōporte q̄l seuol aduer-
sitat q̄ volras q̄ sostiga:e porte tāt cō volras p̄ la
salut mia la feruga carrega d̄la mia treballosa vi-
da . Que ab tot q̄ la p̄sent vida sia afāyosa p̄ lo re-
g. i.

Libre

mey dela tua scã grã es grammet fetã meritoria e mes cõportable p lo exẽple de tu senyor e dls te^s sancts gloriosos: e molt mes contenta e alegre q̃ no fon en lo temps dela ley vella quant la porta dels cels stava tancada: e tant mes se mostrava scura q̃nt poch s a cercar lo verdader camí treballauen. Mas ni los qui en aquell temps erẽ justs e se hauien d saluar no podiẽ entrar en la ciutat d gloria ans d la tua passio e mort dolorosa. O q̃ntes gracies so obligat de fer a tu senyor que a mi e a tots los feels cristians has mostrat lo dret camí dels celestials regnes: que la tua factissima vida senda camí e carrera es stada pa nosaltres des caminats cechs e deiectes. E ab la lum dela tua clareiant paciẽcia hauem trobat a tu q̃ est lo nre be e la nostra triumfant corona. E si tu senyor no haguesses preccit y ensenyat a nosaltres qui seguiria los camins de virtuosos obres? O trists o nosaltres e quants restariẽ atras si lo faro dels teus gloriosos exemples nols fos stat alegre enseya: E si oits tants marauellosos senyals e doctrines encara son tenebrosos que fanem si tant luminosa lum pa seguir a tu nous fos stada guia.

¶ De sufferir injurias e com se proua lo verdader pacient.

¶ Capitol. xxi.

All que es lo que parles calla y cessa de donar clamors considerant quãt es stada cruel grã e dolorosa la passio mia: e la dels altres sancts qui tant abundant met hã p mi la sua sach scãpada. Noch es lo q̃ tu

Tercer

comportes en comparació de aquells qui tã afa-
nyoses coses comportarẽ : essent fortmẽt tentats
greument tribulats exercitats y sperimentats en
molts virtuosos actes . Necessari es donchs por-
tar en presència dela tua memoria los gre⁹ e afa-
nyosos treballs dels altres: p^q la fexuga carrega
dels teus chichs afanyes e miseries pus laugera-
mẽt comportes . E si los teus treballs no sembla-
rã atu q̄ siẽ chichs guarda nou cause la tua impa-
ciencia:mas encara q̄ siẽ grãs o chichs treballa en
sostenir aquells ab la gran força d' humil e simple
paciencia . Que tant com mes a sufferir e compor-
tar te disponis tant pus saniamẽt obres e mere-
xes e ab menys fatiga portaras lo pes de tribula-
cions e congores . E no digues no puch compor-
tar los dans y enuigs quem fa tal home ni puch
sufferir tan enuioses coses:que ell me fa grans in-
iuries alleuant me coses que iames les he pensa-
des . Folla es semblant intencio puit no conside-
ra ne mira lo que vol la fort virtut d' humil paciẽ-
cia . Que no es verdader pacient aqll q̄ no vol cõ-
portar sino aqlls coses q̄ a ell li sembla que com-
portar deia . Lo verdader paciẽt no mira q̄ es lo
q̄ li dona cõgores si es maior: o menor: si es mal o
bo si es rich o pobre mas equalmẽt de qualsenol
persona comporta tribulades fatigues: stimãt at-
tenyer vn incomparable guany puit les mans de
deu senyor nostre li son arribades . Sies donchs
aparellat ala batalla si desiges gloriosa victoria
attẽper q̄ sens pclea no pots guanyar la stimada
g.ij.

Libre

corona de paciència. E si no vols comportar e sofferir afanyes dolors e tristicies no poras attenir tan gloriósa corona: q̄ sino per los camins d̄ enuiosos treballs e fatigues no poras arribar al delit de reposada vida: ni sens afanyosa batalla poras attenir alegre e triumfant victoria. O seyor fes ami esser possible per gracia lo q̄m par imposible p̄ natura. Tu sabs quāt poch poch yo sostenir e quant prestament p̄ vn chich pes de aduersitats so derrocats sens tenir pa leuar me algū sforç ni sforçada força. Sia ami q̄lseuol exercici de tribulacions p̄ amor del teu s̄act nom amable: e fes q̄ yo seyor ho d̄sige que sofferir per tu e comportar treballs e congoxes grā salut sera ala mia en malaltida anima.

¶ Dela confessio deles malalties de lanima e deles miserics de aqueita present vida.

¶ Capítol. xxij.

Confessare yo seyor cōtra mi la mia grā injusticia e les grans malalties d̄la mia entristida anima. Moltes vegades vn chich vent de aduersitats e congoxes axi grāmet me tribula que encara q̄ relestir adaq̄ll yo propose derrocāt me a terra. Mira seyor la humilitat e fragilitat mia haies merce de mi e delliurā d̄ aq̄st vil fāch on tā sutzianēt embolicat me trobe. Aço es lo q̄ cruelnēt me turnēta e dauāt tu me porta en cōfusio e vgonya mirāt me eēr tā debil malalt q̄ pa sostenir lo pes deles passiōs hūanes me fall sforçada força: y encara q̄ d̄l tot nō forcē a cōsen

Tercer

tir les amí es enuiosa afāyosa e mista la psecució de aquelles axí granniet quem enuge de viure en tan treballosa batalla. E de aci vinch manifesta-
ment a conexer la núa debil flaueca que molt p^o laugerament se carreguen sobre mi les abominables fantasies que de mi nos aparten. Plagues atu fortissim rey de isracl zelador dles catholiqs animes de mirar lo gran treball e dolor d aquest seruent teu abominable y de esser li prop en tots los lochs on aquell sia. Enforteix me senyor d celestial fortaleca pq lo dimoni lo mon e la carn mi serable sforçadament subiugue. O mesquins d no faltres que iamies en aquesta present vida nos fallen enuigs afanyse e miseries en la qual totes coses son plenes de laços e de cruels e orribles aduersaris. Que partint se vna tribulació o tentació de nosaltres altra decontinent sobreue: e durāt la batalla dela primera moltes esquadres en socors de aquella se descobren. Lon donchs podem amiar vna vida que tantes amargors e congoxofes fatigues nos procura: comi la podem nome-
nar vida puix tantes morts e tristicies nos prese-
ta. Mas ab tots los grās mals que nodrint cria grannient es amada e souint la cercam pera tro-
bar en ella repos de cōtentació alegre. Souit ma-
leim aqst mō misable pq es va engāos e trāsitori-
mas nol volē dexar qnt la força d la carnal concu-
piscēcia nos sepozeia. Qnes coses nos inclinē mo-
uē e tirē a amar aqll: e altres a menyspar auozrir e
dsamarlo. Les q a amar aqll nos mouen sō los
g.iiij.

Libre

folls mouiments dela cam viciosa: lo desig e co-
beiaça dela folla vista nostra: e la superbia de nra
desertiniable vida: mas les penes dolors e mise-
ries que de aquestes coses duallen nos fan auor-
rint desamar lo. O trists de nosaltres que lo vil d-
lit venç lo pensament donat al mon pensant que
tots los d-lits stan en aqsts corporals sentimets:
e aço fa perq de deu senyor nostre no ha gustat ni
sentit la dolçor e suauitat agradable. Mas aqlls
qui lo mon perfetament menyspreant auorrecen
y en seruir a deu studien e treballen no ignoren la
dolçor diuina la qual es promesa als que verda-
derament lo mon renunciem: mirant quant gran-
ment erra qui en aquell cerca delit repos ni contè-
ta benauentura.

¶ Que deuen sobre totes coses reposar en deu se-
nyor nostre.

¶ Capitol. xxiij.

Obre totes coses o anima nua reposa
tostemps en deu senyor nostre puix es d-
tots los benauenturats sancts etern re-
pos e folgança. A tozgam amantissim
e dulcissim iesus reposar e delitar me solament en
tu e no en altra creatura ni en altra salut e bellea:
ni en altra honor e gloria: ni en altra dignitat e
potencia: ni en altra subtilitat esciència: ni en altres
bens e riqueses: ni en altre goig e alegria: ni en al-
tra laor e fama: ni en altra sperança e promesa: ni
en qualseuol delit que la humana pensa sentir ni
pendre puga. E finalment sobre tots los angels
e archangels e sobre tots los exercits d-la celestial

Tercer

caualleria: e sobre totes les coses inuisibles e visibles: puit tu d'u e senyor meu sobre totes coses est bo: tu sol altíssim: tu sol poderos: tu sol suauíssim acòsolador bell e d'itible: tu sol molt noble e glorios en qui tots los bens complidament stiguere staran y stan en perfectio perfeta. **E** pço no te còplida pfectio qualseuol cosa que fora de tu seyor me dones: que no pot la mia anima verdadera-ment reposar sino en tu repos e alegria mia. **O** iesu christ spos meu molt amat senyor de totes les vniuersals creatures quin donara plomes d' verdadera libertat pera que volar e reposar en tu puga. Quant me sera atorgada gracia que yo coneiga quant suau est tu deu e senyor meu: e q' sentint la dolçor dela tua amor dolça a mim mateix no senta. Ara senyor souint ploze gemeque y lamente e la grã d'sauentura mia dolorosament comporte: perque innumerables mals en aqsta trista vall d' miseries me turmentē los quals souint me torbē empachen y enfosquexen: perque lo camí de anar a tu senyor no trobe: e noni alegre d'ls teus abraçars alegres los quals los benauenturats speritf sentir acostumen. **O** iesus resplandor dela eterna e luminosa gloria consolacio repos e alegria d'la peregrināt anima: dauāt la tua presencia la mia boca es sens veu alguna e lo meu callar ab tu bona. Fins a qnt tarda venir lo meu senyor vinga ami seruet seu molt pobre e facam esser alegrament alegre: tranetam la sua ma poderosa perq' ami trist miserable faça de tribulacions delliure.

g.iiiij.

Libre

Quíe vine senyor que sens tu en negun dia tenz
dre descang de reposada vida : que tu est la mia a
legria e sens tu roman la mia taula buyda . Mi
serable trist fosch y encarcerat me trobe fins la lū
dela tua presencía me illumine y en libertat verda
dera alegrament me tome . Serquē los altres en
loch teu qualscuol cosa que vullen que anu altra
cosa noni pot complidament plaure sino tu deu
meu speranga mia e salut de eterna e reposada vi
da . No callare ni cessare de supplicar la tua gran
clemencia fins tant que la tua gracia sobre mi ve
nint tome e tu dins mi parlāt rahones. Mira mi
ra que yo so present atu q̄ ab tan gran dolor e cō
tricio me has inuocat: les tues abūdats lagrimes
lo desig d̄ lanima tua e la humilitat e simplicitat
tua me hā inclināt que yo atu me acostē. E yo he
dit senyor yo he lo teu sanct nom deuotament in
uocat y he desijat fruir atu beatitut eterna auoz
rint p̄ tu totes les terrenals creatures: tu del meu
percos dormir me has despertat perque cercas a
tu tresor e he incomparable. Sies donchs senyor
beneyt que has fet anu aquest gran be segons la
granea dela tua misericordia infinita . Que pot
dir dauant tu lo teu seruēt sino que se humilie da
uant la tua maiestat recordant se tostēps d̄la sua
propria iniquitat e vilea: puit en totes les coses
marauelloses del cel e dela terra no ni ha alguna
que ab tu senyor se eguale. Sēyor les tues obres
son molt bones los iuhins verdaders e totes co
ses per la tua gran prudencia son regides . Laor
donchs e gloria sia atu saueia del etem pare: atu

Tercer

loe e beneeisca continuamente la mia boca e laniz
mia mia ensemps ab totes les coses creades.

¶ Com nos deuem recordar dels grās beniz
fets que hauem rebut de deu senyor nostre.

¶ Capítol. xliij.

Bre senyor del meu enduret cor la sagel
lada porta e mostrani d' caminar p' los
drets camins dels teus manaments pro
fitosos. Fes me voler lo que vol la tua voluntat
sancta e ab gran reuerencia e diligēt consideració
fer recort axi en general com en special dels teus
innumerables beneficis: perque puga daciauant
dignamēt ala tua grā maiestat fer infinides gra
cies. Mas yo se e axi confessant ho atorgue q' no
puch complidament regraciar los grās bens que
ani peccador pobre en vn sol punt me dones: yo
so menor d' el teu menor benefici. E com yo la gra
nea d' la tua celsitut considere p' atēper e cōsiderar
a q' lla noy basta lo meu spit deicte. Totes les co
ses q' posseï axi de laia cō d' el cors axi naturals cō
sobre naturals axi dins cō defora sō beneficis te
e gracies a nosaltres liberalmēt p' les tues piado
ses mans donades: e lo en atu e beneerē de q' rebē
tots los bens q' en nosaltres se trobē. Y encara q'
hu reba grans dons e altre poch s' totes coses sō
tues e sēs tu ni poch ni molt se pot atēper. A q' l
q' en maior nōbre d' tu seyor atēper grās dōs e gra
cies nos pot vanagloriar ni exalçar se sobre los al
tres puix a q' l es maior e millor q' a sinateix deses
tima: y en fer la ors dignes es mes deuot humil e

g.v.

Libre

simple. **E** aquell qui menor de tots humiliat festi-
ma es fet vetell mes disposat pa rebre dins si ma-
iors e mes senyalats beneficis. **E** lo qui menors
e mes poques gracies reb nos du en alguna ma-
nera entrístir ni al mes rich tenir enueia mas deu
mirar atu senyor e loar granment la tua bondat
infinida: que tan abundantment los teus, vale-
rosos dons reparteres. **T**otes les coses de tu se-
nyor deualen e axi en totes deueni donar atu la
or e gloria. **T**u sabs que es lo que du esser donat
a cascu e a nosaltres no pertany discernir pq atrey
vn home menor gracia que altre. **E** axi deu e se-
nyor meu yo stime per molt gran benefici no pos-
seir moltes coses deles quals entrels homens at-
tinga alguna honor e fama. **D**emanera que qual
seuol home considerada la viltat e pobrea de sa
persona no du tenir tristoz ni greuge mas alegria
gran e consolacio strema: perq tu du e senyor los
pobres humils e deietes en aquest mon has elet
per familiars e seruents d'la tua celestial posada.
E de ago me fan testimoni los teus gloriosos a-
postols los quals per esser stats humils duots e
simples e per lo teu fact no hauer soffert turments
e injuries has constituits princeps sobre tota la ha-
bitable terra. **E** axi neguna cosa du tant alegrar
al que atu senyor ama y al que dels teus benifets
te cõplida conerenga com la tua voluntat sancta
e voluntaria disposicio de aquella: d'la qual se du
tant cõsolar e alegrar que alegramet vulla esser lo
menor de tots cõ desijaria vn altre esser lo maior

Tercer

de tot lo poble : e que axí sia alegre de seure en lo loch darrer e mes baix com si primer entrels homes de gran stima fos asseyt en honrosa cadira: perq̄ en la tua voluntat y en la amor dela tua incomparable honra se deu solament lome aconsolar y en aq̄lla mes alegrar se q̄ en qualseuol benefici ni honra q̄ attenyer podia.

¶ De q̄tre coses q̄ molta pau portar acostumen.

¶ Capitol. xxv.

Hill yo vull mostrar atui los drets canis de alegre pau e les amples sendes de libertat verdadera. O senyor fes en mi lo que rahones que gran consolació tinch de oír tā alegres paraules . Fill studia p̄ tost en fer la voluntat dels altres q̄ la tua propia . Elegeix ans tenir mēys q̄ mes: cerca lo mes baix e deicete loch on seques: e d'esser sotsmes a qualseuol persona. Desija prega e supplica q̄ la diuina voluntat complidamet compleixques: perque tal home en los alegres termens d' verdadera pau alegrament reposa . O senyor aquest breu parlar teu en si conte d' perfectio larga granca: poques paraules en q̄ntitat mas de fruyt de sciencia se mostren granmet plenes . E si pogues dins la cara d'la mia memoria tenir froiades aquelles no naxeria dins mi tā presta turbació: perque tantes vegades me sent e nujat e treballat tantes voltes me trobe apartat dela casa de aquesta sancta doctrina . Mas tu se nyor que totes coses pots fer e tostemps la salut dela mia aia desiges augmenta en mi la q̄ntitat

Liber

dela gracia que p miya de aquella yo puga obeir
la tua sãcta paraula: e acabar lo que yo he meister
pera la necessaria salut mia.

¶ Oracio contra los inichs e mals pensaments.

¶ Capitol. xxvi.

De te apartes d mi deu e seyor meu mas
ab piadosos vlls mira en la mia profito
sa deffensa: pq grans squadres d cruels
p enujosos pensaments la ciutat d la mia anima
tenē assetiada. E om passare yo senyor delliuere mi
com rompre yo lo camp dels enenichs tan furio
sos: yo diu lo senyor sere lo capita que ire ab tu e
humiliare profundament laltitut dela potencia
dels superbiosos. Obrire la porta del teu sagellat
cargre e los meus tãcats secrets atu fare palesos.
Fes clemētissim senyor lo que rahones e fes que
ab cuytats passos fugē tots los mals pensamēt
s dauant la tua gloriosa presencia. La sola speran
ça e cōsolacio mia es recorrer atu en totes les mi
es tribulades congoxes: e confiar en tu e cridar a
tu del pus fondo loch deles mies entramenes: e
ab humil paciēcia spar la tua consolacio alegre.

¶ Oracio duotissima pa illuminar lo pensamēt.

¶ Capitol. xxvij.

Illumina senyor iesu christ ab la mara
uellosa claredat dela tua lum eterna bā
deiant dela casa d miu emnegrit cor: to
ta scuredat de tenebres. Refrena en mi los vans
pensaments rompēt les cruels tentacions quē
fan tan soberga força. Batalla senyor fortment

Tercer

per mi e vèç los desigs camals q̄ son orribles bestics; per ques faça pau en la tua virtut e la gran abundàcia dela tua laor resone en lo teu sanct palau q̄ es la casa dela neta e pura consciencia. Mana los vents e les tempestats dignes ala mar q̄ del seu continu mouiment repose: digues al vent que no bufe e sera gran bonança. Tramet la tua luminosa lū e la tua veritat sancta p̄q̄ sobre la faç d'la terra manifestament clarege: perq̄ yo terra so vana scura e buyda fins tu anu senyor illumines. Scāpa dela sumitat dels cels la tua beneyta gracia donās aygues de deuocio pa regar los cāps deles cōsciencies nostres perq̄ fruyts d'litosos e agradables produir puguen. Reua senyor lo meu sperit carregat de greus peccats e culpes e alça lo meu desig a desijar les celestials benauetures: p̄q̄ gustada la dolçor dela subirana benauentura me penida de haucr assaborit les sabors terrenes miserables e baxes. Apartā e luyam senyor d'la cōsolacio d'les creatures p̄ix no te fermetat algūa: q̄ neguna cosa creada pot perfetamēt alegrar ni portar consolacio alegre. Ajustā senyor ab tu de vīncle de amor inseparable: q̄ tu sol pots cōplida mēt satisfèr al q̄ ames e sens tu totes coses son de vanitat plenes.

Com deue squinar de cercar ab solícita enq̄sta la vida dels altres.

Capitol. xxviii.

f Ill no vulles esser solícit ni tenir ansio-
sa cura dl que obren los altres p̄ix per
aquells no has de aduocar ni respōdre

Libre

mas solament de tumateir donar rabo cōplida. Perque dōchs te vols aplicar en los stranys ne gociis pensa que yo complidament conech totes coses e veig totes les coses que dauall lo sol son fetes e los tancats pensaments de cascu ami son manifestament palesos:perque ami donchs se d uen totes coses acomanar. E puir axi es conserua a tu en verdadera pau e dera al q̄s mou moure tant com vulla:que sobre ell vendra qualseuol cosa q̄ fara ni dira q̄ ami noni pora enganar. No tingués ansia dela vana ombra del gran nom ni dela multitut dels seruidors ni del particular amor dels homiens perq̄ aquestes coses en lentofquit cor grans tenebres causar acostumē. Ab grā delit te parlaria e los meus amagats secrets atu reuelaria si tu attentament speraues la mia v̄guda:e la t̄cada porta del teu cor p̄ ami fesses esser vberta. Sies fill prudent e vetla en oracions deuotes humiliant la tua superbia a totes les creatures humanes.

En quines coses la ferma pau del cor sta fūda da e lo verdader benefici. **C**apitol.terc.

F Ill yo he dit la mia pau vos d̄re la mia pau vos done e no axi com lo mon la dona yo la done. Tots generalmēt la verdadera pau attenyer desigen mas lo que aq̄lla requir cercar no curen. La mia pau ab los humils e simples d̄ cor habita: e ati si ami scoltaras e seguiras les profitoses paraules dela mia gloriosa doctrina poras attēyer marauelloz

Tercer

sa pau dins los regnes dela combatuda ànima tua . Mira ab los vlls dcla tua esuetlada pensa ans de començar la fi deles tues obres:e solamēt en plaure anu la proa d̄ tos d̄signs endreça:e fora de mi que so pp̄t de reposada vida ninguna cosa cercar vuller . E deles obres dels altres no vuller p̄sumptuosamēt fer ubī ni vuller empachar te deles coses que atu no son acomanades . Y en aq̄sta manera pora ser q̄ sentras tard o nūqua alguna manera de torba:que nunca sentir congoxes ni cōportar algū afanyos treball de cors o d̄ ànima no pertany al stament de aq̄sta present vida mas ala vida perdurable eterna e benauenturada.No stimes donchs hauer trobat la pau verdadera sino sentis alguna aduersitat o congoxa . Ai cregues posseir benaueturada vida si totes coses segons la tua voluntat succepen . Perque lo verdader amador de virtut nos coneix en aço ni la perfectio d̄l home en aquestes coses repoladament atura mas en offerir te de bon cor ala volūtat diuina:e q̄ axi en les aduersitats cō en les prosperitats a deu alegres gracies li presentes . E si seras tan ferm constant e fort en la virtut desperança que apartada tota interior: consolacio aparellaras lo teu cor a sostenir:maiors congoxes no stimat a tumateix sanct ni iust esser:lauors en la verdadera e dreta senda d̄ pau acamines:e tendras segura e certa sperança d̄ veure en la tua fi la mia alegre cara . E si a tumateix complidament meinsp̄caras si es cert que vsaras de gran abunda

Libre

cia de pau segons la disposició dela tua habitació e posada.

¶ Dela excellencia del pensament libert e que de maior merit es la humil oració que lo legir les sãctes scriptures. ¶ Capitol. xxx.

Senyor aquesta es obra de perfet home nũqua la sua dreta intencio desuiar desles celestials benautures: e dñsiadament passar entre les grans ansies de aquest mon miserable: no a manera de percos e feuch mas ab vna prerogatiua de voluntat liberta sens acostar se ab desordenada affectio a creatura alguna . Prech te clementissim deu e senyor meu que deles ansies de aq̃sta present vida me dliures y que en les freturoses necessitats del meu fatigat cors non enbolique:perque ab lo delit d̃ aq̃ll no empache los camins per on la salut dins lamina nua arribar poria:e perq̃ yo d̃ treballs treballat e cãsat no sia derrocat no dich de aquelles coses que la vanitat mundana ab tota affectio d̃ sija mas de aquestes miserables miseries que penadament la nua treballada anima turmentẽ ab la comuna maledictio d̃ la mort trita:empachãt que en la libertat d̃l sperit entrar no puga tantes vegades cõ entrar vulla. O deu e senyor meu dolgo: inefable: cambia en amarga dessabo: tots los meus carnals delits que tan desuiadament dela amor deles eternals riques me apartẽ afalaguẽ e tiren enganofament a si ab vna sola vista de vn be present ques mostra delitable . O deu e senyor

Tercer

meu nō vèga la mia carn e fāch miſable nō engāe
a q̄st fals non ni la sua breu e d̄ſestimable gloria:
ni les astucies e assalts d̄l enemich diable . Donā
força y ſforç pa resistir:paciēcia pa sufferir:e pa p̄=
seuerar inuēcible fermetat e cōstācia . Donā per les
cōsolacions de aq̄st mō la suauissima vinctio del
teu sp̄it:e p̄ la carnal amor donam lamor del teu
ſact nō sanctisim:q̄ lo mējar lo beure lo vestir e les
altres coses pa la sustētacio d̄l cors necessaries al
sp̄it d̄ duocio ences sō treballoſes . Atorgā seyor
vsar tēpradamēt d̄ tals vitualles p̄q̄ en los vns
d̄ſigs de aq̄lles nō emboliq̄. E auozrir totes vian
des no es necessari perq̄ natura necessariamēt ha
d̄ſſer sotsuēguda:mas cercar coses superflues e al
gust molt d̄litables la xp̄iana ley iustament ho re
proua:p̄q̄ la miserable carn cōtra lesp̄it supbanmēt
se mouria . Supplic̄ te seyor q̄ la tua poderosa
ma en los pills d̄ aq̄sts pillosos camins me guie
en garde q̄ d̄l mig dela verdadera senda desua
riadament noni aparte.

¶ Que la particular amor del subira y etem be
gramment nos aparta.

¶ Capitol. xxxi

f Ill mester es donar te tot per lo tot q̄ es
du seyor n̄re e q̄ tu d̄ tumateix no sies. E
sies cert q̄ la cosa q̄ mes en aq̄st trist mō te
pot noure es a tumateix tenir amor algua:q̄ segōs
la affectio e amor q̄ portes axi la cosa mes o mēys
se acostā. E si la tua amor ſa pura e bē ordenada
ſas libert d̄ vn trist catiueri. no vuller cobeiar lo q̄
no es honest posseir:ni vuller tēir lo q̄ d̄la iterior li
b.i.

Libre

bertat apartar e desuiar te basta. Marauella'es q̄ del centre d̄l teu cor aní not aconianes ab totes les coses que desijar o attēper pugues : perque en vana tristor not consumeixques ni en superflues ansies te fatigues. Sta al plaer e voluntat nua e no sentras dolor nuseria ni alguna congoxa. E si cerqs deca o della diuersitat de coses pa delitar te nūqua trobaras alegre deport ni contenta bena uentura: perq̄ en tot loch trobaras algua occasio de enuiosa tristicia . E axi no la cosa attesa o multiplicada d̄ part d̄ fora nos aprofita mas la q̄ es niēspreada e tallada de rael d̄l cor nostre. E ago no solament entengues d̄les grans riqueses e rendes mas encara dels vans desigs d̄la hōra e pō posa vanagloria : q̄ sō coses q̄ axi cō a vana ombra fenexen . E axi poch aprofita lo loch en lo ql lesperit de feruēt d̄uocio no habita: ni atura molt en nosaltres la pau defora guāyada si dins lo cētre del nre cor no es aposentada . E ago vol dir q̄ si tu no staras en ni mudar te pots mas no millorar pq̄ attesa la occasio trobaras lo que bas fugit e mes auant encara.

¶ Oño pa denciar lo cor e p̄ ala celestial sauiea."

¶ Capítol. xxxij.

GOnfermā deu e senyor meu per la grā del spit sanct e donā sforçada virtut pa buydar lo vctell del meu cor ple de enuioses ansies e tristures . E donā aclarits vlls pa mirar q̄ totes les coses de aq̄st vil mō sō trāsitori es e q̄ dauall lo sol noy ha cosa q̄ tīga fermetat al gūa. Atoz gā seyor la celestial sauica pq̄ aprēga d̄

Tercer

cercar e d'amar atú sobre totes les altres coses: y de entēdre aq̄lles segōs lo arreglat orde dela tua ordenada saúiea. Donā gr̄a de discretaniēt apar tar me dels d̄lirs agradables e ab humil paciēcia cōportar les aduersitat̄s enuiofes. Donā senyor ales pa discretaniēt fugir los lagots e vanes la or̄s dels niñables homiens: e ab humil paciēcia cōportar les vergonyoses iniurias: q̄ certaniēt sta fundat sobre alta virtut q̄ per lo vent d̄les paraules no fa variable mudança ni dōa les orelles al dolç caire dela serena que es lo parlar dels lagot̄ers enganosos.

¶ Contra les lēgues d̄ls maldiēt̄s. ¶ Capít. xxxiiij.

No prēgues enuig si algūn diē de tu coses puerfes e males p̄q̄ tu piors coses deus s̄timar de tu q̄ aq̄lles no r̄ahonē: e creure q̄ est lo maior peccador q̄ sobre a q̄sta habitable terra habite. No es poca discrecio en mal tēps tenir callat silenci e girar se anu ans q̄ls v̄ans iuhins d̄ls homiens segueix̄qs. Ni sia la tua pau en la boca dels homiēs q̄ encara q̄ diguē de tu coses o bones o males not podē fer altre d̄l q̄ est. Diques on sta la v̄dadera pau e verdadera gloria sino en mi? E axi q̄ no pēsa en seruir ni de plaure als homiens mas anu te la proa de sos ser uirs endregada cōtinua pau tendra dius los regnes dela sua aia: q̄ dela fōt de d̄sordenada amor e temor vana narē los rius de passions enuiofes e tristes.

¶ Com deuē reclamar a d̄u e beneir lo en lo tēps
h. ij.

Libre

de les tribulaciōs e cōgotes. ¶ Capítol. xxxiiij.

Senyor tostemps lo teu fact noni beneyt que has volgut q̄ la potencia de aq̄sta cruel tribulacio e congora me combatata. E p̄q̄ senyor asletjat per terribles ansies no puch fugir adaq̄lla es mester q̄ atu recorrenga perquem dones socors en tan cruel batalla. Ara senyor so posat en tribulacio e congora p̄ les q̄ls lo meu adolorit cor sent enuioses penes. E axi pare celestial te supliq̄ p̄ix so posat en tā enuios charge que ami fill e seruet teu de tan trista preso delliuers. Placiat senyor voler me dlliurar que yo misable pobre q̄ puch fer ni on puch anar si la lum d̄la tua beneyta gracia nō guia. Donant senyor paciencia e aiudā deu meu e no haure por a neguna tribulada congora. Mas ara posat en la mar d̄ tan amargues ansies q̄ dire sino senyor sia feta la tua voluntat. E perque yo mereixch se tir lo pes de tan enuioses penes placiat q̄ ab muscles de simple paciencia lo comporte fins passe a questa tēpestat enuiosa. Poderosa es la tua ma pera lançar de mi aq̄sta tentacio enuiosa e pa fer amollir lesforç dela sua poderosa força: p̄q̄ yo del tot no peixca axi cō moltes vegades has fet ami tu deu meu e misericordia mia. E tāt com ami es difícil sostenir tan enuioses fatigues tant atu es facil remeyar e amollir aquelles.

¶ Com deuem demanar la diuinal aiuda e cō d̄ uem tenir sperança de cobrar la perduda gracia.

¶ Capítol. xxxv.

EXERCET

Hill puiç yo so lo senyor q̄ done confort
en lo temps dela tribulacio e congoxa
vine ami comi volras complit remey a
daquella. E lo q̄ mes empacha lo canii
per on del cel no deualle la diuinal aiuda es que
molt tard te gires ala oracio duota: q̄ ans q̄ anii
deuotament supliqs cerques solagosos dports
y exteriors alegries en les quals alegrar e delitar
te pugues . E per aquesta occasio totes coses te
aprofitara poch fins que conegues e sapias que
yo so lo qui delliure adaquells qui en mi segura
spaca tenen : e fora de mi noy ha consell q̄ valga
ni algun remey q̄ durar ni aprofitar pugua . Mas
quant hauras cobrat sperit apres dela tempestat
tan scura pren sforç ab la luminosa lum dela nua
clarciant misericordia : que yo stich prop pera re-
parar totes coses no solament segons eren mas
encara en maioz abundancia . Digues per anii
es neguna cosa difficil ne impossible: o so yo sem-
blat al q̄ parla e no obra . Digues on es la fe tua:
sies ferm e constant : sies animos e fort y en lo d
gut temps vendra atu consolacio alegre . Spe-
ra spa ami qui so lo verdader metge y sanare les
enuioses malalties dila tua entristida anima . La
tentacio es la que enuiosament te turmenta : la
vana temor es la que terriblement te spanta . Que
aprofita tenir ansia de les coses que son per ve-
nir sino quens fa tenir enuiosa tristicia . Glana e
inutil cosa es entristir o alegrar se de les coses soe
uenidores q̄ puçtura no succera segos lo teu esuet
h.iiij.

Libre

lat pensament ansiosament contempla: empo hu-
mana cosa es al home esser enganat per les ima-
ginaciōs aquestes: mas també senyal es de poch
animo ser portat tan laugerament del enemich a
la imaginació falsa: pque ell no cura si ab veritat
o fallia nos engana o burla: ne fins derroca p ter-
ra ab lo pes dela amor de les coses presents o ab
la temor dles esdeuenidores. **E** axi nos torbe lo
teu cor ni tema creu en mi e confia dela granea d
la mia infinita misericordia: que quant tu creus
star molt luy d mi moltes vegades stich yo prop
d tu: e quant tu mes creus esser perdut lauors sta
mes prop de tu lo guany del teu merçer. **N**o cre-
gues esser del tot desemparat encara que algues
vegades enuiofes tentacions te enuic: que lome
per aquests afanyosos camins al regne dl cel dre-
tament acamina. **E** certament es mes profitosa
cosa atu e als altres seruents meus queus exerci-
teu en aduersitats enuiofes que si totes les coses
a vostra voluntat e desig succbien. **E** perque yo
vcig los teus amagats pensaments conech que
has niester per ala salut tua que algues vegades
te dexen amarch que per la successio dl be en alti-
tut de pomposa superbia no muintes. **N**o que yo
te donat te puch en qualseuol temps leuar: e tor-
nar ho a tu quant anu plaura. **E** la cosa que yo a
tu donare mia es e quant yo la pendre no pēdre
fino cosa mia: p q mia es qualseuol stimada ioya
e qualseuol pfer be que yo atu donare. **E** si yo tra-
nietre atu alguna tribulacio o cōgoxa not indig

Tercer

nes ni derroques del teu cor la força puiç yo pres-
tament te puch ajudar e canbiar qualseuol enu-
iosa tristicia en goig plaet e alegre: empero yo so
iust e digne de laor grandissima com aquestes co-
ses faç ab tu en semblant manera. E si tu ab lum-
de discrecio la veritat d'ago contemples no deus
p alguna aduersitat enuiosament entristir te mas
graiment de aquella alegrar te fent ne aní inu-
merables gracies. Y encara deus tenir per vna se-
nyalada alegria q' essent affligit te done doloro-
ses congores. Ari com me ha amat lo meu pare
ari anie yo a vosaltres. Y he dit als meus amats
decebles no⁹ tranet a deportes goigs ni solacos
mas a enuioses batalles: no a honres mas a en-
uergonyides vergonyes: no a d'itos repos mas
que ab vostres afanys produexcau marauellos
fruyt de paciencia: e ari fill meu recordat de aqstes
niies tan profitoses paraules.

¶ Eõ se deu menysprear q' se uol creatura p'q' pu-
gan trobar lo creador nre. ¶ Capitol. xxxvi.

Enyor du meu encara he yo mester ma-
ior gracia atenyer si tinch de arribar a
daquell benaueturat loch en lo qual ne
gu me pora donar enuiosa fatiga: per
que quant alguna cosa en aquest trist mo me dte
les ales dela mia voluntat no podẽ volar ala ex-
celsa altitut dela tua maiestat immensa. Aquil desi-
iaua libertamet volar atu senyor qui deya. Quin
dõara plomes ari com a colonia e volare e repo-
sare. E perque noy ha libertat mes liberta que no
h. iiii.

Libre

Desijar res en aquesta miserable terra es mester de
semparar e auozrir a sinateix e ab los vberts vlls
dla eluetlada pensa contemplar a tu creador del
mon e de totes les creatures. E qui no sera desé
baraçat dels enganosos laços dles creatures hu
manes no pora libertament canuiar als celesti
als e p durables regnes. E pço en aqsta present vi
da molt poch contemplatiu se trobē perq nos
saben apartar deles mortals creatures que tã en
ganosament nos detenen. Mas p aço es mester
vna sobreabundant gracia que alce lanima sobre
sinatera en altitut de contemplació deuota. E si
lome no es cleuat en sperit e apartat de totes les
creatures humanes e ab deu vnit qualseuol cosa
que sab ni te es de molt poca stinia. Los tēps fa
grannēt pobre aquell e iaura en les vanitats de
aqueita miserable terra q stina neguna cosa esser
grā sino lo sol etem e subirā be: perq qualseuol co
sa que no es deu deu esser cō a vil e deicte dcesti
mada. Bran differencia es certament entre la sci
encia del home illuminat e deuot e la sciencia del
letrat y studios clergue: pque mes noble es aqlla
doctrina que deu alla dela font dela diuina influ
encia que aquella que ab treballs de humana in
dustria se pot de cadadia attenyer. Molts desigē
los alegres delits dela cōtemplació deuota mas
no studien en adquerir aquelles coses que per at
tenyer aquella son necessaries. Y encara lo q molt
los empacha es que stā posats en aquestes coses
fencibles poch curant del esmortiment de sinate

Tercer

cos. No se que es ni ab quin sperit som eleuats ni que speram attenyer los qui som nomenats spiri-
tuals que tots los maïors treballs e anies ires
posam p les coses transitories e vances: e ab molt
afany nos recorda deles nostres interiors coses.
O miserables de nosaltres que tantoit q vn poch
dins los retrets de nostra memoria haue exami-
nat les nostres desestimades obres decōtinent la-
gam tã profitos recoit defora d aquella: e no mi-
ram en quin vil fanch stan les nostres affections
soterrades: ni plozan per effer tan sutzies noitres
miserables obres. Qualseuol cam hauia corrom-
put la sua carrera per la qual cosa se segui lo gran
diluuí. E axi cō la nostra interior affectio sia cor-
rupta necessari es q la seguent actio que es senyal
dela priuacio dela virtut interior aximateix se cor-
rōpa. Del arbre del cor pur e net proceeix lo sabo-
ros fruyt de virtuosa vida. Lo que cascu virtuo-
sament obra nosaltres ho miram mas no contē-
plã ab qnta virtut se fa. E acostuman mirar si al-
gu es fort rich bell abil o pobre bō scriuet o bō cà-
tor: enpo pa mirar al pobre de volūtat al humil e
mansuet al deuot e contēplatiu noy volē girar la
nra enfosqda vista. La natura mira les coses ex-
teriors dl home e la grã ales exteriors coses se gi-
ra. Aqlla moltes vegades se engana mas aqlla
en deu senyor nre te segura spãça pque algũ dolo-
ros engan enganofament no reba.

¶ Cō deu lome mēysprear e dēstimar a sinateix
e lãçar de si tota cobdicia. ¶ Capitol. xxxvij.
b.v.

Libre

Ell no potas perfectament posseir liber-
tat verdadera fins que tu a timateix de
sestimes . Lors los que son propietaris
e amadors de sinateros en scures e
tristes presons stan enuiosament presos cercant
tostèps les coses plaents delitoses e agradables
e no les que son de iesu christ saluador y redèptor
de natura humana: no mirant ni contemplant q̄
tot lo que de deu no proceeix ari com a fum pas-
sara perira e finira. Scolta fill aqueita breu e pro-
fitosa paraula. De aquest mon detau tot e troba-
ras lo tot . Dexa la treballosa cobdicia e attenye-
ras alegre reposada e conteta vida. Stoia aq̄stes
coses dins la casa dela tua memoria q̄ no potan
sino granment aprofitar te . Senyor ago no son
coses de burles que en aquestes breu paraulas to-
ta la pfectio dels duots religiosos sta manifesta-
ment tancada . Fill no deus los passos dela tua
voluntat tornar atras del camí dels perfets reli-
giosos mas esser mes sforçat de mūt̄ar en laltitut
de contemplatiua vida o almenys ab continu d̄
sig sospirar per attenyer aquella . Volguera q̄ tu
fosses arribat ala pfectio aquesta: que a timateix
no amasses mas q̄ seguisses continuamēt les dre-
tes carreres d̄la mia voluntat sancta: que lauors
me series molt accepte y en goig e pau la tua deli-
tosa vida aturaria . Moltes coses tens a dexar a
les quals si complidament no renunciés no atte-
nyeras lo que tan affectadament aní demanes.
Yot cōselle que compres de mi or enflamat ço es

Tercer

la celestial saúcia si vols esser rich ab lo qual mēys
paras totes les coses de aquesta miserable terra.
Destima la mundana sciencia aparta d' tu tots
los humans delits e solagos . Yo he dit atu que
en lo mon vosaltres deuen cambiar les coses al-
tes per les vils e destimades: que vil poca e ob-
lidada se mostra la verdadera celestial saúcia : la
qual no sab ni presumix de si coses altres ni cerca
de fer se gran en aquesta miserable terra : trobant
aquella molts per paraules mas stan molt luny
en les obres: enpo ella es vna rica perla p molt
discretament stoiada.

¶ Dela poca fermetat del cor e com la fi d' totes
nostres intencions duem tenir a deu endregada.

¶ Capítol. xxxviij.

f Ill no vulles seguir dels te^s desuariats
desigs les perilloses sendes: perq̄ tāt cō
en aquesta miserable vida viuras seras
subiugat a desuariada mudança: y encara q̄ nou
vulles vnes vegades te trobaras trist e altres ale-
gre: ara torbat apres duot: ara pereos e apres di-
ligent. Mas sobre aquestes mudances sta lo saui
e docte home mirant ab aclarida vista no curant
dl que en simateix sent o de qual part bufa lo vēt
de fermetat tan mudable: mas q̄ tots los desigs
dela sua pensa a bona sancta e dreta si ordene.
Perq̄ tant com mes sera pur e net lull dela tua in-
tencio tant iras mes segur e ferm entre les grans
tempestats de aquesta perillosa vida. Mas molt
souint se cega lull d'la tua intencio e senyaladament

Libre

quant alguna cosa delitosa mira e tard sen torna
libert d'ran alegre vista:e molt tard se troba algu
que alguna cosa profitosa no cerque. Axi vingue
re en temps passat los iubeus a martha e a mag
dalena no solament per iesus mas perque a lazer
resuscitat mirar poguessen . Denciar se deu d'ochs
lull d'la intencio perque sia dret e simple e perque
apartant se de totes altres coses ami solament se
endrece.

¶ Del que ama a deu sobre totes coses.

¶ Capitol. xxxix.

Deu meu q'na cosa puch yo desijar mes
benauenturada que a vos senyor? O sa
borosa e dolça paraula del que ama lo
verb diuinal e no lo miserable mon ni les transi-
tories coses que en aquell habiten . O senyor sies
continuantment ami present e yo sere alegre que la
tua absencia enuiosa tristoz me pcura . Tu dones
al cor pau repos e cōsolacio strema e fas q' qual-
seuol cosa sens tu no tinga fermetat algua:mas
si ha desser plaent delitosa e alegre es niester q' la
dolzor d'la tua beneyta gracia si presente:e que sia
salada ab la saborosa sal dela tua grā sauiela . A
daquell a qui tu senyor est plaent no se que algua
cosa enuig li procure:e aqll qui ab tu no te amif-
tat verdadera no se q' res alegrar lo puira . Mas
los sauis daquest ignorant mon en la tua saui-
sa fallen:e aximateix los luxuriosos en los sur-
zeus vicis dela carn embolicats:perque en ells se
troba molta vanitat dela qual proceix la mort

Tercer

eterna . Mas los' que atu senyor segueyen menys
preant aquest vil mon e la sua cam viciosa son tē
guts per verdaders sauis:pq̄ sabudament passen
dela vanitat ala veritat e dela cam al sperit: e axí
adaquests tals es nostre senyor deu dolç saboros
e amable: e quantes coses de be en les humanes
creatures troben tot ho refirē ala laor del seu crea
dor. Empero molt es desigual e diferenciada la
sabor del creador e dela creatura:e dela eternitat
e la del temps:e dela lum increada e dela lum illu
minada. O lum eterna illuminant totes les tene
bres deles creatures humanes: dñeiam senyor dñ
meu ensutziat cor les amagades entramenes:ale
gra illumina e anima lo meu sperit trist enfosquit
e miserable ab totes les sues potencies porque a
tu ab strema alegria acostar se puga . O senyor y
quant vendra aquella benauenturada e desijada
hora en la qual me alegres ab la tua dolça presē
cia: que tant temps cō me tardara de cōplit goig
fere yo fet steril . O gran dolor que encara viu en
mí lo vell peccat e vici lo qual no es perfetament
mort que encara desija batallar cōtra lesperit mo
uent cruels batalles en los regnes dela mia ani
ma . Mas tu que senyoreges lo gran poder de
la mar e amanes los terribles mouiments de
les sues oncs aiudam senyor: e destruint les gēts
que cerquen guerres romp los ab lesforçat po
der dela tua virtut poderosa . Prech te senyor
que mostres la magnitut dela tua gran potencia

Libre

e sia glorificada la tua mà dreta : perque yo sino en tu deu e senyor meu no tinch altra sperança ni refugi.

¶ Que en aquesta present vida no podem star segurs de tentacions.

¶ Capítol. xl.

F Ill en aquesta p̄sent vida no pots esser segur deles enuioses batalles deles tentacions iniques. **E** arí tant com viuras es niester que arnat deles spirituals armes animosament te defenses: puix ala dreta part e ala squerre est combatut de enenichs cruels e puerfos. **E** si vols en tan perillosa batalla acāpar sens nafres algunes deffen te ab lescut d̄ verdadera paciēcia. Mas si sobre totes coses ab sancera voluntat lo teu cor en mi perfetament no poses no poras attēyer aquella gloriosa victoria quels benauēturats sancts attenyer acostuniē. **E**s niester donchs q̄ animosament te deffenses e ab sfoz cada ma batallar contra los teus furiosos cōtra rís: perque al que animosament batalla es donada la manna d̄ victoria: e al pereos vençut la trista preso de enuiosa miseria. Si tu en aquesta present vida reposar desiges com arribaras ala ciutat de contenta benauentura: No vulles donchs en aquest mon cercar repos mas trobar la verdadera paciēcia. Cerca la verdadera pau no en aquesta miserable terra mas en los alts cels: no en los homens ni en les altres miserables creatures mas en sol deu per amor del qual deus voluntariament sofferir treballs dolors tentaciōs cōgoxes

Tercer

enuigs malalties injurries reprehensions confusions
correctiões necessitats e fretures . Aquestes coses
ap:ofiten pera guanyar contenta e loable victo-
ria:aquestes coses lo nouell caualler de iesu christ
sperimentē:aquestes coses la gloriosa corona del
cel gloriosamēt fabriquen:e al qui aquestes coses
per mi cōportara yo li donare per lo breu treball
de sofferir aq̄lles etem e pdurable guardo:e li do-
nare p la trāsitoria cōfusiō e vergonya los goigs
dela infinita gloria . No cregues tenir tostemps
spituals consolacions en aq̄lta present vida que
los meus gloriosos sancts no les han continua-
ment tengudes mas han comportat enuigs ten-
tacions e fatigues:enpo en totes coses son stats
pacients confiant mes en la diuina ajuda q̄ en si
mateixos:conexent q̄ no son mercedores les pas-
sions de aquesta present vida pera guanyar los
goigs dela esdeuenidora gloria . No pots tu lau-
gerament haucr lo que molts ab lagrimes ab tre-
balls e fatigues enuides han pogut attenyer. Ha-
ies sperança en lo senyor e batalla animosament
e no desconfies mas offir lo teu cors e anima cōs-
tantmēt p la diuina gloria:e yo ho satisfare molt
complidament y stare continuament ab tu en to-
tes les tribulacions afanyoses.

Contra los vans iuhins dels homens.

Capitol. xli.

F Ill posa lo teu cor fermament en deu e
no temes lo iuhí dels homens puix tin-
gues pur e net lo vessel dela tuaapura

Libre

Da consciencia: y en tal manera sufferir es profito
sa cosa: maiorment que d'aquest humil comport
no sentra algun cuijos treball lo cor que mes en
deu que en sinateix confia. Molts moltes coses
parlen ales quals complidament no deu esser se
atribuida e voler satisfer ni respondre a totes aql
les no seria possible. E si lo glorios apostol sent
pau treballant per amor de nostre senyor en plau
re a tots e tant quant podia en la edificacio e sa
lut dels altres no pogue acampar desser vergo
nyosament iutjat e d'idenyat: mas comanant se
a deu qui totes coses mira ab les armes d'simple
humilitat e paciencia se defene deles verinoses le
gues dels maldients homens e d'aquells q con
tinuament pensen vanitats e falsies. Volgue lo
glorios fact algunes vegades respondre perque
per lo seu callar alguns de flach iubi no se scanda
lizassen: diēt qui est tu perque tenies al home mor
tal que huy es viu e d'na ia nos mostra lo seu mi
serable esser: teni a deu e not spantaras dels misa
bles homens. Que pot fer atu lome ab forza de
enijoses paraules o iniuries que mes a sinateix
que atu danuifica. Tu posa a deu dauant los
vberts vlls d'la tua pensa e no vulles iradament
contendre ab armes de enijoses paraules. E si a
tu par que de present cofusio e vergonya compor
tes la qual no has mereixuda not vulles enfel
lonir ni rompes lo teu cor ab martell d'algua im
paciencia: mas mira ami en los alts cels qt puch
delliurar de qualseuol vergoyosa iniuria e donar

Tercer

a cascu lo guardo de les seues obres.

¶ De la pura y entrega renunciació de sí mateix p
attenyer la libertat del cor. ¶ Capítol. xliij.

All d'xa a tu mateix e trobaras amí: que
tostemps q̄ atú d'xaras sens tornar te a
pendre attenyeras de mi multiplicada
gracia. Alguns a sí mateixos renunciem
mas ab algua excepcio p̄q̄ en deu complidament
no confiē: e axí treballē d' prouoir se. Altres t̄abe
en lo principi ho desempare tot mas apres cōba
tuts per les cruels tentacions a les seues coses pro
pies tornē. Mas aq̄sts nūqua arribarā del pur
cor ala libertat verdadera ni ala gracia dela ver
dadera amicitia fuis q̄ ab cōplida renūciacio fa
cen cada dia primer sacrifici de sí mateixos: sens lo
q̄l no stan ni starā en la unio dela celestial caritat
e gloria. You he dit moltes vegades e ara ho tor
ne a dir: dexa e desempara a tu mateix e attēperas
grā pau dins los regnes dela tua anima. Donau
tot p lo tot q̄ es deu: no cerques res no demanes
e reposa en puritat e cōfia en mi e attēperas amí:
e axí lo teu clar libert e alegre cor no attenpera les
enuioses tenebres d' misable cobdicia. Esforçat p̄
ga e desija attēper a ço p̄q̄ despullat d' totes les co
ses ppries pugues seguir a iesus: e axí defallirā to
tes les vanes fantasies e les imaginaciōs iniq̄s
e les superflues ansies: e morra la desordenada a
mor q̄ ab mortals colps enuiosament te cōbatia.

¶ Del bon regiment en les coses exteriors e de re
correr a deu en los perills. ¶ Capítol. xliij.

i. j.

Libre

F Ill lo que d'us ab solícita diligència mirar es q̄ en qualscuol loch negoci o exte-
rior occupació sies interiorment libert te-
nint poder de senyorciar a tumateix: e sotmet to-
tes coses atu e tu no sies sotmes adaq̄lles: e axí
no seras seruent ni sclau cōprat mas libert senyor
e regidor d'les tues obres: caminant ala segura lí-
bertat dels fills de deu los quals continuament
stan en la sua diuina presència specular les eter-
nals benauétures ab inefable alegria: mirant ab
desdēyosa vista les transitories coses vsufructuāt
aq̄lles pa ben servir segons p lo subiran mestre sō
nstituides: lo qual totes coses ab iust liuell e or-
de te ordenades. Si staras cōstant e ferm en q̄l-
seuol cosa q̄ esdeuenir te pura e tancāt pa mirar a
q̄lla los vlls carnals entraras en lo tabernacle ab
moyses a demanar al senyor cōsell e aiuda: oiras
algunes vegades la diuina resposta e restaras in-
fruit d'algũes coses presents y esdeuenidores ne-
cessaries p ala salut de lanima tua. Que tostēps
lo glorios moyses recorria al tabernacle pera sol-
tar e deternienar les sues q̄stions e dubtes e recor-
ria ala segura infançonia dela oració deuota per
delliurar se dels grans penills e maldats dels ma-
liciosos homens. Axí deus tu fugir dins los re-
trets d'el teu adolorit cor e allí ab plors e gemechs
inuocar la diuinal aiuda. Que lo grā capita iosue
e los fills de israel se lig esser stats p los gabaoni-
tes enganats p̄q̄ no demanarē primer la diuinal
resposta: mas donant se ales afalagades y enga-

Tercer

nosfes paraules ab falsa pietat foren granniēt en ganats.

¶ Que lome no deu eēr en los negocis importu.

¶ Capítol. xliiij.

L Ill acomana tostenips amí los te⁹ negocis e yo dispōdre be de aquells en lo temps necessari. Spera e confia ab ferma e segura speranza en lo iust orde dela mia ordenança e attenperas vtilitat grandissima. O senyor ab contenta voluntat te acomane totes les mies coses que poch me pot aiudar mon pensament si la tua gloriosa aiuda me desēpara. Plaques atu senyor quem fesses tā estimada gracia q̄ yo no encallas lo meu pensamēt en la gran platja dels humans negocis: mas q̄ voluntariament me offeris ala ordinacio d̄la tua voluntat s̄acta. Fill meu moltes vegades desija lome algua cosa q̄ āps de hauer la attesa comēça tātost de auorrir aq̄lla p̄q̄ les hūanes affectiōs en vn mateix loch continuament no aturē: mas ab vent de variable desig d̄ vn loch en altre se mudē. La v̄dadera vtilitat del home es desamar a simateix e ab tal d̄samor atēpera segura libertat en lo seu doloros catiueri. Mas lātich enemich de natura humana nūqua cessa ab colps d̄ cruels tētacions lo flach spirit cōbatre tenint denit e dedia enuios setge p̄ pēdre algū desanciat dins los se⁹ enganosos laços. Perço vetlau en ōro deuota diu n̄re senyor p̄q̄ en les cruels tentacions no vingau a caure.

¶ Quel home no te algun be d̄ simateix nis d̄u d̄
i.ij.

Libre

algũa cosa vanaglorieiar ni loar. ¶ Capi. xlv.

Senyor quina cosa es lome pera q̄ tu te recordes dell ni lo fill del home pa q̄ tu lo visites? q̄ ha mereixcut lome perq̄ tu li deguesses donar lo tresor d'la tua sancta gr̄a? O senyor y de quem puch yo clamar si tu anu desempares: ni cō puch yo iustament contendre ab tu si algunes vegades tu no fas lo que de maue. Mas lo q̄ yo verdaderament puch pēsar ni parlar es dir senyor no so yo res negũa cosa de be tinch de mi ans en totes coses so defallit: e si p̄ tu no sere aiudat e interiorment informat tot sere fet gr̄ament dissolut. Enpo tu senyor tostēps est aq̄ll mateix y eternament dures: tostēps lo iust e sanct obrant totes coses be iustament e sancta disponēt aq̄lles ab marauellosa sauiesa. Mas yo q̄ mes al mal que al be so inclināt en vn stament reposadament no ature ans set temps se muden sobre mi: empero tantost stich en segur repos quant atu senyor plau de tranietren la tua poderosa ma per quem aiude. Que tu sol sens algũa humana aiuda pots aiudar me e tant reposar me q̄ la mia cara p̄ negũa cosa en diuerses colors no prēga mudança mas lo meu cor alegre en tu senyor repose. ¶ E axi si yo sabia desestimā q̄l seuol consolacio humana poria rasonablement spar la tua beneyta gr̄a: e del do dela noua cōsolacio sētir alegria gr̄a dissima e alegrar me ab tu d' on proceir tot lo be q̄ yo sēyo: spe. Yo senyor so vanitat e no res dauant la tua maiestat e presencia donchs de quem puch glorieiar? Certament la vanagloria es vna

Tercer

mala e cruel pestilencia e vanitat grādíssima per
quens aparta dels alegres camins de verdadera
gloria: e dela celestial gracia tristamēt nos despul
la. Perq̄ volent lome a siniateix cōplaire d'splau
atu senyor: e quāt les humanes laors atenyen d'
sija deles verdaderes virtuts se aparta. Mas es
verdadera gloria e sancta alegria glorieiar se hō
en tu e no en si: alegrar se en lo teu sãct nom e no
en la sua virtut propria. Sia senyor lo teu sanct
nom loat e no lo meu: e no sia atribuïda ami la
or alguna dels homens. Tu est la gloria mia tu
est del meu cor la alegria. Perq̄n los miserables
iubeus la hōra dins ells matexos e yo cercare la
que es de sol deu: perque qualseuol humana glo
ria e qualseuol temporal hōra e qualseuol huma
na senyoria comparada ala granea dela tua eter
na gloria es gran vanitat e follia. O veritat mia
e misericordia mia deu meu trinitat benaventura
da atu sol sia donada honra laor virtut e gloria
pera sempre.

¶ Del menyspreu de qualseuol temporal honor.

¶ Capítol. xlvj.

Hill not vulles enuiar si veus algũs ho
mens muntar en altitut de exalçada se
nyoria e atu abaxar en pfūditat d' poca
stima. Alça lo teu cor ami en la sumitat d's cels e
not entrítira lo mēyspreu d's homēs en aq̄sta ba
xa e miserable terra. O senyor p̄q̄ en enfosq̄des tene
bres som posats tãtoſt sō enganats p la vanitat
de aquest mō miserable. Si yo dretament ami re
i.iiij.

Libre

nire noni es stada feta iames alguna iniuria per alguna creatura : e axi no tinch algua occasio pq̄ de tu clamar me puga . Amí iustament deu esser atribuïda confusio e vergonya : e atí senyor laoz honra e gloria . E si yo noni dispondre per q̄ ab a legra voluntat desige esser niensprecat de qualseuol creatura no pore tenir pau dñs los regnes d' la nua combatuda anima : ni spiritualment esser illuminat ni perfectamet esser vnit ab tu rey de gloria infinida .

¶ Que no deueni tenir pau solament ab los homens mas ab deu.   ¶ Capítol. clviij.

F Ill si poses la tua amor en alguna persona tostéps viuras enuiat e descontet : mas si aquella endregaras ala veritat q̄ tostemps viu no sentiras alguna tristicia per la mort de ton amich ni de aqll per algua larga absencia . En mí deu star la amor del amich e per respecte meu deu esser amada qualseuol psona bona en aquesta present vida . Sens mí no es bona ni te fermetat alguna la amicia ni es verdadera ni pura si yo no la aiuste . Axí deus esser mort ales desordenades affections dels homens que ames : que tant com pugues d' siges star sens companyia alguna . Perq̄ tāt se acostá mes lome a deu quant sta liny de tota terrenal companyia : e tant pus altament niunta a deu quat mes profundament ala simple humilitat deualia . E lo q̄ a finateix atribueix algun be tanca los camins p

Tercer

on la diuina gracia no li arribe: perq̄ la gracia del
sp̄ent sanct no saposenta sino en lo cor humil e
simple . Si tu sabies desestimar a tunicat e de-
neiar te dela amor d̄les terrenes coses tãtoſt tra-
metria atu la mia alegra gr̄a: mas tu mirant a les
creatures humanes del creador d̄ aquelles la tua
vista desuies . Apren donchs de venire a tunia-
teix en aquestes coses per amor del teu creador e
poras arribar ala diuinal conerenga . Qualseuol
cosa per poca que sia si desordenada mēt es ama-
da e mirada d̄l subiran y etem be granment nos
aparta.

Contra la vana e mundana sciencia.

Capitol. xlviiij.

No mires les embellides e subtils pa-
raules dels homens perque lo regne de
deu nos ateny per ben parlar mas ab
preu d̄ virtuosos obres se guanya . Mira solamēt
les mies profitoses paraules que los scurs ente-
niments illuminen: y entenen lo fret cor a deuo-
cio diuerses e grans consolacions alegriamēt pro-
curen . No vulles legir algun libre que pugues es-
ser vist docte se sauí home mas treballa en legir
tals scriptures q̄ d̄ tu los fuzens vicis denegen :
que mes te aprofitara que la conerenga d̄ algües
questions forts e difícils . Yo so lo qui ensenye al
home la sciencia e done als meus d̄rebles lum d̄
clar enteniment maior que ells pensar poden . A
quell a qui vo parle tantost sera fet granmēt sauí .
O mesquins de aquells q̄ mes 'cerquen les coses
i.iiij.

Libre

inutis e vanes que la dreta carrera de servir'ami.
Temps vèdra quāt lo mestre de tots los mestres
iesus deuallara per oir les ligons dels homiens ço
es per examinar les humanes consciècies:lauors
scodriyara a jerusalem ab luminoses candelas e
seran manifestes les scures tenebres dignozàcia:
fent callar los arguments deles embellides len-
gues. Yo so lo qui mostre en vn pūt mes al home
humil q̄ no li mostraria algun altre mestre en deu
anys en les sabudes scoles. Yo mostre sēs remoz
de paraules sens confusio de opiniōs e sens mos-
tra de honres e sens disputa de arguments . Yo
sollo q̄ mostre d̄ menysprear les terrenes coses e a
uozint aq̄lles cercar les eternes e pdurables:e fo-
gint les vancs e transitories hòres sofferir vergo-
nyosos scādels e iniuries:e posant tota la spança
en mi no cobeiar negūa cosa fora de mi: e ab fer-
uēt amor amar ami sobre totes coses. Que algūf
amant ami hā apres profundamēt les sagrades
scriptures e parlar coses d̄ grā marauella: los q̄ls
mes aprengheren p auozir les mundanes coses
q̄ per estudiar coses de alta e pfunda intelligēcia.
Mas yo a vns parle coses comunes e als altres
specials:a vns ab sēyals e figures dolçamēt ense-
nye : e als altres ab lūinosa lū los secrets misteris
reuele. Yo so lo v̄dader doctor y scodriyador del
cor cōexedor d̄ls pēsamiets pmouedor d̄les rahōf
distribuit a cascu segōf los merits d̄les sues obres.

¶ Que lome deu auozir les etteriors bena-
uentures.

¶ Capitol. xlix.

Tercer

F Ill'en moltes coses has mester esser ignorant y estimar te axí com amort sobre la habitable terra. Y en moltes coses de fer la orella sorda mirāt e pēsant en aql les que alegra pau en los regnes d'la tua anima portar podē. Si tu staras be ab deu e ab discrets vlls contēplaras d'ls seus iuhuis la profunditat marauellosa ab niens afany d' tumeix poras gloriosa victoria atēnyer. O senyor a q̄ som ven guts q̄ plozan los tēporals dans sentiut alegria itrema si per nres treballs algū guany acōseguir podem: e iames nos recordā dels spirituals dās e perdues. Les coses q̄ poch o no res ala nostra anima aprofiten mirā ab los vberts vlls de nra enfosqda pensa: e les coses granment necessaries dexam ab negligencia perdre. E axí per aquests trists camins se va lome a perdre si voluntaria ment los seus d'sordenats passos no retrau de tā errades sendes.

¶ Que no deue laugeramēt creure a totes psones.

¶ Capítol. I.

A Judam senyor en la nua gran tribulacio e congoxa puix inútil e vana es la salut q̄ d'ls homiēs atēnyer poria. Moltes vegades no he trobat fe en aquells q̄ yo trobar la pensaua: e moltes vegades la he trobada allí hon creya q̄ no seria. E axí vana es la sperança dels homiens puix la salut dels iusts d'les tues glorioses mans dualla. O senyor y qual es lome que puga tan segurament camiñar per les perillo

i.v.

Libre

les sēdes d' aq̄sta misable vida q̄ alguna vegada en alguns enganosos laços no cayga . Mas lo qui en tu senyor confia e ab lum de fe alegrament te cerca no pot caure en les enganoses teles de aquest mon transitori . E si peruentura en alguna enuiosa congoxa venia a caure decontinent p tu glorios senyor seria fet delliure;perque no acostumes d' senparar al qui te en tu ferma e segura speranza . Molt tard se troba algu que a son anich en totes les grās tribulaciōs no desempare; mas tu senyor est tan feel e verdader anich que iames desempares al qui a tu fiadament se acomana . Quant sabe aquella anima sancta que dir lo meu pensament es posat e fermat en iesu christ: e si axi stava lo meu pensament nom dariē tan facilmet les hūanes temors enuigs e fatigūs . Mas q̄ pot pueir a tots los incōuenients ne q̄ dels esdeuenidors nials guardar se basta . Si les pūistes e pensades coses moltes vegades nos fā nosa q̄ podē fer les improuises sino grānient canjar nos . Mas porque yo desuenturat no prouei millor a mīna teix e perq̄ tan laugerament creguí ales paraules dels altres . Enpero homens son fragils e miserables encara que per alguns sian nomenats an gels . A qui donchs creure yo senyor sino a tu q̄ est veritat certa que no pots enganar ni algun engan rebre . Quant discretament nos has ammonsttat quens guardassem dels homēs y que los ma iors enemichs del home son los de casa sua . Diu me algu que tinga secret lo q̄ ell me reuela e men

Tercer

tres yo calle e guarde lo seu secret ell mateix no podent callar als altres ho publica descobrintho a ells e ami. Guardam senyor de fictions tan variables e de homens tã indiscrets que yo no cayga en les lengues de aquells e que yo ianies tan folls actes cometa . Dona senyor ala mia boca verdadera paraula e la lengua astuta e cautelosa O qnt es gran indiscrecio descobrir los amagats secrets a molts:mas es gran sauiesa cercar tostêps atu qui lo tãcat cor vbertament mires : e no moures per cascu vent de vanes e inutils paraules. Y encara desijar que totes les coses interiors o exteriors segons la tua voluntat se cõpleixquẽ es acte de viut marauellosa . O quant es segura cosa per conseruacio dela celestial gracia fugir ala vista dels homens e no desijar aquelles coses que alguna vanagloria portar nos poden : mas seguir ab gran diligencia aquelles quens poden fer esmenar la nostra viciosa vida.

¶ Dela confiança q̄ deuẽ tenir en deu quant nos dien algunes iniuries. **¶** Capitol.li.

F Ill ferma seguramẽt en mi les ancores dela tua sperança e lo vent deles humanes paraules not fara dõar a traues en alguna perilloso platja. **E** si peruentura tu eres culpable a aqll que iradament ab paraules te iniuria treballa en esmenar les tues errades obres: e sino tendras alguna culpa vulles cõportar ab humil paciencia per amor de deu tan enuiosa vergonya . **E** si tu de aquestes poques coses

Libre

te enuges es manifest senyal que tu mes als ho-
mès que a deu mires . Que tu perque has por de
esser menyspreat no vols esser repres dels teus d'
sarreglats d'ordens acostant te ala ombra de al-
guna scusa . **E** axí mira atu e conxteras q̄ encara
sta viua en tu la folla amor d' plaure als homès.
Que en no voler eē abatat ni enuergonyit p les
tues males obres se mostra clarament que no est
prou humili ni verdaderament mort al mō axí cō-
deuries . Scolta dōchs ab intenta voluntat les
mies profitoses paraules e no tendras ansia de-
les vanes paraules dels homens. Pesa q̄ si totes
q̄ntes iniuries en lo mō se poguessē dir atu fossen
maliciosament dites q̄ not porien noure si aq̄lles
menyspreadament desestimaues. Mas lo qui no
te la vista dela sua pensa en deu segurament fer-
mada facilmente se mou per vn poch vent d' vitu-
peroses paraules . Mas aq̄ll qui en mi fiadamēt
confia no tendra spant de alguna cosa: que yo so
lo verdader iutge e conxedor de tots los secrets.
Yo conech al que fa la iniuria e al que la compor-
ta : per pmissio mia sesdeuenē tals inconueniēts
perque manifestament los amagats pensamēts
se descobren. Yo iutiare lo innocent e lo culpable
mas primerament ab secret iubi he volgut sperí-
mentar al hu e al altre. Lo testimoni dels homès
souint engana mas lo meu iubi tostēps sera conf-
tant e incōmutable: moltes vegades sta amagat
de manera que poch lo conxeren: empero nūqua
erra ni pot errar encara que ala vista dels homès

Tercer

iniust se demostre. Aní donchs en qualseuol iubi
deuen recorrer e no confiár en son arbitre propí.
Perque l'ome d' sancta e bona vida no senuja per
qualseuol cosa que deu li trameta q̄ recordas que
yo so lo scodrinpador deles amagades penses q̄
no iutge segós lo ques mostra ala humana apa-
rencia:perque moltes vegades se mostra dauant
los me^s vlls culpable aqll q̄ segons los humans
iubins creen esser digne de laor grandíssima. O
senyor deu iust constant e pacient iutge q̄ la flaqa
e mialicia dels homens manifestament conexas
sies tu la mia fortalea e la mia infāconia segura.
Tu senyor sabs lo que yo no se e aci yoni dch hu-
miliar en qualseuol reprensio e ab gran humilitat
e paciencia sofferir aqlla. Perdonam piados se-
nyor que moltes vegades en ago he greumēt pec-
cat e donam daciauant gracia de maior humili-
tat e paciencia. Que mes val per amí la tua abū-
dant misericordia per atenyer lo perdo deles ni-
es errades culpes que la mia pensada iusticia pa-
deffensio dela mia amagada consciencia. Y en-
cara que la mia consciencia noni acuse ia pergo
noni dch yo tenir per iust:perque luyada e apar-
tada de mí la tua misericordia no sera algun ho-
me viuient iust dauant la tua iusta presència.

¶ Que totes les coses enuiofes se deuē sofferir p
atreyer la eterna vida. ¶ Capítol. l.ij.

f Ill not rompē los treballs que fins aci
has per mí soffert nit derroque lo pes d'
les tribulacions enuiofes fins aci com
portades:mas pren sforç e cōsolació cō

Libre

rent i ab lo recort deles niies alegres promesses: q̄
yo complidament te retribuïre lo guardo dels te^{rs}
treballs e fatigues. No treballaras molt tēps en
aquest treballos non ni seras tostemps agreuiat
d̄ dolors e miseries: spa vn poch e veuras la p̄sta
fí d̄ aquelles: car vendra aquella hora en la qual
cessara tot treball e tota enuiosa cōgoxa de tu sa
apartada. Sforçat donchs axí com acostumes
e treballa feclment en la nua vinya que pot dona
re alegre satisfeta e contenta paga p̄ la fatiga de
treballs tan enuiosos . Scriu lig canta sospira e
ploza calla fes oració e cōporta ab animos sforç
les aduersitats enuioses q̄ digna es d̄ aquestes e
maïors batalles la vida perdurable y eterna: e v̄
dra la pau de aq̄lles aq̄ll dia q̄ al senyor dels cels
e d̄ la terra plaura. e no sera vn dia o vna nit la d̄
aquest alegre temps mas luni eterna claredat in-
finida pau ferma e folgança segura . No diras
lauors qm̄ delliurara deles mans d̄ la mort trista
ni diras o trist q̄ la nua casa se es allargada: perq̄
la salut hauras sens algun imperfet deffecte: y en
alegria benaueturada y en companyia dolça pla
ent e agradable. O si miraves les triumfants co
rones dels sancts gloriosos y de quant benauen
turada gloria se alegren aquells qui en aquesta p̄
sent vida eren mēspreats e tenguts en vil stima
certament axí profundament te humiliaries q̄ de
sijaries ans esser sotsmes a tots los homens que
pacíficament senyoreiar totes les gentes d̄ la habi
table terra: ni desijaries lo repos consolació e ale

Tercer

gria de aq̄sta present vida mas hauries str̄e goig que per la diuina amor treballs e fatigues sostinguesses: estimant esser cosa de gran stima esser meys ny spreat de tots los homens . O si gustaues a aquestes profitoses coses e dins la posada del teu cor alegrement les acollies conereries q̄ son dignes d'esser comportades per atenyer lo gran goig dela eterna vida . Alça donchs ala sumitat dels cels los vlls dela tua pensa e veuras q̄ tots los meus sancts per hauer en aquesta present vida comportat treballofes batalles ara en alegre e perpetua pau ab mi continuament se alegren e son segurs e delliures de enuiosos treballs e fatigues y eternament ab mi en lo regne dl meu pare tendran contenta e alegre posada.

¶ Del dia dela eternitat e dels treballs de aquesta vida.

¶ Capitol. liij.

Benauenturada habitació dela ciutat superna: o clar dia d'la eternitat lo qual no scureix algua nit tenebrosa mas tot temps la subirana veritat lo illumina.

O dia tot temps alegre tot temps segur lo qual nunca lo seu stament en cōtrari muda. Ja plagues a deu que aquell dia fos ia vengut perq̄ totes aquestes temporals miseries complida fi atēgues sen. Illumina als gloriosos sancts vna claredat perpetua e luminosa mas als peregrinants en aq̄sta miserable terra no de tal manera mas de luy axi com per spill de vidre . Conren los benauenturats ciutadans del cel quant es alegre y luminoso

Libre

aquell dia . E ploren los trists fills d' eua posats en bandeig y etilí conetent quant amarchs enuiosos e trists son los dies de aqst mon miserable. Los dies e teps de aqst mon trāsitori son pochos e mals e plens de dolors afanys e tristures : aon lome deles taqs de molts abominables peccats e vicis se ensutzia: y en moltes passions follamēt se embolica : y es congoyat de innumerables temors: y es destruit per diuersos pensaments e ansies: y es confus per moltes e diuerses erres: e cansat per molts treballs e fatigues : y es agreujat p tentacions enuioses: y es destruit per los folls delirs e agradables: y es turmentat p la enuiosa pobre. O senyor: y qnt sera la fi de aquests treballs tan enuiosos: y quant sere libert e delliure dela miserable seruitut dels vicis . O senyor y quāt me recordare e haure memoria de tu sol: quant me alegrare complidament en tu: quant stare en libertat verdadera sens cadenes d' pensaments enuiosos e sens grillons del cors miserable . Quant haure pau ferma: pau q no reba alguna manera de torba: pau dins e defora contenta : e pau tranquille reposada e segura. O bon iesus qnt te pore veure qnt contemplare la gloria del teu benauenturat regne : quāt fas ami tot en totes les mies coses: quāt stare yo en lo teu etern regne lo qual eternament per als teus clets stoges . Yo so restat pobre e d'sterrat en la terra dels enemichs en la qual hi ha de cadadia guerres e cruels infortunis. E ō sola dōchs senyor lo meu doloros bādeig y cfili:

Tercer

amãsa la enristida dolor mia que atu tots mos
desigs continuament sospiren: e tots los alegres
deports que aquest enganós mon me offer tinch
per enuiosa fatiga . Desige de fruir atu senyor e a
legrar me ab tu cordialment mas yo no puch cõ-
pendre atu per gran flaquea del meu debil enten-
dre . Desige acoitar me ales celestials coses mas
les coses temporals e les passions humanes me
desuien . Ab la força del pensamēt crech sobrar to-
tes coses mas per altra part so forçat contra ma
voluntat de sotmetreni ala carn miserable . Y en
aquesta manera yo trist e desventurat ab mi mateix
batalle: que lespent desija les celestials benauetu-
res e la carn les temporals e sutzies alegries fol-
lament demana . O senyor e quina tã enuiosa ba-
talla tinch yo dins mi quãt los celestials bens cõ-
temple: que decontinent que yo faç alguna deuo-
ta oracio vna multitud de carnals desigs la mia
treballada pensa combaten . O deu meu no t
nyes de mi ni te apartes del teu seruet tramet los
teus rellamps e destrocix aquells: tramet les tues
sageres e desbaraten del enemich les cuioses fan-
tases . Mira tots los meus sentiments atu e fes
me oblidar d' totes les coses mundanes: fent me
gracia que yo los vns delits de aquesta present
vida d'festinar e menysprear puga . E ocorre ami
veritat eterna perquè yo no sia venut per les va-
nitats mundanes . Que ami celestial dolzor e
fugira dauant la tua luminosa cara tota cosa sut
k.i.

Libre

zia e tenebrosa . Perdonam e haies misericordia
d mi tantes vegades quantes yo dius lo meu pè
sament altra cosa fora de tu aposente . Yo verda
derament confesse que moltes vegades fent ora
cio per les ones de diuerses fantasies la mia pen
sa discorria: q̄ souint me esdeue q̄ no so alli on cor
poralmēt yo habite mas so alli on lo vèt de mos
grans pensaments me aporta . Et así tu veritat e
tema has dit que alli on sta lo meu tresor alli sta
lo meu cor . Si yo lo cel alegrement ame ala ce
lestial gloria la mia pensa endrecc. Si yo lo mon
ame deles felicitats de aq̄ll me alegre e dles sues
aduersitats tristament me enuge. Si la miserable
carn ame souint en los delits de aquella yo pēse.
Si lespit ame en les spirituals coses pēsar me de
lita. Qualseuol cosa que yo ame de aquella pen
sar e parlar me alegre e tan alegres pensaments
ab mi decontinuu porte . Mas benauenturat es a
quell home qui per amor de tu de totes les crea
tures se aparta e ab la feruor del sperit les concu
piscencies carnals de simateix bandeia: perq̄ acla
rida la sua consciencia la sua oracioneta e pura a
tu senyor la offira e sia digne de habitar entre los
chors dels benauenturats angels.

¶ Del desig dela eterna vida e dels grans bens
que son promesos als qui animosament contra
los vicijs batallen. ¶ Capitol. liiij.

F Il meu quant tens desig de attēver los
tresors dela beatitut eterna e desiges e

Tercer

rir d'la habitacio del teu cors per veure la lumino
sa claredat sens ombra alguna obre les portes
del teu cor: perq̄ dins aquell tan sanct desig aposē
tes. Fes innumerables gracies ala diuina bōdat
de aquesta inspiracio tan sancta puix tā misericor
diosament te visita: tan ardentment te d̄sperta tā
laugerament te leua d̄l fanch de les vanitats niū
danes: que aq̄st tan virtuos desig tu nol tens per
pensament y sforç teu mas per sola voluntat d'la
subirana gracia e d'la disposicio diuina: perq̄ tu d̄
virtut e de maior humilitat te armes p̄ ales grās
batalles e treballs de les tētacions iniques: e que
ab sancer cor ami acostar te desiges e servir ab vo
luntat molt alegre. Fill meu moltes vegades sta
ences lo foch mas no munta en alt sens fū la fla
ma e axi los desigs de alguns se encenen dela a
mor de les celestials coses empero sens lo funi de
les carnals tentacions no cremen: e axi no satisf
fan tan purament ala honra diuina q̄ mereixquē
attenyer lo que demanen. Tal es moltes vega
des lo teu desig que has mostrat esser importu q̄
no es pur ni perfet lo qui sta infectionat del inte
res propi. Tu demana ami no aquelles coses q̄
sont per atu plaents e delitoses mas les que seran
ami acceptables e honoroses: que si tu dretaniēt
iutges tu deus preposar al teu desig la mia iusta
ordenança. Yo conech lo teu inflammat desig yo
he oit los teus dolorosos sospirs e gemitchs desi
iant habitar en la libertat dela gloria dels fills d̄
deu y en la habitacio perdurable y eterna y en la
k.ij.

Libre

celestial patria d' tot goig e cōsolacio plena. Mas no es venguda per atū aq̄sta benauenturada hora primer has de batallar perque d' la tua virtut y sforç manifesta speriencia se veia. Tu desiges esser ple del subirà be mas tu ara no pots attenyer tā benauēturada gracia . Yo so lo be que d' siges speram diu lo senyor que per attenyer lo regne de dū primer has d' esser sperimentat en los treballs de aquesta treballosa terra. Algunes vegades la cōsolacio te fa atorgada mas no en gran abundācia: e ari prē confort e si es sforçat ari en lo q̄ tens a fer com en lo comportar les aduersitats de natura . E has niester que de noues costumes te vistes e que faces moltes vegades lo q̄ no volries e que dexes lo que volries. Lo que plau als altres tendra terme e lo que plau atū no aprofitara alguna cosa. Lo q̄ dien los altres sera alegrement oit e lo que tu diras no volran scoltar: los altres demanaran e attenyeran: e tu d' manaras e no attenyeras. Los altres seran loats ab grandissima honra e de tu no sera feta mencio alguna. Als altres se acomanaran fiadament moltes coses e tu seras iutjat per home que a negūa cosa aprofitas. E per aquesta occasio la natura algūes vegades se entristira: mas sera gran cosa e de gran merit si callant totes aquestes coses humilment comportes : perque en tals e semblants coses acostuma esser sperimentat lo feet seruent de deu . Fill pensa en lo fruyt de aquests afanyosos treballs p

Tercer

en la presta fi y en lo marauellos guardo q̄ per a
quells te sta aparellat e sentras dins tu cōsolació
strenia: que per aq̄sts pochs treballs que tu en a
q̄st mos dolorosament passes bauras tostemps
en los alts cels reposada benauentura . Allí tro
baras totes quātes coses de be d̄sijar pories : allí
tendras en tō poder innumerables bens sens por
q̄ iames los pugues perdre: allí sera la tua volun
tat vna ab la nua sens cobdiciar alguna cosa stra
nya: allí negu te fara resistencia nis clamara d̄ tu
nias totes les coses que desijaras serā dauant la
tua presencia : allí donare yo atu honor alegria e
gloria per les injuries que pacientment per amor
de mi has soffert . Elestir te vn glorios manto d̄
laor grandissima per la tristicia que pacientment
has comportada. E perq̄ asseyt en grā humilitat
te dare vna rica cadira del pdurable regne. Allí se
mostrara lo p̄cios fruyt dela simple obediēcia lo
repos dels treballs de penitēcia e la humil subiec
cio sera gloriosamēt coronada. E axi inclina atu
a cōportar humilmēt totes coses e sies alegre q̄ si
es menyspreat dels homēs: e ab aq̄st alegre delig
axi en la vida com en la mort sera deu tostēps en
la tua custodia e guarda.

¶ Eō se d̄u offerir en les mans de deu lome des
consolat.

¶ Capitol. lv.

f
evor d̄u pare misericordios sies ara e pa
sēpre beneyt fes q̄ lo teu fuēt en tu e no
en altre se alegre pq̄ tu est la v̄dadera a
legria la nua sp̄aça e la nua triumfāt co
k. iij.

Libre

rona. Tu seyor est lo meu goig e la mia stimada honra q̄ yo seruent teu no tunch sino lo que d̄ tu be rebut iens algun merxer. Tucs son totes les coses que has donat ami deiecte pobre: e la mia anima tan graiment se entresteix algunes vegades que los meus vlls lancē doloroses lagrimes per lo combat deles passions iniques. Yo desige lo alegre goig d̄ la pau donada als teus fills los quals en la luni de alegra consolació nodrexes. Et si tu ami seyor donaras pau alegra sera la mia de aquest seruent teu en complida alegria apo setada: e nies deuota en donar atu innumerables laors e gracies. Mas si tu seyor te apartaras d̄ mi axi com algūes vegades acostumes no pore acaminar per la dreta carrera d̄ls teus sancts manaments mas inclinaran se los meus genolls baten los meus miserables pits p̄q̄ yo no so lo qui era quant sobrel meu cap resplandia la lū d̄ la tua beneyta gracia: e dauall la ombra d̄les tues grās ales yom guardaua d̄les tētacions enuioses. O pare iust e digne de laor sempiterna venguda es la hora que sia sperimentat lo teu seruent tan pobre vixca tostemps dins tu e sia menyspreat e de festinat dauant la enfosquida vista d̄els homēs: e sia de passions enuigs e congoxes turmētat per que resuscite altra vegada ab tu en la lba d̄ la lū noua y en los alts cels luminos aparçirca: que a q̄sta es la alegria d̄ls teus amichs que en aq̄st vil mō per amor de tu sien treballats de enuioses fatigues. No si fa algūa cosa en la terra sens lo teu

Tercer

consell saber e prudencia . O senyor gran be es p
amí que tu me abaxes en humilitat simple perq̄ a
prenga d'acaminar per les tues sanctes iusticies
bandeiant del meu cor tota eleuada supbia. Pro
fitosa cosa fera per amí que ab vergōya la mia ca
ra cobra perque cerq̄ ans atu q̄ als miserables ho
mens per aconsolar me les mies doloroses tristi
cies . Y encara de aço he apres de marauellar me
dels teus iuhins los quals nos poden p̄fetamēt
compendre: p̄que al home iust ab enuioios mals
lo turmentes mas no sens egualtat de iusticia. E
axi yo senyor te faç infinides gracias que als me
mals no has perdonat mas has me volgut ferir
ab los açots de amor strema : donant me dins e
de fora dolors treballs e congoxes . Hoy ha da
uall lo cel quin aconsole sino tu deu meu metge
verdader dles emmalaltides animes qui nafres
e sanes tramets als inferns y d'aquells dlliures.
Sia dôchs la tua disciplina sobre mi e la tua ver
ga me ensenyara. O amat pare meu y omi pose en
les tues sanctes mans yo dauall la v̄ga dela tua
profitosa correctio me incline : fir les mies dures
spatles e lo meu coll p̄que la mia maldat a fer la
tua sancta voluntat incline. Fes me piados e hu
mil dexeble que p̄ los camins dela tua sancta vo
luntat dretament acamine . Y ot acompany e amí e
totes les mies coses que les corregeixques q̄ mes
val esser corregit aci que en la esdeuenidora vida.
Tu sabs tots los amagatalls dela humana con
sciencia: tu sabs les coses esdeuenidores ans q̄ viu
k.iii.

Libre

gué : e no es mester q̄ algu iames te manifeste les
coses q̄s fan en tota la habitable terra. E tu sabs
lo que yo he mester per ala salut d̄ lanima mia: e
sabs quant es profitosa la tribulació pera leuar
lo rouell de nostres ennegrits vicis. Fes ab mi se
nyor: la tua voluntat sancta e no mēysprees la mia
peccadora vida la qual atu es conplidamēt ma
nifesta. O senyor: fes me gracia que yo sapia lo q̄
es de saber y q̄ ame lo que es de amar e loar lo q̄
atu plau y stimar lo q̄ deu esser stimat e mēysprear
lo que als te^s vlls sutzeu e vil se manifesta. Non
deres iutjar segons la vista dels exteriors vlls ni
dar sentēcia segons lo oir d̄ls miserables homēs
mas discernir en lo verdader iubi deles coses spe
rituals e visibles e sobre totes coses cercar los ca
mins dela tua voluntat sancta. Que moltes ve
gades se enganen los iubins d̄ls homens en iut
iar e los folls amadors del mon solament amāt
les coses trāsitories e visibles. No es fet lome mil
lor per esser stimat maior entre els homens e axi lo
enganat engana al enganador y lo va al va y lo
cech al cech e lo flach al flach quant vanamēt lo
exalça : que segons lo humil e benauenturat sent
frācesch no es algu maior del que dauant los te^s
vlls se mostra.

¶ Que duem entendre en les obres humils e ba
les quant defallim deles altes e contēplatiues.

¶ Capítol. lvi.

f Ill tu no pots continuament star en

Tercer

lo ferment de sig de les virtuts marauelloses ni en lo pus alt grau de contemplació deuota: que per lo peccat original es necessari que algunes vegades a les coses baxes deualles: e portes contra la tua voluntat la fetuga e pesada carrega de la coruptible vida: que tant com portaras lo pes del miserable cors sentiras enuiosa fatiga. **E** axí se deuue moltes vegades en la carn dar geniechs de aquella perque als sperituals studis ni ala diuina contemplació acostar no dexa. **Y** en aquest temps te coue a les coses humils e baxes recorrer y exercitar atu en bones obres sperant ab segura sperança la nua celestial visita: comportant ab humil paciència lo teu miserable exili e la seqdat del teu pensament steril e magre: fins que altra vegada siés per mi visitat e delliure de tan enuioses fatigues. Que pot fare oblidar dels teus afanyosos treballs e sentiras alegria d vn interior repos de consolació strema. **S**tédre dauant tu los verts e fertils prats de les sagrades scriptures pque ab alegre cor per la dreta carrera dels meus manaments comences alegriament a correr: e diras no son dignes les passions de aquest temps per ala esdeuenidora gloria la qual sera reuelada en nosaltres.

Que lome nos deu stimar digne de consolació mas culpable e digne de turnients e flagells.

Capítol. lviij.

Senyo: yo no so digne de la tua consolació alegre ni de alguna speritual e bena-

k.v.

Libre

uenturada visita : e así iustamēt te has ab mi que
pobre trist e desconsolat me dices . Que encara q̄
yo pogues scanipar tantes lagrimes cō hi ha ay
gua en la mar fonda no sería digne dela tua san-
cta consolació e visita . E así yo no so digne sino
desser granment agotat e punit puit he offes atu
senyor peccāt e cometent cōtra tu en moltes ma-
neres innumerables peccats e offeses: per les q̄s
rahonablement so fet indigne dela tua cōsolació
alegra. Mas tu piados e misericordios senyor no
vols que les tues obres pereixquē p mostrar los
richs tesoros dela tua bondat infinita e los grās
verells plens dela tua piadosa misericordia . E
sens meritis alguns no desdenyes acōsolar lo teu
seruent sobre totes les consolacions humanes: q̄
les tues sanctes consolacions no son así com les
rahons e paraules dels fragils homens . Seyor
que he fet yo pque alguna celestial consolació me
reixca que yo noni recorde hauer fet may algū be-
mas esser stat tostemp inclinat a grans peccats
e viciis : e so stat pereos en esmenar les mies eme-
grides culpes . E si yo así nou deya tu senyor se-
ries iustament contra mi e noy hauria quin dffe-
nes dela tua iusta ira . Que mercich per los me-
abominables peccats sino lo foch eternal e d'l in-
fern la preso scura e trista . Yo verdaderament a-
torgue q̄ so digne de tot vil menyspreu e vituperi
e de no star dels teus deuots en la gloriosa cōpa-
nia. Y encara que yo aq̄stes coses ab grā enuig
les scolte empero contra mi per dffensio dela tua

Tercer

Veritat los meus peccats vull rependre: perq̄ pus
facilment mereixca atenyer los grās trefors d̄ la
tua gran misericordia. Que puch dir essent pecca
dor abominable no tinch boca pera dir altra pa
raula sino s̄yoz: yo he peccat haies merce e pietat
de mi: dexani s̄yoz: vñ poch plorar la mia strema
dolor: ais que vaia ala terra tenebrosa cuberta d̄
la scure dat dela mort trista. Que tu no demanes
del miserable peccador sino q̄s penida e haia con
tricio dels seus peccats e culpes: perq̄ en la verda
dera humilitat e cōtricio del cor: naix la segura spe
rança del perdo: e la torbada consciencia se recon
cilia: e la perduda gracia se repara: y es lome segu
rament deffes dela esdeuenidora ira: e aiusten se
en gloriosa pau deu e la penident anima. S̄yoz:
la humil contricio dels peccats es acceptable sa
crifici lo qual ol mes quel encens en lo conspecte
dela tua diuina presencia. Aquest es lo glorios
enguent que tu volguist q̄ fos scampat sobre los
teus peus sacratissims: q̄ nunca has desestimat
lo cor humiliat e contrit: allí sta lo segur loch e se
gura infançonia pera deffendres dela ira del ene
nich de natura humana: allí purament se deneia
qualseu ol ennegrida taca dela ensutzia daia.

¶ Q̄o la diuina gr̄a nos mescla ab los q̄ entenen
e saben les terrenals coses. ¶ Capitol. lviij.

All tan p̄ciosa stimada e pura es la mia
luminosa gracia que no cōporta ab les
baxes terrenes y ennegrides coses esser
en algua manera mesclada. ¶ Ari bas

Libre

mester lāgar d' tu los enfosqts muuols si lo ros de la diuina influencia desiges attenyer. Cerca loch sol e desert on habitar e deuotamiēt orar pugues luyant te dels teus parēts e amichs e de qualse uol temporal alegria que atiu prega lo glorios apostol sent pere que tots los fecls christians axi com a strays e peregrins en aqst transitori mon habiten . O quant segura sperança tendra de attenyer la eterna gloria aquell qui per megun laç de mundanes delectacions es detengut en aquesta breu e miserable vida . Mas lanimo flach e malsalt no enten quin be es tan grā tenir lo cor apartat d' aquestes bates e terrenes coses: ni lome sensual e carnal coneix quant es gran la libertat del home interiorment deuot: enpo si volra esser verdaderamiēt speritual es niester que de tots alegrament se aparte y que de negu mes que d' si mateix se guarde . Que si tu de tu mateix seras vencedor facilmente de totes les altres coses attenyeras cōplida victoria . Que aquell qui te a si mateix subiugat d' tal manera que la sensualitat ala raho obeixca e la raho anu sera verdaderament vencedor de si mateix e senyor de aquest mon miserable. E si en altitut de tan perfeta vida muntar desiges es niester que derroques e destrueixques la secreta e desordenada inclinacio de amar a tu mateix e a qualseuol particular e material benauentura. En aquest vici de desordenadament amar a si mateix pensa tot lo que has niester complidament vègre: lo qual vençut e senyoreiat tantost tēdras alegra

Tercer

pau e repos dins los regnes d'laníma tua. Mas perque pochs treballé de perfetaniét a simateros venga resten tan profundaniét soterrats en lo vil fanch deles baxes e terrenes coses que nos podé en alguna manera alçar en cōtemplacio deuota. E axí lo qui libertament ab mí reposar e aturar d' sía ha meiter que deles males e desordenades affections se aparte e que no pose algua particular amor en alguna carnal creatura.

¶ Dels diuersos mouiments dela natura e dela gracia.

¶ Capítol. lxx.

All mira ab sollicita diligencia los grās mouiments dela natura e dela grā los quals tan subtilment te mouen que ab molt afāy se podé conixer sino per aqll q' dins si la lum spiritual luminosament clarcia. Lots desigen lo be y en los parlars e obres algū be pretenen: demanera que molts sots la specie d'l be innumerables engans rebē: p'que la natura es astuta y engana y enllaça e tostéps te a simatera per principal: mas la gracia simplaniét acanua luyant se de tota specie d' mals obrant totes les coses purament per deu en lo qual finalment ale granient reposa. La natura no vol voluntariament morir ni esser sobrada vèguda ni sotmesa ni cēr d'la sua volūtat en algua manera subugada. Mas la grā treballa en la amortizacio pp'ria e resitit ala lésualitat cerca d' cēr hūilment sotmesa y d' esser vèguda no volét james vfar d'la sua libertat

Libre

propria:mas esser posada sots correctio e discipli-
na e no d'sija tenir alguna eleuada senyoria mas
star viure e habitar en humilitat profūda . Aq̄sta
es aparellada a humilment inclinar se p amor de
deu a qualseuol creatura. La natura p lo seu pro-
pri interes treballa e mira quin guany li vèdra d'l
altre:mas la gracia cōsidera no lo que es vtil per
a si mas lo q̄ pot aprofitar a molts . La natura
voluntariamēt accepta qualseuol honra: mas la
gracia discretamēt atribueix a deu tota laoz e glo-
ria . La natura la cōfusio e menyspreu senyoreia:
mas la gracia granment se alegra d' sufferir per a-
mor del nom de iesus vergonyoses iniuries . La
natura lo repos folgāça e oci corporal granmēt
ama:mas la gracia no pot star ociosa ans volun-
tariamēt qualseuol treball abraça. La natura cer-
ca de attenyer coses gētils e d' valua auorint les
vils e desestimades:mas la gracia d'les coses sim-
ples bates e planes se delita . La natura ales co-
ses temporals mira e alegras dels guanys terre-
nals entristint se d'les pdues y encara enfellonint
se de qualseuol iniuriōsa paraula : mas la gracia
ales coses eternals mira e no sta posada ni embo-
licada en les tēporals miseries: ni dela pdua d'ls
bens se torba perque los seus treballs e goigs en
los alts cels stoia . La natura es cobdiciosa e ab
maior gana reb que no dona amāt les coses par-
ticulars e propries:mas la gracia es piadosa e d'
poques coses se contenta e te per maior benauen-
tura lo donar quel pendre . La natura volūtaria

Tercer

ment pren' algun delitos y exterior d'port en lo q̄l los sentiments delite:mas la gracia solament cerca de aconsolar se en sol deu e delitar se en lo subiran be mes que en totes les coses visibles. La natura de molts parents e amichs se alegra e dela granea de son linatge:segueix los apctits dls poderosos homens:afalaga los rchs e ab grã alegria als seus equals d'sija complaure:mas la gracia no sols los amichs mas los enemichs ama e no seralça per la multitut de sos amichs ni fa stima de granea de linatge sino d' sola virtut:afauoreix mes al pobre que al rich:ha mes cõpassio del humil e simple q̄ del poderos: amonesta als bõs d'esser millors e d'esser semblants al fill de deu per virtuts marauelloses. La natura se clama del treball e dela fretura:mas la gracia ab gran constãcia comporta la enuiosa pobrea. La natura desija saber e oir secrets e coses noues d'sija esser coneguda e fer coses per les quals honor e fama atenyen puga:mas la gracia no cura de entendre en semblants coses que totes naxen dela corruptio antiga: com noy haia cosa que sobre la miserable terra tinga algũa durada. Exi treballa en refrenar los desordenats sentiments squiuar les vanes complacencies e la exterior aparècia:amagant humilment les coses que son de laor e d' admiracio dignes:e cerca cascũ dia de qualseuol sciencia lo pfitos fruyt a laor honor e gloria dela maiestat diuina. No vol que les sues coses sien publicades mas que sia deu loat e beneyt per lo do

Libre

de tan estimada gracia lo qual per la sua propria caritat totes les coses nos dona. Aquesta gracia es vna lum sobre natura e vn special do de nostre senyor deu e proprianet vn senyal dels elects e penyora dela salut eterna: que arranca los homens del vil fanch deles terrenes coses perque muntien a amar les celestials benaures. E axi tant com la natura es mes constreta e vençuda tant maior gracia li es atorgada e cascun dia es reformat lo me interior segons la imatge de du per nouelles visites.

Dela corruptio dela natura e dels effectes dela diuina gracia. **Capitol. lx.**

Senyor du meu quin has creat a imatge e semblança tua atorgam aquesta gracia la qual me has manifestat esser necessaria medicina per ala salut dela malalta anima mia: que yo vença la mia naturalea mala que per errades sendes de innumerables peccats alloch de dolorosa pdicio me aporta. Que yo sent en la mia carn la ley del peccat que contrasta ala ley dela mia pesa portat me catiu e ps en moltes maneres a obeir e plaure ala sensualitat mia: e no puch resistir ales passions tan sforçades si la tua sanctissima gracia dins lo meu cor infusa no ajuda. Mester es senyor la tua gracia per que vença la natura del començ dela iouentut a mals tostenips inclinada. Que per lo peccat de nostre primer pare adam es stada natura axi granmet corrompuda que la pena de aquesta sutzia taca en tot

Tercer

los homiens generalment deualla : perque la ma-
tera natura que fon creada iusta e bona sia corrō-
puda y enmalaltida perque lo mouiment que li
ha ronias al mal e ales coses miserables e baixes
la inclinē : romanit ab tā apoquida força com te
poca calor vna chiqueta punia de freda cēdra cu-
berta . Aq̄sta es la natural raho circuida de vna
scuredat tenebrosa tenint iubi e conexença del be
e del mal e d̄la veritat e falsia: encara que no pot
complidament posar per obra tot lo que li par be
ni dela perfeta lum̄ dela veritat ni dela sanitat d̄
les affections sues perfetament vsa . Que d̄aci-
auant senyor meu q̄ yo interiorment en la tua san-
cta ley me delite sabent que los teus sancts ma-
niaments son drets camins pera passar ala ciutat
de perdurable gloria:fent rahons en mi que dech
fugir al mortal encontre de tot peccat e vici. En-
pero tancat en la trista preso dela vil cam fueirch
ala reprovada ley del peccat e vici essent pus tost
ala sensualitat que ala raho subiecte. E de aci pro-
ceeix que desijar lo be gramment me delita mas p
atneyer aquell no trobe la verdadera senda. E d̄
aci tambe proceeix q̄ innumerables vegades pro-
pose de acabar actes de virtuosos obres mas per
queni fall lesforç dela gracia per aiudar ala mia
grā flaqa no puch cōplir tā fact e virtuos pposit.
E de aci se deue q̄ yo pfetamet conech de pfectio
la dreta e ampla carrera mirant clarament com
dech obrar ledifici de mos actes : mas carregat
l.i.

Libre

del feruch pes dela corruptio *propria* nom puch
leuar ales coses de pfectio verdadera . O senyor
y quāt es per anni necessaria la tua gracia pera co
mençar continuar e acabar actes de virtuosos o
bres: que sens aquella neguna cosa de be empen
dre poria . O gracia verdaerament celestial sens
la qual no son de algua stima los nostres *ppris*
merits nis deuē stimar los richs dons d' natura .
E axi senyor no valen res les arts les riqes la bel
lea la fortalea lenginy ni la eloquencia sens lo tre
sor dela tua sancta gracia . Que los dons de na
tura comuns son als bons e als mals : mas los
dela grā son *ppris* dls elets pera fruir los goigs
dela eterna vida . E tant es alta aquesta excellent
gracia q̄ ni lo do dela profecia ni fer miracles ni
qualseuol alta speculacio sēs ella es molt poch sti
mada: ni la fe ni la sperança ni les altres virtuts
sens la caritat e gracia atu son acceptes ni agra
dables . O gracia benauenturada que fas rich d'
virtuts al qui es desperit pobre : e al humil de cor
nientes en altitut de triumfant senyoria . Tine e
deualla y vimple lo vexell d'l meu cor dles aygues
dela tua consolacio alegre perque per se quedat y
sterilitat del pēsament la mia anima no falleisca .
Suplich te senyor que dauant los teus vlls yo
trobe los richs bens dela tua stimada gracia que
complidamēt sere fet rich encara que les altres co
ses que natura desija no attinga . Si yo sere fati
gat e turmentat per dolorosos treballs e ansies
non tēdre temor alguna puit la tua beneyta gra

Tercer

cia stiga en la cōpanyia mia: ella es fortalea mia
ellam dona consell e aiuda: ella es mes poderosa
que tots los cruels enemichs quem poden com
batre: ella es pus sauia que tots los sauis: ella es
maestra dela veritat: ensenyadora de les sciencies:
lum del enfosquit cor: solaç dela tribulada pensa:
bandeidora dels temens de nostre cor tota do
lor e tristicia: vida d' deuocio portat als vlls fōts
de doloroses lagrimes. O miserable de mi e que
so yo sens ella sino vn arbre sech sens fruyt digne
d'esser lançat en les ardents y enceses flames. E
ati senyor acompanyē la tua sancta grā e mostrē
d'esser continuamēt attent ales obres d' iesu christ
deu e senyor nostre.

¶ Que deueni dexar a nosaltres mateixos e se
guir a iesu christ per lo camí dela creu.

¶ Capítol. lxi.

All tant cō mes de rumateix ab cuytats
passos fugiras tant mes te acostaras a
mi ab goig d' inefable alegria. Segueix
alegrament ami que yo so carrera veritat e vida:
sens la carrera algu no acamina sens la veritat al
gu no pot conixer ni sēs la vida viure. Yo so aq̄l
la ampla e d'litosa carrera la q̄l tostēps ab alegra
pēsa seguir d'uries. Yo so aq̄lla veritat aq̄ de^s pfe
tamēt creure. Yo so aq̄lla eterna e p'durable vida
la q̄l de^s spar ab volūtat sancera. Yo so carrera q̄
algu no la pot rōpre e veritat q̄ no pot ser eniga
nada e vida sens fi. Yo so carrera molt d'icta veri
tat sobirana e v'dadera vida: vida benauēturada
l.ij.

Libre

e vida increada . Si per la mia dretà carrera acá
minaras atenyeras dela veritat perfeta coneren
ça e ab la veritat guanyaras la eterna e dilitosa vi
da. **E** si vols entrar en la vida guarda los sancts
manaments:creu ami si vols complidaniēt la ve
ritat conexer:e ven lo que tens si en altitut de per
feta vida nuntar desiges . Si vols dela benauē
turada vida esser possedor aquesta breu transito
ria e trista desestima . Si vols en los alts cels at
tenyer cadira de gloria sies humil en aquest moit
superbo. Si vols regnar ensemps ab mi porta la
creu mia que sols los servents d'la creu ab alegra
lum trobaran la carrera de perfeta benauentura.
O senyor iesu christ perque la tua sãcta carrera es
streta y en lo miō menyspreada fes me gracia que
yo ab tu aquest trist miō menyspree:que no es ma
ior lo seruent quel senyor ni es lo dexeble sobre lo
mestre . **E**xercita lo teu seruent en los aspres tre
balls dela tua sancta vida que en ella sta la ma
salut e la sanctedat verdadera. **F**ill meu 'puix sabi
entens e has lest totes aquestes coses seras gran
nient benauenturat si aq̄lles volras metre per o
bra . **Q**u qui enten los meus sancts manaments
e aq̄lls guarda aq̄ll es lo q̄ ama ami e yo amare
fēt lo seure ab mi en lo regne d'el meu etern pare.
O senyor fes me grã q̄ lo q̄ ami has dit e p̄nies pou
puga ab iusta raho mererer. **Y**o senyor he rebut d'
les tues sanctes mans la creu la q̄l portare fins a
la mort axi cō tu en mi la has posada. **E** axi la vi
da d'el bon religios es la creu q̄es de parais canii

Tercer

segur e guia: la qual puit haucem voluntariament començada no deueni tornāt atras de tan sanct camí los passos retraure. Anem donchs iernās ensemps que iesu christ sera en companyia nostra: e puit per amor sua prenem la creu pericuerem en aquella q̄ ell qui es n̄re capita e guia sera tostēps en aiuda e deffensa nostra. Anem q̄ lo nostre rey entra dauant nosaltres pera batallar p̄ nosaltres segueixcam sforçadament adaquell sens por ni temor alguna e siam aparellats ab sforç d̄ morir en tal batalla e no donem fugint dela creu mal exēple de nostra esdeuenidora gloria.

¶ Que no sia lonic molt couart cō cau en algūs defalliments e flaques. ¶ Capitol. lxxij.

Ell mes me plaen la humilitat e paciencia en los treballs aduersitats e congors que la gran consolacio e d̄uocio en la prosperitat alegre. Donchs perque vna vana e breu paraula dita contra tu tan gran mient te entresteix y enuja: la qual encara que fos maior not deuria en alguna manera moure. En lo temps que atū alguna aduersitat no atribulatsens grā sforç e ab sforçades paraules als altres animosament aconsoles: mas quant ala tãcada porta del teu cor alguna gran passio se acostatã tost stas sens sforç consell ni força. Mira donchs la tua grā flaqa lo teu poch cor e aïo la q̄l moltes vegades en les poqs coses q̄t diē sp̄imētes: empo q̄nt aq̄stes e semblants coses sesdeuenē se fan per
l.iiij.

Libre

la verdadera salut tua. Et si alguna gran tribulació e congoxa te atenyera guarda que no derro que nit tinga grā temps embaraçat: la qual sino pots ab alegre goig sofferir almeys ab humil paciència ho comporta. Et si alguna enuiosa parau la moura lo teu viciós cor a desordenada ira refrena los teus folls mouiments e no dexes de la tua boca exir alguna irada ni scandalosa paraula: q̄ decontinent que sera tornada la gracia se amansaran les grans oues dels teus mouiments mo gudes per lo vent de desordenada ira. Et axi si es sforçat a humilment sofferir que no stas del tot perdut encara que doloroses tribulacions te combatē. No me est e no deu can est e no angel cō pots tu star e habitar continuament en stament de virtut que lāgel en lo cel e lo primer home en parais no stigueren molt temps sens tristamet caure. Yo sollo qui ab piadoses mans del fanch dels sutze peccats e vicis alce aquells qui dolorosamet ploren: e done cordial medicina a lanima de aquells qui la sua malaltia conerē. O senyor beneyta sia la tua alegre paraula la qual es ala mia amarga boca mes dolça q̄ lo dolç gust dela saborosa bresca. Que faria yo senyor posat en la gran mar de afany e congoxes si ab les tues sanctes paraulles nom socorries? Et puir al verdader port de saluacio yo arribe nom enuijare de quants mals treballs e fatigues haure passat en lo cami de aq̄sta treballosa vida. Dexani senyor fer facta e bona fi donani benauenturat passatge de aquest mon en

Tercer

laltre: e haies recort de mi guiant me per drets ca-
mins als goigs dels teus benaueturats regnes.

¶ Que no deué scodriñar les altes coses ni los
secrets e amagats iuhins de deu. ¶ Capi. lxxij.

No vulles disputar de subtils e altes
materies ni ansiosament cercar los se-
crets iuhins de deu perque en grans pe-
rills tristamet vendries a caure. No vul-
les saber perque desempara du a vns: e als altres
ab la sua sancta gracia se acostia: ni perque vns so-
tan dolorosament afligits e altres tan prospera-
ment exalçats en altitut de grã senyoria: q̃ aq̃stes
coses los humans sabers sobrepugen e no basta
alguna raho los diuinals iuhins perfetament cõ-
pendre. ¶ E arí quãt lo cruel enemich de natura hu-
mana al teu pensament semblants coses aporta
e algun defanciat grosser semblãts questions e de-
mandes preposa respon aquella discreta paraula
del gran rey e ppheta dauid . Just est tu senyor e
iusts son los te⁹ iuhins. No vulles examinar los
alts merits dels sancts gloriosos ni qual es ma-
ior en los regnes dela eterna gloria: q̃ tals mate-
ries moltes vegades cruels ires d'samistats e ma-
licies engendren: les quals coses als sancts ver-
daderament desplaen. Que yo no so deu de dis-
cordia mas de alegre pau la qual mes en verda-
dera humilitat que en altitut de presumptio e va-
nagloria habita. Molts homens moguts d' gra-
dissima amor ab maior voluntat a vns mes que
als altres amē e a ço fan mes p humana affectio
lxxij.

Libre

q̄ diuina. Yo so lo qui he fets tots los s̄acts yols
he donat la gracia e la perdurable gloria. Yo se-
gons los merits de cascu done lo iust equal e dig-
ne premi: prenint los ab suauitat e dolçor dles be-
nedictions mies. Yo he predestinat los meus e-
lets ans dela creacio de aq̄st mon trāsitor. Yols
he elets en aquesta miserable vida y ells nom hā
p̄elet ami. Yols he cridat ab la veu dela mia dol-
ça gracia acostant los ami ab les mans dela mia
infinida misericordia. Yols he portats per los as-
pres canins de tentacions treballoses tramietent
los consolacions alegres porque ab maior sforç
perseuerassen en tan enuiosa batalla. Yo de triū-
fant e resplādent corona he coronat la sua humil-
paciencia. Yo conerent lo primer e lo derrer los
abrace ab vincle de amor inextimable. Yo so de
loar per tots los meus sancts. Yo dech esser be-
neyt sobre totes coses e dech per cascu de aquells
esser honrat que tan gloriosamēt los he predesti-
nat y exalcat sens alguns precedents merits de a-
quells. **E** axi qui a algu dels meus chiquets de
sestima al gran no hōra car yo he fet al chich e al
grā: e lo qui a algu dels sancts es contrari ami e
a tots los ciutadans dela ciutat d̄ parais es grā-
nient contrari. **T**ots amen vna mateixa cosa tots
la volen e tots son vns per lo vincle d̄ caritat ver-
dadera: Hoy ha alguna cosa que separar ni apar-
tar los puira los quals plens dela eterna veritat
del ardent foch de caritat cremen. **C**allen dōchs
los camals e bestials homens de disputar del sta-

Tercer

ment dels sancts gloriosos pui no saben amiar sino los goigs particulars caminant per les errades sendes dela sua inclinacio maluada : dexant los drets e amples camins dels q̄ls la eterna veritat es guia . Guardat fill meu de anciosament cercar les coses que lo teu saber sobrepugen: mas treballa diligentment en que sies en lo regne dls cels lo maior en altitut d̄ benauenturada gloria. Que encara que algu verdaerament sables qual es mes sanct que altre ni qual es maior en la ciutat de parais que li aprofitaria aquesta conxreça sino se humiliava dauant mi per aquella loat lo meu nom sanctissim. Mes es accepte a du lo qui pensa la granea dls seus abominables peccats e culpes e la poquedat dles sues virtuts e merits e quant es apartat dela perfectio dels sancts gloriosos: que lo qui p̄sa qual sanct es maior o menor que laltre . Mes profitosa cosa es pregar als sancts ab duotes oracions e lagrimes e inuocar ab hūilitat lo seu socors e ajuda q̄ scodriuyar los seus secrets ab vana e diligēt enq̄sta. Ells granmēt se cōtentē si los homēs se sabiē cōtentar refrenant lo desorde deles sues vanes paraules: no tenē vanagloria dels seus propus merits ni algūa cosa d̄ be a sinarexos atribuxē: mas ami q̄ totes les coses p la nūa caritat infinita los he liberalmēt donades: e d̄ tā grā amor d̄ diuinitat e d̄ abū dāt goig sō plens q̄ nols fall alguna gloria nls pot fallir algūa cōplida benauentura . Tots los
l.v.

Libre

sanctos gloriosos quant mes alts stã en altitut de gloria tant en simatxos son mes baixos per humilitat profunda e anu mes acostats e d mi mes amats. E perço diu la scriptura sancta que trame tien les sues coronas dauant deu e inclinant se p̄ trats dauant lanpell e adoraren al qui eternamēt viu. Molts cerquen qui es maior en lo regne dls cels e no saben si seran dignes de esser comptats ab los menors. Bran cosa es esser en la gloria d̄ parais lo mes chich aon tots son grãs puix tots serã fills de deu nomenats. Lo menor entre los mil sera lo peccador de cent anys e morra. Demanant los sabuts d̄ rebles a son mestre y senyor qui era maior en lo regne dels cels semblant resposta oïren. Si vosaltres nous conuertiu e tornau semblats d̄ aquests fadrins no entrareu en la habitacio e gloria dels celestials e perdurables regnes. E axi qualseuol que axi com aquest chich se humiliara aquell sera maior en altitut de benauenturada gloria. O trists de aq̄lls qui volūtariamēt ab los chichs humiliar se desdenyē: q̄ la humili porta dela ciutat de parais los sera tãcada. O trists dls richs q̄ la casa deles sues grãs cõsolaciõs delits e alegries en la vanitat de aq̄sta misable vida fundē. Los pobres entrarã ab inefable goig en lo regne d̄ d̄u y ells ab plors gemechs e cõgora restaran defora. Alegrau vos donchs los humils e pobres que vostre es lo regne de deu si anau ab veritat per los canons deles sues sanctes doctri nes.

Tercer

Que tota la spāca nra deueni posar en sol deu.

Capitol. lxxiij.

Senyor quina es la mia sperança que yo tuch en aquesta present vida ni qual es lo maior solaç d' tots los que dauall lo cel se manifesten no sou vos deu e senyor meu del qual la misericordia es infinita? En quinloch me so yo trobat be sens tu o quant puch yo star mal essent tu auí present? Mes anie seyor esser pobre per tu q' sés tu rich de trespors innumerables. Mes anie esser ab tu peregrí en aquesta miserable terra que sens tu posseir d'els cels les triumphats e altres cadires: perque allí on tu seyor stas es lo cel e allí on tu no habites atura la mort e l'infem trist doloros e lamettable. Atu senyor ab affectada voluntat d'lige e axi es necessari q' yo ab gemechs e crits te suplique puit en negu puch complidament confiar que en les mies grans necessitats me aiude si no en tu sol deu e senyor meu. Tu est la mia segura sperança e lo meu cōsolador en totes les grans tribulacions e cōgores. Tots les sues coses propries ansiosament cerquen e tu solament la salut dela mia emmalaltida anima. E totes les coses en grā be me cambies encara que algunes vegades diuerses tentacions e aduersitats me tranietes. E totes coses a grā utilitat mia ordenes spementant los teus elets en diferenciades maneres: en la q' l'esperencia e proua no menys de esser amat e loat que si de celestials consolacions me omplies. E axi deu e senyor meu en tu pose tota

Libre

la mia speranza e refugi e tota la mia tribulacio e
congoxa: que tot lo que fora de tu senyor mire es
malalt inconstant e mouible : que noni poran a-
profitar los molts amichs nin pora aiudar dls
forts valedors la deffensa: ni los discrets consel-
lers me poran donar alguna profitosa resposta:
nin pora acōsolar dls grans doctors los libres:
ni alguna gran riquesa fer delliure si tu senyor no
stas prop mi nom aiudes noni ensenyas e guar-
des . Que totes les coses q̄ per atēper la benauē-
turāça e pau son bones son de poca stima scns la
tua alegre presencia. **E** ari tu est de tots bēs la fi
verdadera e altitut de vida e profunditat de sen-
tēcies . **A** tu senyor alce de aquesta baixa terra los
meus vlls tenebrosos: en tu deu meu tinch segu-
ra speranza qui est verdader pare de misericordia
infinida. **B**eneeix senyor e sanctifica la casa dela
mia anima perque sia feta habitacio tua sancta e
cadira dela tua eterna gloria: e nos trobe cosa al-
guna en lo temple dela tua dignitat que los vlls
dela tua maiestat ofena . **M**iram senyor segons
la granea dela tua bōdat infinida e segōs la mul-
titut deles tues grans misericordies: y scolta la o-
racion del teu pobre seruent qui sta grāment dester-
rat en la regio dela ombra dela mort trista. **D**effē
e conserua lanima del teu seruent entre los grans
penlls de aquesta corruptible vida : e acōpāyant
me la tua benepta gracia endregam per la carrera
de pau ala benauenturada patria d̄ claredat per
petua.

Quart

Comença lo quart libre e ans de totes coses posa vna exortació pera rebre lo precios cors d nostre seyor Jesu christ e parle en veu del mateix senyor.

Enii ami tots los qui treballau en aquesta presēt vida y stau carregats ab lo pes d vostres ferugues culpes que vous recreare diu lo senyor. Lo pa que vous dare es la mia can pre ciosa per la vida dl nio a trista mort offerta. Pre neu e menja q aqst es lo meu cors sacratissim lo ql sera trahit e venut p vosaltres peccadors misa bles. Feu ago en memoria e recort d la mia passio dolorosa: q aqll qui dignamēt menja la mia can e beu la mia sanc en mi atura p gra e yo en aqll tinch habitacio e posada. Les paraules q yo he parlat a vosaltres sperit son e vida.

Ab quāta honor e reuerencia se deu rebre lo precios cors de iesu christ. **C**apitol. primer

Jesu christ veritat eterna aqstes glorios ses paraules encara q no en un mateix loch ni en un mateix tēps sicut stades dites tues sō seyor rey de gloria infinida. E puix son paraules tues alegriamēt les dech yo stoiar en los archi d la mia buyda memoria. Tu es son senyor e per la tua preciosa boca splicades: e mies son tambe puix per salut dela mia enima laltida anima les has dites: e axi ab alegra volūtat vull q dins la capça del meu cor stiguē continuament conseruades. Aquestes piadoses paraules plenes d tāta pietat e amor la mia precio

Libre

sa soñ desperten mas la multitud dels meus abominables peccats me spanta. E la mia mala consciencia me fa veure que yo so sutzeu vetell pera rebre tan alts e profundes misteris. Cōuidam de anar atu la dolçor dles tues alegres paraules mas los grās laços dels meus ennegrits peccats e vicijs me detenen. Manes me senyor que fiadamēt atu me acostes: e si vull ab tu bauer amistat ferma que prenga lo menjar dela immortalitat e si la vida e gloria eterna atenyen desige. Que tu dius q̄ aneni atu tots los q̄ treballats e carregats stā de la feruga carrega de nostres pesades culpes: que tu senyor nos donaras repos descans e consolació alegre. O dolça plaent e delitosa paraula en les orelles del peccador miserable que tu deu e senyor meu conuides al deiecte e al pobre al saboros past d̄l teu cors sacratissim. Mas qui so yo senyor que acostar me atu presumeirca? O seyor la granea dels cels no basta atu compendre e tu diu veniu tots ami? que vol dir aq̄sta tan gran e piadosa misericordia ni aquest conuit tan gran excellent y solemne? Com hi gosare yo venir d̄spullat de virtuosas obres tenint la mia anima de ennegrides culpes vestida? Donchs com puch yo presumir de acollir atu en la mia casa que innumerales vegades he comes offenses dauāt la tua benignissima cara? Los angels e archangels atu graiment reuerexen los sancts e los iusts atu senyor instantment temere: tu dius veniu ami tots? Si tu senyor aquestes benauenturades paraules

Quart

no deyes q̄ creuria q̄ fossen verdàderes? e si tu' ab
dolços manaments nou manaves qui acostar se
atu gosaria? Si lo s̄act e iust noe per salvar se ab
pochs cent anys treballa en la obra dela sua fa-
bricada archa comi pore yo en vna hora aparell-
lar me pera rebre ab deguda reuerècia lo creador
dels cels e dela terra? Lo teu seruent y special a-
mich moyses d' fusts que podrir nos podien com
pongue la archa vestint e guarnint aquella de or
resplandent e mūde perque en aquella les taules
dela ley dignament fossen stoiades: e yo creatura
mífable e podrida gosare atu ordenador d'la ley
e donador dela vida tan facilmente rebre? Salaz-
mo qui fou de tots los reys de israhel lo pus saui
en set anys edifica a laoz del teu s̄act noni vn ma-
gnífich solène y marauellos temple durant huyt
dies dela edificacio de aq̄ll la digne e marauello-
sa festa: e offerí nul sacrifici e assenta en lo d'dicat
loch larcha federis ab alegres sons e delitoses a-
legries. Donchs yo desuenturat e lo mes pobre d'
tots los homiens comi te gosare acollir en la mia
posada que ab molt afany puch vna hora despē-
dre per agranar e deneiar aquella d'la sutzia pols
de mes errades obres. O deu meu quāt treballa
ren aq̄lls en plaure atu senyor e yo trist de mi q̄nt
poch tēps despench en lo servir de tu rey dels reys
del cel e d'la terra. Quāt yo a combregar me vull
dispondre molt tard me trobe deneiat deles sut-
zies affections que dela d'uoçio linyar e apartar

Libre

me poden . Certament en la alegre presència d'la tua diuinitat nos deuria mostrar algū pensamēt negre:perque yo no vn angel mas lo senyor dels angels tinch a rebre dins la nuia pobla posada . O quant es gran la diferencia entre larcha federis ab les sues estimades reliquies e lo teu precios cors ab les sues virtuts inefables:y entre aquells legals sacrificis e la v'dadera hostia del teu sacratissim cors que es cōpliment de tots los antichs sacrificis . Perque donchs nom acoste ab maior deuocio ala tua venerable presència ? Perque nō aparelle ab maior deuocio a rebre les tues coses sanctes ? que aquells antichs sancts patriarqs y prophetes reys e prínceps ab tot lo seu deuot poble ala diuina honra grandissima affectio d'niostren . Lo glorios rey dauid recordant se d'ls innumerables beneficis en tēps passat als antichs e sancts pares atorgats dauāt larcha alegramēt ballana:e feu orguens de diuerses maneres e cōpongue psalms gloriosos ordenant que per diuina laor se cantassen y ell los canta ab goig de inefable alegria:e inspirat dela gracia d'lsperit sacre moltes vegades ensenya al poble d'israel de loar e beneir a deu deuotament cadadia . Dōchs si tā gran era en aquell temps la deuocio e tan gran la memoria e recort dela laor diuina dauant larcha del testament:quanta reuerencia dech yo hauer e qualseuol christia en la presència de tan alt sacrament volent rebre d'iesu christ lo cors sacratissim.

Quart

Molts van a diuersos lochs per veure de algũs
sanctes les stimades reliquies e oĩnt los gr̃as e in-
numerables miracles besen los ossos de aquells
embolicats en richs draps de or e de seda . Et tu
deu meu verdader sanct dels sancts creador d̃ to-
tes les coses senyor dels angels stas aci presẽt en
laltar e yo a mir̃ar atu ab encesa deuocio nom gi-
re. Moltes vegades los homens son demesiada
mẽt diligents en veure sembl̃ats coses y en veure
nouitats e fames de on molt tard fruyt de verda-
dera esmena collir poden . Et aci en lo sanct sa-
grament del altar stas tu senyor meu present deu
y home iesu christ en lo qual ab les mans de duo-
cio collim lo precios fruyt dela salut eterna . Et a-
daço nons tira vanitat alguna ni alguna desme-
siada diligencia o sensualitat mas la ferma fe la
deuota sperança e la caritat verdadera . O deu e
senyor meu creador del cel e dela terra quant gr̃a
marauella obres en nosaltres quant suau e dolça-
ment te disponis ab los teus elets los quals po-
ses dauant tu en lo sagrament pera que atu seyor
reben . Aço laltitut de qualseuol alt enteniment
sobrepua: aço es lo q̃ specialment tira lo cor dels
deuots homies e lo que encẽ la affectio nostra. O
marauellosa e amagada gracia d̃ aquest sanct sa-
grament la qual los fcels christians solament co-
nexen: mas los infeels e los qui als peccats serue-
xen sperimentar no la poden . En aquest sanct sa-
grament la spiritual gracia se dona retornant en
m.i.

Libre

la christiana anima la virtut e força e la gran bel
lea que per la legea dl peccat hauia perduda. **¶** A
gran es algunes vegades aq̄sta marauellosa gra
cia que dela plenitut dela deuocio donada no so
lament la aflauida pensa mas lo debil cors co
bra les ia perdudes forces. **¶** E axi deueni plorar e
bauer compassio stremia d̄la fredor e negligencia
nostra que tan pereosament viingam a rebre lo p̄
cios cors de iesu christ en lo qual tota la sperança
dels saluats segurament habita. Perque ell es la
sanctificacio e redempcio nostra : ell es cōsolacio
alegra dels caminants p les perilloses sendes de
aquest mon miserable: ell es lo etern goig y sperit
tual alegria dls sancts gloriosos. **¶** E axi granniēt
nos deueni dolre que molts tan poch a mirar a
quest tā profitos misteris se giren lo qual los alts
cels alegra e aquest baix mon soste y conserua. O
ceguedat e duricia dela humana pensa que perfe
tament no mira aquest do de tan valerosa stima.
Si aq̄st sanctissim sagrument solamiēt en vn loch
en lo mon e per vn sacerdot se celebraua ab quāt
gran desig irien los homens en aquell loch p oir
celebrar tan alts e profundes misteris. Mas ara
hi ha molts sacerdots e molts lochs on lo sacra
tissim cors de iesu crist se celebra perque tant com
mes amplamiēt aquesta sagrada comunio es scā
pada tant maior enuers nosaltres se mostra la di
uina amor e gracia. **¶** Infinites gracias te faç se
nyor meu iesu christ pastor eternal qui a nosaltres

Quart

pobres e desterrats en aquesta vall de làgrimes has volgut recrear d'l teu sacratíssim cors e sanch preciosa:ens has crídat ab les dolces paraules d' la tua boca dient. Veniu ami tots los qui treballau en aquesta treballosa vida y stau carregats d' pesades carregues que vous recreare.

¶ Que en aquest sagrament la gran bondat e caritat de deu se dona al home. ¶ Capítol. ij.

Enyor confiant de la tua infinita bondat e misericordia yo qui so malalt me acosté a tu qui est verdader y etern metzge. Yo qui tinch fam e set vaig ala font de perdurable vida: yo qui so pobre al rey dels cels: yo qui so seruent al meu deu e senyor: yo qui so desconfolat al meu piados e alegre aconsolador me acosté. Mas de on me ve ami aquesta stimada gracia que tu senyor ami vingues? Qui so yo pera que tu ami donar te vulles? Com gosa lo miserable peccador mostrar se dauant la tua diuina pñencia? E com tu venir al trist peccador no desdenyes? Tu senyor conexas lo teu seruent e sabs que no posseeix algun be per lo qual tan richs tresors atenyen mereixca. E axi yo la grã viltat mia confesse e conech la tua bondat e clemencia: loe la tua grandíssima pietat e per la tua gran caritat te faç innumerables gracias. Que tu aço permitateix ho fas e no per los meus propis merits: porque la tua infinita bondat ami sia mes
m. ij.

Libre

manifesta e la tua humilitat e caritat sia mes cō-
plidaniēt loada . E axi puiſt atu ſeyor plau e has
manat que axi se faça plau me la tua gran benig-
nitat ſuppliant te que la mia iniquitat nom em-
pache . O dolç e amable icſus ab quanta reueren-
cia ſo obligat de fer te innumerables gracies per
la recepcio del teu cors ſacratiffim: la dignitat del
qual noy ha home q̄ explicar la puga . Tu eſt ſāct
dels ſācts e yo ſo verell de peccats abominables.
Tu te inclines ami qui nó ſo digne de mirar te: tū
conuides al teu glorios conuit: tum dones a mē-
iar vianda celestial pa dels angels pa viu qui de
ualla dels cels per dar als homens vida . O quāt
gran e marauelloſa es la tua obra ſeyor q̄nt po-
deroſa la tua virtut e quāt certa la tua veritat: car
diguſt e foren fetes totes les coſes e lo que has
manat axi es ſtat fet . O marauelloſa e incomprē-
ſible coſa e digna de verdadera fe vencent lenteni-
ment huma que tu ſeyor deu meu verdader deu
p̄ home ſots vna chica ſpecie de pa e de vi ſies en-
tregament contengut e ſies meniat per lo qui atu
reb ſens diminucio alguna . O ſeyor tu qui no ha-
uent meſter res del mon has volgut p̄ lo teu ſāct
ſagrament habitar en noſaltres conſerua lo meu
cor e lo meu cors ſens taca alguna: perque puga
moltes vegades ab neta e pura conſciencia cele-
brar los teus miſteris e rebre aquells a perpetua
ſalut mia . Alegrat anima mia e fes gracies a du
per tan noble e ſingular do com te ha derat en a-

Quart

questa miserable vall de lagrimes . Perque tãtes
vegades com fas memoria de aquest tan alt mîs-
teri honrant e rebent lo cors precios de iesu christ
tãtes vegades fas la obra dela tua redemptio y
est participant de tots los merits de iesu christ: p
que iames la sua caritat se apoqueix e la granea
dela sua infinida misericordia iame s se guasta. **E**
axi ab attenta consideracio pensa en aquest gran
misteri dela tua salut. **E** tan gran tan noua e tan
alegra cosa te deu semblar quant celebres o ous
nûsa com si aquell mateix dia iesu christ deualla-
ua per fer se home dels alts cels en lo virginal vè-
tre o peniant en larbre dela sanctissima creu pren-
gues mort e passio p la salut de natura humana.

¶ Que es profitosa cosa combregar moltes
vegades. **¶** Capítol. iij.

O senyor me acostes atú perque atenga
y algun be per lo teu do de preu inconi-
parable: e perq̄ sia alegrat en lo teu fact
conuit lo qual tu deu e senyor meu has
aparellat al pobre ab la tua dolçor suauiissima. **O**
senyor que en tu sta tot lo que yo puch ni dech de-
sijar. Tu est la verdadera salut la redemptio la spe-
rança la fortalea la honra e gloria mia . Alegra
donchs huy de aquest seruent teu la entristida a-
nima que átu senyor iesu christ desige ara deuo-
tament rebre e aposentar te en la mia pobre ca-
sa pque mereixca yo esser p tu beneyt ab zacheu y
m. iij.

Libre

esser coniptat entre los fills de abrami . La mia a
nima lo teu sacratissim cors demana e lo meu cor
esser vnit ab tu desija . Donat donchs auu senyor
que sens tu neguna alegra cōsolacio me aprofita
ni puch star sens tu ni viure sens la tua sancta vi
sita . E perço me coue anar atu moltes vegades e
rebze per remey d' ma salut lo teu cors sacratissim:
perque no d'falleisca en lo camí de aquesta trebal
losa vida si del menjar celestial sere priuat . Que tu
misericoordios seyor iesu christ picant als pobles e
guarit innumerables malalties diguist nols vull
lçar anar dejús a ses cases perque en lo camí no
defalleixquen . Fes ho axí ab mi senyor tu q' has
dextat a tumateix en sagrament per cōsolacio d'ls
feels chritians . Que tu est suau refectio d' lanima
e aqll qui atu dignament rebza sera participant y
bereu d'els richs bens dela eterna gloria . E auu
qui tan granment peque e deles ennegrides taqs
d'el peccat me ensutzie es mester que ab la ygua de
moltes oracions e confessions e ab la sagrada re
cepçio del teu cors sacratissim me d'nege me reno
ue y mi encenga que peruentura per la gran absti
nencia del sanct proposit p' les errades sendes nō
aparte . Que los sentiments humans son gran
ment als mals inclinats del temps dela tendra a
dolescencia: als quals si la diuina ajuda no socor
re tantost de mal en pijor lo desuiat he me acami
na . Don claramet se mostra que la sancta comu
nio del mal granment nos aparta y en lo be segu
rament nos conserua . E si ara que celebre y comz

Quart

bregue so tan negligent e tebeu que faria sino prēgues aq̄sta cordial medicina e no cercas tan grā e tan fauorable aiuda: E sino stich aparellat e dispost pa celebrar cada dia treballare en rebre en lo temps degut los diuinals misteris e fer anu participant de tan incomparable gracia . Que aq̄sta es la principal consolacio dela feel aia christiana acanuiant en la peregrinacio de aquesta enuiosa vida que moltes vegades se recorde de son deu e senyor e rebre ab deuocio lo seu cors sacratissim . O benignitat marauellosa d'la tua pietat enuers nosaltres que tu seyor deu creador e vida de tots los spirits te inclines venir ala pobreta aia fartāt ab la tua diuinitat e humanitat la sua grā fam e miseria. O benauenturat peniament e anima gloriosa que mereix atu deu e senyor deuotament rebre y hauent atu rebut del spiritual goig esser grāment plena . O quant gran senyor acull: quant amat hoste aposenta : quāt alegre companyo reb: quant feel amich accepta: quant bell e noble spos abraça: lo qual es mes d' amar y stimar que totes les coses que ab ardent voluntat desijar se podē. Callen o dolç e amat meu dauant la tua presēcia lo cel e la terra e tots los seus arreus e bellees que qualsseuol laor e bellea que tenen es dela liberalitat d'la tua bondat infinita: y encara no attenyeran ala bellea del teu nom del qual la sauiesa es incomprensible.

¶ Que grans bens son atorgats als qui deuotament combreguen.

¶ Capitol. iij.

m. iij.

Libre

Senyor du meu socorre al teu seruent ab la dolçor de les benedictiōs tuas perque acostar se al teu sanct sagrament dignament mereisca . Desperta lo meu adormit cor despullant de aquella feruga roba de pe rea e visitā senyor perq̄ spiritualment guste la tua dolçor marauellosa: la qual en aquest sagrament axi com en vna font sta complidament amagada . Illumina los meus tenebrosos vlls pera mirar tan profunde misteri donant me força y sforç perque aq̄ll ab segura e ferma fe yo crega . Que aquest tan alt sagrament obra es tua e no humana potencia y es ordenança tua sagrada e no inuencio de home . Car nos troba algun home sia per sinateix bastant a rebre ni entendre aquestes coses les q̄ls los angelichs entenimets sobrepugē . Donchs que pore yo indigne peccador essent terra e miserable cendra cercar ni conpendre de aquest sagrament tā sanctissim? Senyor ab simplicitat d'cor e ab bona e ferma fe e ab manament teu me acostre atu ab grā splança e reuerencia crehent vderament que tu stas present en aquest sanct sagrament deu y home . E puix tu senyor vols que vot rebra e que atu yo ences de caritat me acostre suplique la tua infinita clemēcia quem faça special gracia q̄ yo abunde tant de amor enuers tu q̄ en alguna altra consolacio iames me delite . Que aquest alt e digne sagrament es salut de lanima e d'el cors e preciosa medicina de tota spiritual malaltia: en lo qual se curen e sanē los meus abomina

Quart

bles vicijs: e les passions se refrenē: e les tentaciōs
son vençudes y se dona maior gracia: y la comen
çada virtut auignēta: la fe es confermada: la espe
rança es enfortida: e la caritat ardentment es in
flamada. Y tu deu meu reparador dela perdiciō
humana e donador d'la interior cōsolaciō molts
e innumerables bens has donat y dones en aqst
sagramēt als teus amats moltes vegades: q̄ tuls
dones s'forçada virtut e força contra la potencia
de les forts tribulacions e cōgores: e ab la lum d'
vna noua grā alegrement los recrees. E axilos
q̄ ans de hauer rebut lo teu precios cors se sentiē
treballats essēt recreats de aqst past celestial se tro
ben en gran repos y consolaciō strema. E aço dis
penses tu als teus clets perque manifestamēt co
neguen que no teniūt alguna cosa de be de si qnt
gran bondat e gracia de tu senyor atenyen. Que
per sinateros merçen esser frets endurits e inde
uots e per tu merçen esser feruens deuots e ale
gres. E no es algu q̄ humilment ala font de sua
uitat vaia que alguna beneyta aygua no sen por
te. Hi es algu que al gran foch se acostē que vn
poch no se calfe: que tu senyor est font tostemps
plena de abundosa misericordia e foch de encesa
caritat q̄ incessantment resplandex y crenia. E a
xi si yo no puch dela abundant font poar pera cō
plidament beure posar la mia boca al forat de
la canal del cel perque almenys prenent de aquel
la vna chiqueta gota la mia strema set remeye.
E si del tot yo no puch esser celestial ni tan ences
m.v.

Libre

en caritat comi los seraphins e cherubins treballare en star fermi en deuocio e aparellare lo meu cor: perque d'l foch diuinal ab la humil recepcio d'aquest sagrament que dona salut e vida almenys vna chiqueta puma attenyer puga. O iesu christ saluador sanctissim en les coses que yo tendre falença tu per mi benignament e graciosa suplir hi vullés qui a tots nos has volgut cridar diét. Cle miu ami tots los qui treballau en aquesta enuio: sa vida y stan carregats de ferugues carregues q' yo recreare. Yo senyor treballe ab suor dela mia cara: yo so combatut d' tentacions enuioses e tristes: yo en iniques passions embolicat me trobe e no tuch quin aiude quin deffense quin delliure sino tu deu e senyor meu aqui totes les mies coses acomane perque als goigs d'la eterna e benauegurada vida alegrement me portes. Reb me a laor e gloria del teu sanct nom tu quin has aparellat lo teu sanctissim cors e la tua sach preciosa pera menjar e beure. Ato: ga du e saluador meu que ab la frequentacio d'aquest sanct sagrament la affectio dela mia deuocio augmente.

¶ D'la dignitat de aquest tan alt sagrament e d'l stament sacerdotal.

¶ Capítol. v.

A tot que conplidament tinguesses la puritat dels angels e la gran sanctedat de sent iohan babtista de tractar aquest sanctissim sagrament no series digne. Exaxi no es degut als merits dels homens q' lome consagre e tracte lo sagrament e menje lo pa d'ls

Quart

angels . O gran misteri e gran dignitat del sacerdot al q̄l es atorgat lo que no es atorgat als bea-
uenturats e gloriosos angels : que solament los
sacerdots ordenats canonicament en la sgleſia te-
nen poder de celebrar e consagrar de iesu christ lo
cors sacratissim . No sacerdot es ministre de deu e
vsa dela paraula de aquell per manament e orde-
nança sua: e deu es alli lo principal fahedor e in-
uisible obrer al qual obeeix y sta sotsmisa qlscuot
cosa que ell vol ni mana . E axi mes deus creure
a du tot poderos en aquest sanct sagrament q̄ al
teu sentiment ppri o a algun visible senyal . E axi
ab temor e reuerencia deu lome ad aquest mara-
uellos sagrament acostar se . Mira donchs ab d̄f-
perts vlls quant grā misteri es stat atu donat per
la imposicio d̄les mans del bisbe . E puix est fet sa-
cerdot guarda q̄ feel e deuotament a deu offres
lo sacrifici y en aquell sens alguna reprehensio te cō-
fues . No has alleujat la tua carrega mas en ma-
ior e mes streta preso de disciplina stas ligat esset
obligat a maior pfectio de vida . No sacerdot du
esser arreat d̄ virtuts marauelloses per donar als
altres exemple de virtuos viure: e la sua conuersa-
cio e pratica no ha d̄sser ab los populars homēs
mas en lo cel ab los benaenturats angels e ab
los virtuosos e perfets en aquesta habitable ter-
ra . No sacerdot vestit deles sagrades vestidures
te loch de iesu christ pera que per si e per tot lo po-
ble a du humilment suplique e pregue tenint da-
uant e t̄tras lo senyal dela creu perq̄ dela passio

Libre

de iesu christ contiuuament tinga recort e memo-
ria . Ell porta dauant si en la casulla la creu perq̄
ab diligencia mirant de iesu christ les sanctes pet-
iades ab gran deuocio studie de seguir lo . E de-
tras arimateix sta seyalat ab altra creu p̄q̄ q̄l seuol
aduersitats per amor de iesu christ ab gran humi-
litat e paciencia comporte. Dauant porta la creu
perque dolorosament los seus peccats ploze: e de-
tras altra perque ab alguna compassio los pec-
cats dels altres lamente: conxent a sinateix esser
mija entre deu e lo peccador. Ai dela oracio ni dt̄
sanct sacrifici se enuge fins que recaptar misericor-
dia e gracia mereixca . Quant lo sacerdot celebra
honra a deu alegra los angels ediffica la sglesia
aiuda als vius dona repos als morts e fa a sinateix
de tots los bens participant.

¶ Dela interrogacio ques deu fer ans del sagra-
ment.

¶ Capitol. vi.

 Quant yo senyor la tua alta dignitat e la
mia profunde e vil miseria contēple tre-
niole e granment confus me trobe. Si
yo no vaig a tan sanctissim sagrament
fuijg dela vida: e si yo indignament a rebre aquell
me acoste granmēt atu senyor faç offensa. Dōchs
que fare du meu conseller meu e amador meu en
les grans necessitats e congores . Mostrā la dre-
ta carrera e algun breu exercici pertinēt ala conu-
nio tā sagrada: q̄ profitosa cosa es saber ab q̄nta
bonor e reuerēcia dch yo aparellar lo meu cor pa-
rebre lo teu cors sacratissim o pera celebrar aquest

Quart

tan gran e diuinal sacrifici.

¶ De examinar la propria consciència e del propo-
sit de esmenar se. ¶ Capítol. viij.

Obre totes coses es necessari que lo sacerdot se acostre a celebrar a tractar e rebre aquest sanct sagrament ab gran humilitat e reuerencia e ab sancera fe e pia dosa intencio dela diuina honra. Examina diligentment lo proces dela tua consciencia deneiāt aquella ab ver penediment e humil confessio desles sutzies taques dels grans peccats e vicis: fēt la tan pura q̄ no tingues res que empache e la libertat de acostar te ad aquest sagramēt tā sanctissim. Haies generalment enuig e desplaer dls te⁹ peccats orribles plozant sospirant e gemecāt particularment. E si lo temps ho comporta cōfessa a deu dins lo secret del teu cor totes les miseries d les passios tues. E haies dolor grādissima q̄ lies tā carnal tā ple de mouimēts y de desordenats apētits: tā mal guardat en los exteriorz sentimēt: tā embolicat moltes vegades en vanes fātasies: tā lauger al riure e al d̄sorde: tā dur al plo: e penitēcia: tā prōpte als vicis d̄la carn viciosa: tā ansi os en oir nouitats e fames e a mirar coses gētils: tā defāciat en abraçar coses baxes eniēyspreades: tā cobdicios en tenir moltes coses: tā auar en retenir: tā indiscret en parlar: tan poch discret en callar: tā d̄sordenat en los costums: tan importu en

Libre

les obres e negocis: tan d'sordenat en lo m enjar: tan fort en oir la paraula diuina: tan prest a repo sar: tã tard al treballar: tan despert a reports e ra bons vanes: tã dormido: ales sagrades vigílies: tan negligêt en dir les ores: tã tebeu en celebrar: tan indevot e sens lagrimes en lo cõbregar: tan prest d'itret e apartat: tan prestament mogut ala ira: tan prest a enujar als altres: tan inclinat a iur iar: tan rigoros a rependre: tan alegre y cõtinent en la prosperitat: tã flach en la aduersitat: tan grã mient d'liberant fer molts bens sens portar los a execucio. Confessats tots aquests e altres defal liments teus ab doloroses lagrimes d'libera fer mament de esmenar la tua viciosa vida. Apres ab sancera voluntat offerir a tuncateix en laltar del teu cor cõ a perpetual sacrifici: es a saber acoma nant a du lo teu cors e anima: perque en aquesta manera dignament mereixques acosta: te a offe rir a du lo sacrifici e a tan sanct sagramet a rebre. Que noy ha oferta alguna mes digna ni maior satisfactio per adelir los peccats que en la missa y en la comunio a simateix offerir a deu ab lo sacri fici del precios cors de iesu christ. Silome pec cara e veraderament se penedira tãtes vegades com ami vèdra per perdo e gracia yols hi perdo nare diu lo senyor: que yo vixch e no vull la mort del peccador mas q's conuerteixca e q' vixca.

¶ Dela oferta de iesu christ en la creu e
dela propria renunciació de simateix.

¶ Capitol. viij.

Quart

Axi com yo esteles les mans en la creu e ab lo cors tot nu voluntariament offerir a tu mateix a du lo pare per los teus peccats e culpes: que noni restaua cosa que per a placar a du no passas en sacrifici: axi ho deus fer tu que ab totes les tues forces e desigs dus voluntariament offerir atu cadadia en la missa en pur e sanct sacrifici. Que lo que yo mes d tu vull es q en donar te totalment ami itudies. Que yo no cure dl que tu fora d tu mateix dones puix altre do sino atu no demane. Que axi com atu sens mi totes les coses del mon not bastarien axi noni pora plaure qualseuol cosa quem dones no dant me ni offerint me a tu mateix. Offerir te ami e donat tot per amor d deu si vols que sia lo teu sacrifici accepte. Yo tot me offeri al meu pare per tu e axi mateix doni tot lo meu cors e sanch en menjar perque yo fos tot teu e tu restasses meu. Si tu restaras teu e voluntariament ami not offerras no es complida ni perfeta oferta: ni sera entre nosal tres vnió sacra. E axi a totes les tues obres deu pceir la voluntaria oferta de tu mateix en les mans viuues si libertat e gracia attenyer desiges. E per ço molts stan tan cechs e durs si tan poch liberts pq no saben cõplidament renunciar a sinatexos. Aquesta es la mia ferma sentencia que no pot es ser dreble meu sino aquell qui voluntariament renunciara a totes coses. E axi offerir a tu mateix ab totes les tues affections e dlits si dreble meu es ser desiges.

Libre

¶ Que nosaltres deuem offerir a deu a nosaltres mateixos e totes nres coses e generalmēt pregar per tots.

¶ Capítol. ii.

Otes les coses que en los alts cels y en aq̄sta bata e miserable terra habiten tu es son senyor: rey de gloria infinita. Et atí yo desige ab sancera voluntat offerir me atu senyor y esser teu pera sempre. Senyor en la simplicitat d̄l meu cor me offerir buy atu en perpetua seruent y en obediencia e sacrifici de laor perpetua. Reb me ab aquesta sancta oferta del teu precios cors la qual te offerir buy en presencia dels teus benauenturats angels que inuisiblement allí son presents e que sia a salut de tot lo poble christia e mia. Senyor offerir te tots los meus peccats e culpes los quals dauant tu e dauāt los te⁹ gloriosos angels he comesos del dia que comenci a peccar fins en aquesta present hora: porque tu senyor en lo ences foch dela tua ardent caritat los cremes: deneiant la casa dela mia consciencia de qual seuol pols e sutzura d̄ls vils peccats e vicis. Et tornam los richs tresors d̄la tua sancta gracia los quals peccant perduts hauia. Perdonam cōplidament totes les mies erres donant me misericordiosament lo besar dela tua pau gloriosa. E puit yo no puch fer alre p los meus peccats sino confessar los e per aquells plorar e dolre e p̄gar incessantment la tua infinita misericordia quem perdone. Supplich te senyor que act on stich dauant tu benignament scoltar me vullas: que tots

Quart

los meus peccats granmēt me d'splau hauer los
comesos los quals daciauant no dellibere come
tre: mas per aquells me dolch en dolre tāt tēps
com durara la mia treballada vida aparellat pa
fer penitencia e satisfactio segons bastarā les mi
es debils forces O deu e senyor meu perdonā los
meus peccats e salua per lo teu sanct nom la mia
anima la qual ab lo tresor d'la tua sanch preciosa
has renuda . Yo senyor en los braços d'la tua in
finida misericordia me acomane obra en mi segōs
la granea dela tua bondat infinita e no segons
la mia iniquitat e malicia . Offir te sēyor tots los
meus bens encara que poch e de molt poca sti
ma sien pera que tu aquells corregeixques sancti
fiques els faces atū acceptes portant los en nul
loria : e aximateix portes amī pobre inutil e pe
reos a fi benauenturada e loable. Offir te senyor
tots los desigs dels duots les necessitats de miō
pare e de ma mare de mos amichs iermans ier
manes parents e de tots los q̄ per amor tua me
ban fet alguns beneficis : e de tots los qui desija
ren e demanaren que yo digues missa per ells e p
tots los seus axi vius com morts porque tots sen
ten venir los dela tua beneyta gracia marauellos
focors e ajuda e delliuramēt d'les penes: e q̄ d'llu
res d' tots mals alegres e contēts innumerables
laors e gracies te donē. Offir te sēyor les oraciōs
e sacrificis de misericordia specialmēt p̄ aq̄lls q̄ en
alguna manera me han enujat dānificat injuriat
n. i.

Libre

é me han fet algun enuïos dan o greuge: e p tots aquells que yo alguna vegada he enuïat agreu- iat y scandalizat axi en paraules com en obres a cordadament o impensada perque a tots nos p- dones tots nostres peccats e offenses. **U**ny a se nyor dels termens dl nostre cor tota sospita fello nia ira e malicia e qualseuol cosa que ala caritat danificar puga e disminuir la amor dl proïsme. Haies seyor misericordia e compassio de aquells qui piadosament la dmanen. Dona los richs tre fors dela tua gracia als pobres e freturosos: e fes nos esser tals q sian dignes d fruir los goigs d la ciutat de gloria e los grans bens d la eterna e per durable vida.

¶ Que no deueni dexar molt temps la sagrada comunio. **¶** Capítol. r.

Alt souint de^s recorrer ala font d la gra cia e dela diuina misericordia: ala font de bondat e de tota puritat perque pu- gues esser curat dcles nafres deles tues passions e vicis: e mereixques esser mes arnat e mes fort contra les forts tentaciõs y engans dl enemich diable. Quel enemich de natura huma- na sabêt que en la sagrada comunio hi ha vn ma ruellos fruyt e remey treballa quant pot de em- pachar e retraure los feels christians que no cõ- breguen. **E** axi alguns tantost que a rebre aqsta sancta comunio se aparellen maiors e p: s forts

Quart

tentacions del cruel sathanas comporten . Quel sperit maligne segons que en lo libre del pacient iob es scrit entre los fills de deu se mescla perque ab la sua verinosa malicia de tã excellents obres los destorbe:causant en aquells algües temors e dubtes per apoquir los la sua deuocio encesa o p leuar los les armes d fe en tan streta batalla: per veure si poza fer que dexten del tot aquesta sancta comunió:o almenys que a ella frets e tebe⁹ sens alguna feruent deuocio se acosten . Mas nosaltes no deuen curar deles sues enganoses astucies ni fantasies per molt que terribles y spantoses nos pareguen:mas animiosament deueni trécar sobrel seu cap totes les fãtasmies e ombres sues . E deuen al desauenturat desestimiar lo y scar nir lo ni per los grans insults e mouiments q exercita deue dextar aquesta comunió sagrada . Moltes vegades nos empacha la molta sollicitut per hauer deuocio e la gran ansia de confessar nos. Ses donchs segons lo consell dels antichs sauis ordena e dxa lescrupol e ansia que semblants coses la diuina gracia empachen e la deuocio de la voluntat destroeren . No dextes la sagrada comunió p alguna poca tribulació o congoxa mas ves mes prest a confessar te e perdona liberalmet als altres les comeses offenses e si tu has en alguna manera offes a algu dmana li humilment perdo e nostre senyor du perdonara atu los gre⁹ peccats e culpes . E puix not aprofita lo allar⁹
ii.ij.

Libre

gar molt temps la confessio o tardar la comunio sagrada: deneia prestamēt la tua anima deles sutziēs y enuellides taques: escup prestament la porridura: cuyta a pendre lo reniey de salut verdadera e setras en tu maior milloria q̄ si molt tēps ho dilataues . Si tu buy ho dexes per alguna occasio poqueta dema peruentura se seguira algūa cosa maior per la qual poras esser molt tēps empachat o destorbat o seras fet menys digne . **E** a xí quant prest poras trenca ab les mans de deuocio los laços que detenen que p los d̄storbs d̄ls mūdans negocis nons deueni apartar deles diuines obres . **E** ar granment danmifica allargar gran temps la sagrada comunio perque tal dilació la casa dela nostra consciencia vilment ensutzia . **O** miserables de alguns que segunt los passos dels se⁹ desordenats vicis dels drets camins dela sancta confessio e sagrada comunio se aparten: pque no sien obligats a tenir sobrel castell de la sua aia mes despertada vetla . **O** quāt poca deuocio e caritat tenen aquells qui tan laugeramēt dexen tan sanctes carreres . **E** quant benauenturat es aquell e a dū accepte qui ab apurada cōsciencia sta dispos̄t pera rebre dins si de iesu christ lo cors sacratissim . **E** si algu p hūilitat o p impediēt de algūa legittima causa d̄ tā scā obra se abstenia digne es de laor grandissima per lo seu iustsguart e reuerēcia . Mas si apoch apoch li entrara

Quart

la son e perca de obrar tan sancta obra du a fina
teix despertar: e nostre senyor deu granment li aiu
dara a son virtuos desig per la bona volutat ala
qual specialment mirar acostuma . E si per alguna
legittima raho sera enpachat tinga toltamps bo
na voluntat e piadosa intencio de cobregar e no
sera priuat ni freturara del saboros fruyt de aqst
sagrament tan sanctissim . Que tot home deuot
pot cascun dia e cascuna hora acostar se ala spiri
tual comunio de iesu christ du e senyor nre. Mas
en certs dies y en temps ordenat e degut deu re
bre sagramentalment e ab deuota reuerencia d ie
su christ lo cors sacratissim: pesant mes en la laoz
e honra diuina que en la sua consolacio propria.
Que tantes vegades combrega misteriosamet y
es recreat inuisiblement quantes deuotament se
recorda del glorios mister de la incarnacio d nre
senyor iesu christ e d la sua mort e passio dolorosa.
Mas lo qui en altre temps nos aparella sino qnt
es prop dela setmana sancta o quant lo costum e
pratica lo forza moltes vegades se trobara desa
parellat e descuydat pera tan sanct sagrament re
bre. Benauenturat es aquell qui a deu en sacrifici
se offir tates vegades quantes celebra o combre
ga. E no sies molt plix ni cuytat en lo dir la mis
sa mas guarda vna bona manera pq no enuges
als qui la oen seguint dels antichs lo camí e car
rera y la ordenança loable . E serueix primer ala
utilitat dels altres q al desig o deuocio tua pro
pria.

n.iiij.

Libre

Que lo precios cors de nostre senyor iesu christ e la sagrada scriptura son molt necessaris ala feel anima christiana. **Capitol. xi.**

Molt dolç senyor iesu christ quāt es grā la consolacio dela deuota anima q en lo teu marauellos cōuit ab tu seyor mēzia. On no li posen dauant pera meniar altra saborosa vianda sino atu amat y spos de aquella al qual sobre tots los desigs del seu cor a legrament desija. Amī senyor dolça e alegre cosa seria dauant la tua real presència icampar de intrinseca affectio dolo:oses lagrimes e regar ab la piadosa magdalena los teus peus sacratissims. Mas on sta seyor aqsta tan grā deuocio sino alli on sta lo abundos scampanent de piadoses lagrimes. E certament dauāt la tua presència e dls benauēturats angels lo meu cor en mar de plo:s nauegar deuria: q tu senyor en lo sacrament stas verdaderament present encara q sots strana specie cubert stigues. Que los meus corporals vlls no porie comportar de veure la propria e diuina claror tua: ni tot lo mon poria aturar ala resplandor dela tua maïestat excelsa. E axi en star amagat en lo sacrament has respecte senyor ala mia debil flaquea. Yo adoze adaquell aqui los sacts angels en lo celtan dignament adoren emgo yo aci per fe y ells faça façsenis algū vel ni cuberta. Amī coue esser contēt acanmar ab la lum de verdadera fe y guardar aquella fins clarege lo dia d la claredat eterna e les ombres dles figures se in

Quart

ctinen. **E** quant vendrà lo qui es perfet cessara lo
vs dels sacraments . Que los benauenturats en
la alegre gloria de parais no han mester sagra-
mental medicina puix sens fi en la diuina presen-
cia se alegren:contemplant faç afaç la sua eterna
gloria e dela claredat ala claredat dela profundis-
sima diuinitat gusten lo verb diuinal fet carn se-
gōs fon en lo principi e resta pera sempre . **E** axi
recordant me yo de aquests marauellosos mira-
cles qualseuol solaç e deport meu en trist enuig se
cambia . Que en lo temps que no veig a mon se-
nyor deu clarament en la sua gloria no stime res
quant puch en aquest miserable niō oir ni veure.
Tu deu e senyor meu est testimoni que neguna co-
sa me pot aconsolar ni negua creatura reposar si-
no tu senyor al qual continuament cōtemplar de-
sige:mas aço stāt yo en la trista p̄so d̄la mia can-
mortal no es possible. **E** p̄ço es mester que yo tin-
ga humil paciēcia e que en tots los meus deligs
atu senyor me sotsmeta . Que yo crech lo que los
sanct̄s que iā en lo regne dels cels ab tu senyor se
alegren creyen en lo temps que viuien en fe y spe-
rauen laduchiment dela tua benauenturada glo-
ria. **E** lo que aquells speraren spere yo e alla on a-
quells per la tua gracia arribaren t̄nch yo confi-
ança de atenyer . Mas entretant acaminare per
los camins de verdadera fe aconortant a minima-
teix ab los exēples dels sanct̄s gloriosos.**E** t̄nch
libres sanct̄s per descang e consolacio mia e per re-
pos y spill d̄la mia treballada vida: e sobre totes
ii.iiij.

Libre

aq̄stes coses lo teu sacratissim cors per lo meu spe-
cial remey e reparo . Que yo conech esser me dos
coses granment necessaries en aquesta present v i-
da sens les quals lo fetuch pes de aquella soffe-
rir no poria habitant en lo carge del meu cors mi-
ferable: les quals son menjar e lum. E axi has do-
nat ami malalt lo teu sagrat cors p reparacio del
pensament e del meu cors tan vil e tã debil: e has
posat als meus pens la candela que es la tua sã-
cta paraula. E sens aquestes dos coses yo no po-
ria bonament viure que la diuina paraula es res-
plandent lum d'la mia enfosquida anima: e lo sa-
gramet es dolç e saboros pa d' vida. E es q̄ls po-
den esser nomenades dos taules posades d' vna
part e d'altra en larcha d'la sancta sglesia. La vna
taula es del sanct altar que te lo pa sanct es a sa-
ber de iesu christ lo cors sacratissim. E l'altra es de
la ley diuina que te la sancta doctrina e mostra la
verdadera carrera de fe guiãt nos fins al interior
del vel on lo sanctus sanctorum habita . Gracies
te faç sevor iesu christ lū dela eterna lū per la taula
dela sancta doctrina la qual per los teus seruentf
patriarques e prophetes apostols e altres famo-
sos doctors nos has administrada . Gracies te
faç creador e redemptor de natura humana q̄ pa
manifestar a tot lo mō los richs tresors dela tua
caritat has aparellat grã cena en la qual has do-
nat a menjar no lo anyell que era figura mas lo
teu cors e sanch sacratissima : alegrant a tots los
fecls christians ab lo sagrat conuit de preu incerti

Quart

mable: embriagant los ab lo profitos calzer en lo qual tots los alegres delits del alt parais/ complidament aturen: menjant ab nosaltres los sancts angels empero ab suauitat mes benauen turada. O quant es gran honrat e d' gran stima loffici dels sacerdots als quals es atorgat al se nyor d' la maiestat consagrar ab sagrades paraul es: e beneir lo ab los morros e tenir lo en les mans e rebre aquell ab la propria boca e ministrat e donar lo als altres. O quant netes deuen star aqll les mans quant pura la boca quant sanct lo cors e quant sens alguna taca lo cor del sacerdot al ql lo factor: dela puritat tates vegades entra. Dela boca del sacerdot no du exir paraula sino sancta honesta e profitosa pux tan souint reb sagramet tan sanctissim. Les seus vlls deuen esser simples e castos pux lo precios cors de iesu christ mirar acostumen. Les mans deuen esser netes e al cel e leuades pux tractar e tocar acostume al creador del cel e dela terra. Als sacerdots se diu. Especialment en la ley siau sancts que yo du e senyor vostre sanct so. O senyor poderos aiudens la tua sancta gracia perque los qui hauem rebut loffici sacerdotal pugam digna e deuotament seruir atu ab neta e bona consciencia. E si no podem star en tanta pfectio d' vida co deuriẽ atorgans gra q dignament plorem los mals que hauẽ comesos: per que pugam apres seruir atu ab maior feruor en

Libre

spirit de humilitat e ab proposit de voluntat san-
cera e bona.

¶ Que ab gran diligencia se deu aparellar lo qui
ha de cōbregar e rebre lo p̄cios cors de iesu christ.

¶ Capitol. xij.

O so amador de puritat e de tota s̄acte
p dat liberal donador. Yo lo cor pur e net
cerque en lo qual prenc habitacio e po-
sada. Aparellam donchs vn gran palau ben ar-
reat e fare la pasqua ab tu ab los meus dexebles.
Si vols que yo ab tu vaia e ab tu habite dencia
la casa del teu cor dela vil pols d̄les tues errades
obres. E bandeiant de tu los grans e abomina-
bles vicis m̄ta ari com a passer solitari en lo tra-
ginat dela tua memoria recordāt los te⁹ peccats
e culpes en amargor dela tua entristida aia. Que
qualseuol amant aparella per al qui es amat ne-
ta bella e alegre posada per ques conega la gr̄a
amor que li porta. Mas sies cert que no pots sa-
tisfer adaquest aparell ab los teus prop̄is meritis
encara que vn any complit te aparellasses e altra
cosa en lo teu pensament no tinguesses. Mas per
la sola pietat e gracia mia te sera permies e dona-
da liberta da licencia de acostar te ala mia sancta
taula ari com si vn miserable pobre fos conuidat
a dinar per vn rich e purāt home: no tenint altra
cosa ab que regraciar li tan stimat benefici e cor-
tesia sino humiliant se a ell e fent li innumerables
e corteses gracias. Fes dōchs lo que es en tu ab
molta diligēcia no per necessitat ni costuma mas

Quart

Ab temor reuerencia e affectio reb lo precios cors
de mi deu e senyor teu qui venir atu no desdenye.
E puit yo so lo qui atu cride yo so lo quiu mane
yo esmenare lo q̄ atu fallira vine y reb anu. Quāt
yo los richs tresors de deuocio liberalment te do
ne fes me infinides gracies no perque tu sies dig
ne de tan gran benefici mas perque de tu he ha
gut pietat e misericordia. E si los camps d̄la tua
anima son sterils de deuocio rega aquells ab cor
rents aygues de lagrimes gemecant e batent los
teus pits en oracions deuotes: e no cesses fins q̄
mereixques atenyer vna gota dela nua beneyta
gracia. Tu has niester ami que yo no tinch de tu
necessitat algua ni tu vens a sanctificar ami mas
yo vich a factificar atu e a donar te milloria. Tu
vens perque sies sanctificat e ab mi sies vnit rebet
nouella gracia e de nou sies en deuocio ences pa
esmena dela tua viciosa vida. No vulles menys
prear aquesta tan senyalada gracia mas aparella
diligentment del teu cor la posada perque dins a
quella lo teu amat dignament aposentes. Y es
niester que no sol ans del combregar a gran duo
cio te apavelles mas encara apres en aquella se
gurament te cõserues: e nos requir apres menor
guarda que ans la preparacio deuota. Car la bo
na custodia apres es molt bõ aparell per altra ve
gada maior gr̄a atenyer. Que de alli torna lome
molt indispost si sera tantost desordenat als exte
riors solagos. Bnardat de molt parlar sta en al
gun secret loch e ab mi te alegra que tu tens aqll

Libre

que tot lo mon not pot leuar . Yo so aq̄ll aqui cō
plidament te deus donar d̄ tal manera que ia no
virques mes en tu mas en mi sens algun pensa-
ment e ansia.

¶ Que lanima deuota deu affectadament desi-
iar la vnio de iesu christ en lo sacrament.

¶ Capitol. xiiij.

Senyor quin atorgara que yo trobe atū
sol e les portes d̄l meu sagellat cor te o-
bra alegrant me ab tu axi com la mia a-
nima desija. Supplich te senyor que yo ab tu me
aiuste apartant lo meu cor d̄ totes les coses crea-
des: que tu est entre tots los elets lo meu elet ena-
morat en lo qual ha plagut ala mia anima habi-
tar tots los dies dela sua treballada vida . Que
verdaderament tu est lo verdader repos e pau so-
birana fora del qual noy ha sino treballs dolors
e innumerables miseries . O senyor y q̄nt es dolç
e suau lo teu sperit que vols criar e sostenir los te-
fills del saboros pa que dels cels deualia mani-
festant adaquells la tua dolçor suauissima . Cer-
tament noy ha altra tan grā nacio que tinga axi
los deus propicis com los feels cristiāns als q̄ls
tu d̄u e senyor stas prop donāt te a aq̄lls en men-
iar perque d̄ tu se alegren alçant lo seu cor ales ce-
lestials altures . Quina gent hi ha altra tan no-
ble com lo poble cristiā ? o quina creatura hi ha
dauall lo cel tan amada com la deuota anima
ala qual nostre senyor deu nodreix dela sua can-
gloziosa ? O gracia inextimable o humilitat ma-

Quart

rauellosa o amor sēs mesura specialmēt al home atorgada . Mas que donare yo a deu per tan incomparable gracia e per caritat tā estimada no se altra cosa que nullos li puga donar sino entregament lo meu cor e a ell lo acoste . **E** axi totes les nues entramenes se alegrarā:e dir me ha si tu vols star ab mi yo stare ab tu: e yo respōdre senyor fes me digne que vulles star ab mi q̄ yo alegrement ab tu vull tenir habitació e posada : q̄ tot lo meu maior desig es que lo meu cor ab tu senyor vnit stiga.

¶ Del ardent desig de alguns deuots al precios cors de iesu christ. **¶** Capítol. xiiij.

Quant es gran la multitut dela tua misericordia la qual has stoiada per adaquells que a tu senyor temen. Quant yo me recorde de algunes persones al teu sanct sacrament deuotes ab quanta deuocio honor e reuerencia si acosten reste enuergonyit e confus q̄ yo tā tebeamēt e tā freda al sanct altar e ala taula dela sagrada comunio acamiē:e q̄ no stiga tā ences en deuocio dauāt tu deu e senyor meu ni tā penidēt ni cōtrit cō sō stats molts deuots q̄ dl grā d̄sig dela comunio e dela amor q̄ dins lo seu cor sentiē nos poguerē star de lançar piadoses lagrimes:e ab la boca axi del cor cō del cors se acostauen a tu font viua no podēt fartar en altra manera la sua grandissima set sino rebēt lo teu precios cors ab speritual desig e alegria . **E** p̄que de mi es granment luy semblant affectio deuocio amor

O . i .

Libre

e desig siés me misericordios tu dolçe benigne iesus e atorga al teu pobre seruent almenys algũa vegada de sentir vna poca d'intrínseca affectio d'la tua amor en aquesta comunio sacratíssima: per que la fe mia se faça mes ferma e la mia sperança en la tua bōdat mes aprofitc: e la caritat vna vegada perfetament encesa apres desperimentada la celestial manna iames defalleisca. La tua misericordia senyor me pot atorgar la gracia per mi desijada e visitar me piadosament en sperit de ardoz com vendra lo dia dela tua voluntat sancta. Y encara que yo no sia ences del gran desig dels teus specials deuots tinch enpero desig de atenyer la gracia de aquell tan ences d'sig que tenen los teus feruents amadors y esser comptat en la sua sancta companyia.

¶ Que la gracia de deuocio ab la humilitat e ab lo menyspreu d' sinateix se ateny.

Capitol xv.

Hainment has niester que ab diligēt cura la gracia de deuocio tu cerques: e cōtinuament demanar la y sperar la ab segura fiança e voluntariament rebre aquella e humilment guardar la e obrar studiosament ab aqlla e acomanar a deu lo temps e la manera d'la sobirana visita fins que atu vinga. Humiliar te de granment quant d'ins lo teu fret cor negũa calor de deuocio arriba: mas no del tot derrocar te ni demesiadament entristir te perque deu dona moltes vegades en vn instant lo que en molt temps

Quart

Ab temor reuerencia e affectio reb lo precios cors
de mi deu e senyor teu qui venir atu no desdenye.
E puit yo so lo qui atu cride yo so lo quiu mane
yo esmenare lo q̄ atu fallira vine y reb anu. Quāt
yo los richs tresors de deuocio liberalment te do
ne fes me infinides gracies no perque tu sies dig
ne de tan gran benefici mas perque de tu he ha
gut pietat e misericordia. E si los camps d̄la tua
anima son sterils de deuocio rega aquells ab cor
rents aygues de lagrimes gemecant e batent los
teus pits en oracions deuotes: e no cesses fins q̄
mereixques attenyer vna gota dela nua beneyta
gracia. Tu has niester anu que yo no tinch de tu
necessitat algua ni tu vens a sanctificar anu mas
yo vich a factificar atu e a donar te milloria. Tu
vens perque sies sanctificat e ab mi sies vnit rebēt
nouella gracia e de nou sies en deuocio ences pa
esmena dela tua viciosa vida. No vulles menys
prear aquesta tan senyalada gracia mas aparella
diligentment del teu cor la posada perque dins a
quella lo teu amat dignament aposentes. Y es
niester que no sol ans del combregar a gran duo
cio te apavelles mas encara apres en aquella se
gurament te cōserues: e nos requir apres menor
guarda que ans la preparacio deuota. Car la bo
na custodia apres es molt bō aparell per altra ve
gada maioz gr̄a attenyer. Que de alli torna lome
molt indispost si sera tantost desordenat als exte
riors solagos. Buardat de molt parlar sta en al
gun secret loch e ab mi te alegra que tu tens aqll

Libre

de tan afanyosos mals supplique que auudar e a consolar me vulles . Yo parle al qui perfetament sab totes coses e al qui son totes les mies entra-
menes vbertamēt manifestes e al qui sol perfeta-
ment auudar e aconsolar me basta : sabent quins bens he mester e quant d virtuts pobre e buyt me trobe . O senyor puiç yo dauant tu stich pobre e despullat denianant gracia e misericordia repara les grans necessitats e fretures mies. Encē la tua fredor ab lo foch dela tua amor grandissima e il-
lumina la mia ceguedat ab la claror d la tua diuina presencia . Cambiam la dolçor deles terrenes coses en amargura : e totes les coses enijoses e contraries en humil e simple paciēcia : e totes les coses de aquest mon miserable en oblit menyspu e desestima . Alça atu sc̄yor lo meu baix cor en les celestials altures e noni dexes anar errat e desca-
minat per les errades sendes de aquest mon miserable . E puiç tu sol est lo meu menjar e beure la mia amor lo meu goig e lo meu be e alegria placiat senyor de encendrem e cremar me complida-
ment ab la lum dela tua diuina presencia : e de cā b̄iar me en tu pque ab tu vn mateix spit yo fet sia per la gracia dela vnio interior e per la calor dela amor ardentissima . E no comportes que yo diu famolent y steril de tu me aparte mas obra en mi misericordiosament segons que moltes vegades has obrat marauellosament en los sancts glorio-
sos . Quina marauella si yo tot per amor de tu

Quart

cremava puit tu est foch que tostéps cremes e a/
mor que lo sutzeu cor deneia e lo foch e tenebros
enteniment illumina?

¶ Dela ardent amor e d'la gran affectio de rebre
lo precios cors de iesu christ. ¶ Capítol. xvij.

Ardent amor e deuocio e ab affectio
del meu cor te desige senyor rebre axi cō
moltes sanctes e deuotes persones cō-
bregāt d'sijaren: los quals en sanctedat
de vida y en encesa d'uocio te forē grānient accep-
tes. O deu e senyor meu amor eterna tot lo meu
be tota la mia benauenturāça sens si atu d'sige re-
bre ab maior d'sig e reuerencia q̄ ne gu dels factes
ianes pogue tenir. Y encara q̄ yo sia indigne de
tots aquells sentiments de deuocio atenyer en
pero offir te tota la affectio del meu cor axi con-
si yo sol tenia tots aquells desigs de mia voluntat
encesos: y encara totes les coses quel piados pen-
sament pot concebre e desijar. Totes aquestes co-
ses ab gran honor e reuerencia e ab feruent deu-
cio atu senyor offir. E no desige guardar negua
cosa per ami mas sacrificar de molt bona volun-
tat ami e totes les coses mies atu senyor. Senyor
du meu creador e redēptor meu ab tal affectio, la-
or e honra e ab tal gratitut dignitat e amor e ab
tal fe spāça e puritat te desige huy rebre cō te ps e
d'sija la tua sãctissima mare gloriosa verge maria
quant humil e deuotament respos al angel qui li
denuncia lo misteri dela incarnacio gloriosa diet
ecce ancilla domini fiat mibi secundum verbum
o. iij.

Libre

tuum. **E** axí com lo benauenturat sent iohan bap-
tista lo qual tancat dins les claustrs d'l ventre d'
sa mare en la tua presència se alegra del goig del
sperit sanct : e apres mirant a iesus anât entre los
homens grannient se humiliâ e ab deuota affec-
tio deya . Lo amich del spos en oir la veu d' aqll
grannient se alegra : axí yo desige de esser ences d'
grans e sagrats desigs e atu de tot mon cor pre-
sentar me . Offerint te senyor e donant te les ale-
gries de tots los pensaments deuots e les auina-
des affections e les illuminacions sobiranes : e
les visiões celestials ab totes les virtuts e les laors
celebrades per qualsenol creatura en lo cel y en la
terra per mi e per tots los recomanats per mi en
les oracions perque sies per tots dignamēt loat
e glorificat pera sempre . **S**enyor deu meu reb les
mies supplicacions e desigs de laor infimida e de
benedictio immensa les q̄ls segōs la granea d'la
tua inefable celsitut te sō de pura rabo e iusticia d'
gudes . Aquestes coses te done e d'sige donar ca-
dadia e cada hora : e pa retribuir te innumerables
laors e gracies ab mi tots los celestials sperits e
tots los fecls deuots ab affectades pregaries cō-
uide . Lo en atu senyor totes les generaciōs e po-
bles exalçant loant e magnificant ab inefable ale-
gria e deuocio lo teu nom sacratissim . **E** los qui
reuerentment e deuota lo teu sanct sacramēt cele-
brē e ab sancera fe reben : misericordia e gracia en
tu senyor atenyen mereixq̄n e pregunen p mi pecca

Quart

doz. **E** q̄nt dela desijada deuocio e gloriosa vnió se seran alegrats e aconsolats e marauellosamēt recreats e dela sagrada e celestial taula se leuaran de mi peccadoz miserable recordar se vullen.

¶ Que lome no deu esser solicit scodriyadoz del sacrament mas humil imitador de iesu christ sotmetent lo seu saber y enteniment ala fe sancta catholica.

¶ Capitol. xviiij.

Guardar te deus granment del ansios e inutil scodriyar de aquest sacrament tan profunde si ia no vols en lo fondo golf d'innumerables dubtes ofegar te.

¶ Lo qui dela diuina maiestat es scodriyadoz fa lançat de laltitut dela gloria en lo baixcetre de en tristida miseria : que nostre senyor deu mes pot obrar que lome entendre . **E** n ipero permessa es la piadosa e humil enquesta dela veritat la qual es aparellada de esser ensenyada : y studia e treballa de acaminar dels antichs p les sanctes carreres . **¶** Y es benaueturada la simplicitat que dexa les perilloses sendes dles subtils questions e dubtes se guint los amples e segurs camins dels diuinals manaments . Molts han perduda la luni de deuocio volēt ab tenebrosos pensamētscodriyar les altes e pfundes coses e ari se son trobats gramment perduts: que sola es la fe la que has mester e la perfecta e sancta vida e no laltitut del enteniment ni la profunditat dels diuinals misteris. **¶**
o.iiij.

Libre

si les coses baixes que dauall tu stan no pots en-
tendre com entendras les altes e que dauant tu stā
posades? Inclinat a nostre senyor deu e humiliat
lo teu seny ala fe sancta e sera a tu atorgada lumi-
d sciencia la qual te sera necessaria e profitosa. Al-
guns son granment tentats dela fe y de aqst sac-
sagrament mas aco no es culpa dells sino del e-
nemich de natura humana:perço no deus dispu-
tar ab los teus pensaments ni respondre als pe-
rillosos dubtes que aqll cruel enemich te p̄posa.
Creu pus tost ales diuines paraules e als glorio-
sos sancts e prophetes e cuytadament fugira de
tu tan cruel aduersari. Moltes vegades el seruet
de deu aprofita sufferir estes r̄tacions e batalles
que lo trist diable no r̄ta als infeels e peccadors
que ia segurament posseir mas tenta e turneta
en diuerses maneres als feels deuots e simples.
Ves dōchs ab simple e segura fe e ab hūil sguart
e reuerencia al sanct sagrament te acostae: e lo que
complidament no poras entendre a deu segura-
ment ho comana. Nostre senyor deu va ab los d̄-
uots e simples e als humils se descobre: dona en-
tenimēt als chichs:obre lo sentimēt als s̄cers p̄-
saments:amaga la sua gracia als cleuats e super-
bos. E perque la humana raho es granment fla-
qua pot moltes vegades enganar se mas la ver-
dadera fe no pot esser en algua manera engana-
da. E axi qualseuol raho natural e inuestigacio
deu seguir ala fe y no preposar se a ella ni trencar
la. Que la fe y lamor aci mostren la sua gran ex-

Quart

cellencia obrant en secretes maneres en aquest sa-
grament tan sanctíssim . Nostre senyor deu etern
immens e de potencia infinita obra grans coses
axi en la sumitat dls cels com en aquesta baja ter-
ra les quals no comporten esser scodriuyades ni
esser inuestigades les siues marauelloses obres .
Que si les obres de deu fossen tals que facilmente
per la humana raho poguessen esser enteses no se-
rien marauelloses ni tals que explicar nos podē.

A acaba lo quart e derrer libre del sa-
grament del altar.

Deo gracias.

Fon acabada de empréptar la present
obra en la Ciutat de Valencia lo primer
dia de quaresma comptat .xvi. dl mes de
Febzer del any dela natiuitat de nostre se-
nyor Jesu Christ. M.cccc.noventa hu.